

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Parashat derakhim

Rosanes, Judah ben Samuel

הדוהי, סענאזר

Ṷinitsi'ah, 5503 [1742 oder 1743]

ריתוצמ ררד

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9997

דרך מצותיך הלק ראשון

ס

ראיתי לבאר ההשדש שיש במנין המנות אבל מוני המנות הלל המה הרמב"ם והסמ"ג והרמב"ן זל

שוות וכבר תמחו חכמי הדורות ליישב דברי הר"ם הללו ועיין במ"ס ה"ה בריש הלכות מצניות • ודע שכעת לא ראיתי להסמ"ג שהכיר מלכה זו ולתקוע בעת הנדרש ואפילו ברמז ולא ידעתי למה וכעת ז"ע •

ראיתי לבאר ההבדל שיש במנין המנות בין הרמב"ם להרמב"ן זל במנות עשה • ובסתמכל דכדריהם תראה שהרמב"ן סקל מחסובו על הרמב"ם ל"ב מנות עשה וחלו הם •

המצוה האחת היא שהרמב"ם כתב כפי' ה' זל הוא כגונו לעבדו וכבר כתב לזה הגווי פעמי' ואמרו ועבדת את ה' חלקיכם ואמר וזאתו תעבדו ואפי' עוה הגווי הוא גם כן מהגוויים הכוללים הנה יש בו יחוד אחר שהוא גווי לתפלה ע"כ • והרמב"ן בהשנותיו כתב דאומרם ועבדתם זו תפלה היא אסמכתא בעלת' והתפלה היא מדרבנן •

המנוה הסניית היא שהרמב"ם כפי' ז' כתב הוא שגונו להכפיץ בשמו כשנטרך לקיים דבר מהדברים או להכחישו כי פוה תהיה הנדרשה והכבוד והשילוי והוא אומר ית' וצטמו משבע • והרמב"ן בהשנותיו כתב שאין הססוק הוה מנה הלל רשות שנספס כסמו בעת הנדרך ומתנאים ידועים • ועוד כתב דאף אם גרנה לומר טבא זה הכתוב לחסור להשבע בשם אקים אחרים בלאו הכא תכלל עשה שהוא עשה אין אנו מונין בזה וכיוצא בו הלל הלוא הנאמר בו כפי' ע"כ •

המנוה השלישית שהרמב"ם כפי' פ"ה כתב הוא שגונו להבי' כל מה שאנחנו מייבין אסמכתא וטולא ואפס זטלמים אל בית הכחירה ואפי' שהם בח"ל כלומר שנתחייב בהם בח"ל הנה נכטוינו להביאם לבית הכחירה והוא אומר דך קדטוך אשר יהיו בו' ע"כ • והרמב"ן בהשנותיו כתב זל ואין זאת המנוה בלא לדעתי בחשבון שאנחנו נכטוינו להביאם כל הקדש לבית הכחירה בין שהם בארץ או בחוה לארץ כל מקום שהם שם יוכחו ויקרבו והכל מנה אמת והתקראות מרבים והולכים בו ע"כ •

המצוה הרביעית היא שהרמב"ם כפי' ג"ה כתב הוא שגונו לדון בהפרת נדרים בו' • והרמב"ן זל בהשנות המנות כפי' ג"ה כתב זל וכן יראה בעטרה שהקדים לאלו והוא הערת נדרים טלל תפנה לפי שהיא טלילה שגטוינו לעשות ככל היונה שמינו וטלל נחל דכרינו דך ע"כ ד' או האכ והביעל ע"כ •

המנוה החמישית היא שהרמב"ם כפי' ג"ו כתב הוא שגונו להאית כל איש כונע בכבילה טמא בו' • והרמב"ן טס בהשנותיו כתב שאין להביא בחשבון המנות דין הסופרות לפי שהם רשות נמורה מכלל ג' אין בהם ענין מלוא שתמנה בו וכיון שגטענו יתעלה תכילת מקדש בפועלה ומחילת קדשים כפי' זל וזוה אופנו לאכול דברים כטהרה באר ואמר לו דכרי' טטקאיש וחלו אינם טטמאים והאריך בזה יע"ט •

המנוה הששית היא שהרמב"ם כפי' ג"ז כתב הוא שגונו להיפס טטמאים בשמנה שרנים והרמב"ן זל טס בהשנותיו סקל מנה זו מהשנים שכתבנו למעלה •

המנוה השביעית היא שהרמב"ם כפי' ל"ז כתב הוא שגונו לדון בטומאת אוכלין וטטקין בו' והרמב"ן זל טס בהשנותיו סקל מנה זו מהשנים הקודם •

המנוה

והנה

אם תסתכל במנין מנות עשה להסמ"ג תמצא שסקל לחסובו על הר"ם ג' מנות עשה וחלו הן שהרמב"ם מנה במ"ס סי' קמ"ב לנגוש הנכרי והוא מאומר יתעלה לנכרי נגוש והסמ"ג לא הביאו •

ב במ"ע סי' קנ"ח מנה הרמב"ם לבקט רבות מן הגוי וזו נלוה לו והוא מאומר יתעלה לנכרי תשיך • והסמ"ג לא הביאו • והשעם טלל הביא הסמ"ג שני העשין הללו מכואר בהקדמתו למנין המנות זל וכן בחשבון העשה כתב לנכרי תשיך זו מנ' עשה וכן לנכרי נגוש ואמת הוא כי בספרי מנא דבר זה אבל תלמוד שלנו עיקר סופר דבר זה שאינו עשה שאומר בפ' איהו נטך לא שני בלאו הכי אלא כך פירושו לנכרי אמת רטאי להלוות ברבית אבל לא ליש' ולענין ישראל נחטב לאו הכא תכלל עשה עשה עכ"ל •

ג במ"ע סי' קנ"ב מנה הרמב"ם יוד תהיה לך בעשה אחד ובסי' קנ"ג מנה יתעד תהיה לך על אונך בעשה שני • והסמ"ג סי' קי"ט כלל יוד תהיה לך ויתעד תהיה לך בעשה א' כמו טע"ט • הרי מכואר שהסמ"ג סקל מחסובו טל הרמב"ם ג' מנות עשה וראיתי שהבנים במקומם ג' מנות אחרות טלל הזכירם הרמב"ם זל וחלו הם •

ד יודעת עס לכבך כי כאטר ייסר איט את בנו ה' חלקיך ויטרך וכתב הסמ"ג עשין סי' יז טהיה מ"ע לנדק את הדין על כל המאורע שיבא עליו •

ה ובמרתם ועשיתם כי היא חכתמם ובינחמם וכמב בעשין סי' מ' טהיה פ"ע לחטוב תקופות ומולות בו' על ידי חטוב תקופות ודע מתי יטרך לעבר החדש ולעפר הטהה •

ו מדבר סקר תרחק וביאר הסמ"ג בעשין ק"ז מכתה דכרי' טההיר עשה זה יע"ט • וכל אלו הנה עשין לא הזכירם הרמב"ם זל •

וראיתי שיש עוד הבדל בין הרמב"ם והסמ"ג במנין מנות עשה • הלא זה הדבר שהסמ"ג עשין ק"ע כתב מ"ע בימי המועדות כולם ובר"ה שיהיו הכהנים מוקיעים בחגוגרות בטעת הקרבן שנאמר וביום שמתחכם וכו' עד כאן • והרמב"ם כפי' מהלכו' בלי המקדש כתב מנה זו זל בימי המועדות כולם ובר"ה היו הכהני' מוקיעים בחגוגרות בו שנאמר וזוים שמתחכם ומועדוים וכו' ע"כ • אך בחלפ' הכלי המקדש כשמנה המנות שיש בהלכות אלו לא מנה עשה זה • אמנם בריש הלכות מעניות כתב שגטוינו לתקוע בחגוגרות בעתה הנדרך והנדרות כטונק לפני ה' יתעלה והוא אומר וכי תבואו מלחמה וכו' והרעומם בחגוגרות וכלל עם עשה זו מה שגטוינו לתקוע בחגוגרות במקדש עם הקרבת הקרבן תקרבי המועדות וכו' וכן אנחנו מנינים לתקוע בחגוגרות בעתות הנדרך בו ע"כ •

ז אחת שהדברים תמוהים תכלל הכל בטטה אחד דתאחר שמונו טל זה אינו זמנו טל זה למה חיבך גמנים לטמי מנות • ואף שהפעולות שוות דכטניהם נכטוינו לתקוע בחגוגרות • מ"ת אין זה טעם למנות מנות עשה אחת טהדי מנות הטכיתה בלה בתורה בימי המועדות וכל מועד ומועד נפנה למנה אחת מחד שזמנו טל זה אינו זמנו טל זה וכל אחד ואחד בלה מנה מיוחדת • וכן בתקיעה נכטוינו לתקוע כטופר פ"ה ופיוכל ונתנים לטמי מנות אף שהפעולות שוות

דרך מצותיך ה'א

סקל מנוה הלזו ממנין המנוה מהטעם שכתבנו במנוה הקודמת *

המנוה האחת ועשרים היא שהרמב"ם בסי' קנ"א כתב הוא שנונו לבדוק במיני חבובים כו' והכתוב טכא בזה הוא אומר את חלה מהם מאכלו ע"כ והרמב"ן סס סקל מנוה זו מהטעם שכתבנו במנוה תטע עשרה *

המנוה השנים ועשרים היא שהרמב"ם בסי' קנ"ב כתב הוא שנונו לבדוק במיני דגים והוא אומר יתעלה את זה מאכלו וכביאור אחרו בנתר' חולין האוכל דג טמא עובר בעשה ע"כ והרמב"ן סס סקל מנוה זו מהטעם שכתבנו במנוה תטע עשרה *

המנוה השלש ועשרים היא שהרמב"ם בסי' קנ"ח כתב הוא שנונו לבקש רבית מן הבנוי ואזו נלוה לו כו' והוא ארו' יתעלה לכבדו תמיד טכא בפ"י המקובל סזו מנוה עשה ע"כ * והרמב"ן סס בהשגותיו והרמב"ם סס סקל מנוה זו מהטעם שכתבנו למעלה במנוה שמה עשרה יע"ס :

המנוה הארבע ועשרים היא שהרמב"ם בסי' רכ"ו כתב הוא שנונו להרוג את העובדים על קנת מנוה כסויף והוא אומר יתעלה נקס ינקס ע"כ * והרמב"ן בהשגותיו בעיקר הארבע עשרה כתב והנראה אלי הוא שאנחנו נגטוינו במומתיים כולם מפסוק שנאמר ובערת הדע מקרבך וכו' ומנוה הסקילה והעריפה חלק מהמנוה ע"כ ועיין עוד סס שהאריך בזה *

המנוה החמש ועשרים היא שהרמב"ם בסי' רכ"ז כתב הוא שנונו לחנוק העובדים על קנת מנוה מיוחדות * והרמב"ן סקל מנוה זו מהטעם שכתבנו במנוה הקודמת *

המנוה השש ועשרים היא שהרמב"ם בסי' רכ"ח כתב הוא שנונו לשרוף העובדים על קנת מנוה והוא אומר יתעלה באם יטרפו אותו והרמב"ן סס סקל מנוה זו מהמנין מהטעם שכתבנו במנוה ארבע ועשרים *

המנוה השבע ועשרים היא שהרמב"ם בסי' קמ"ב כתב הוא שנונו לכנוס הנכרי ולהביאו לפרוע חיבו כו' שנגטוינו לחתול על ישראל והזירו מלגנום אותו והוא אומר יתעלה לכבדו תנוס ע"כ * והרמב"ן בעיקר הששי כתב טמא שאחרו בספרי לכבדו תנוס זו מנוה עשה אין בוכתם שנגטוינו לכנוס הנכרי אלא לומר שהנוס את ישראל עובר ג"כ תנוס לכבדו תנוס שפירושו אבל לאחיד לא תנוס והיו לאו הבא מכלל עשה טכא עשה ואין לתנות זה במנין המנוה מאחר שכתב מנינו הלאו הנאמר בו ועיין בזה שהאריך בזה ועיין ב"ש דרמב"ן עוד בזה בהשגותיו בעיקר הראשון במסופה ב' *

המנוה התטע עשרה היא שהרמב"ם בסי' קמ"ט כתב הוא שנונו לבדוק במיני חיה וצוף הסחוטין כו' והוא אומר ויתעלה זאת החיה אשר מאכלו כו' וזה לאו הבא מכלל עשה טכא עשה * והרמב"ן בהשגותיו בעיקר הששי כתב שאין לתנות מנוה זו לפי שאין בה קום עשה והמנינה מן האיסורים כבר היא נחנית בלאזין ואין הלאו הנאמר בלשון עשה מוסף בזה מנין כמו שלא יוסף לאו אחר גמור כמו שיאמר במנינה מהמנינות ב' או ג' לאזין ככולם במנין לא תעשה אחד ועיין עוד סס שהאריך בזה *

המנוה העשרי היא הרמב"ם בסי' ק"ן כתב הוא שנונו לבדוק במיני העוף וכו' וזה לשון ספרי כל פסור טהורה מאכלו וו מנוה עשה ע"כ והרמב"ן בהשגותיו בעיקר הששי סקל

המנוה המנינה היא שהרמב"ם בסי' ג"ט כתב הוא שנונו שיהיה הנדה טמא כו' והרמב"ן סס בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה התשיעית היא שהרמב"ם בסי' ק' כתב הוא שנונו להיות היולדת טמאה כו' והרמב"ן סס בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה העשירית היא שהרמב"ם בסי' ק"א כתב הוא שנונו להיות המגורע טמא כו' והרמב"ן סס בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה האחת עשר היא שהרמב"ם בסי' ק"ב כתב הוא שנונו להיות דגים בטומאת בנד מגורע טהיה טמא * והרמב"ן בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה השנים עשרה היא שהרמב"ם בסי' ק"ג כתב הוא שנונו להיות בית המנוגע טמא והרמב"ן בהשגותיו סס סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה השלש עשרה היא שהרמב"ם זל' בסי' ק"ד כתב הוא שנונו להיות הזב טמא והרמב"ן סס בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה הארבע עשרה היא שהרמב"ם בסי' ק"ה כתב הוא שנונו להיות זרע טמא והרמב"ן סס בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה החמש עשרה היא שהרמב"ם זל' בסי' ק"ו כתב הוא שנונו להיות זב טמא והרמב"ן זל' סס בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה השש עשרה היא שהרמב"ם בסי' ק"ז כתב הוא שנונו להיות זרע טמא והרמב"ן סס בהשגותיו סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה השבע עשרה היא שהרמב"ם בסי' ק"ח כתב הוא שנונו והורנו בתפסטי פי הנדה כאחרו שיטהרו בענין אחד וטמאו בענין אחר והרמב"ן בהשגותיו סס סקל מנוה זו מהטעם הקודם *

המנוה השמנה עשרה היא שהרמב"ם בסי' קמ"ב כתב הוא שנונו לכנוס הנכרי ולהביאו לפרוע חיבו כו' שנגטוינו לחתול על ישראל והזירו מלגנום אותו והוא אומר יתעלה לכבדו תנוס ע"כ * והרמב"ן בעיקר הששי כתב טמא שאחרו בספרי לכבדו תנוס זו מנוה עשה אין בוכתם שנגטוינו לכנוס הנכרי אלא לומר שהנוס את ישראל עובר ג"כ תנוס לכבדו תנוס שפירושו אבל לאחיד לא תנוס והיו לאו הבא מכלל עשה טכא עשה ואין לתנות זה במנין המנוה מאחר שכתב מנינו הלאו הנאמר בו ועיין בזה שהאריך בזה ועיין ב"ש דרמב"ן עוד בזה בהשגותיו בעיקר הראשון במסופה ב' *

המנוה התטע עשרה היא שהרמב"ם בסי' קמ"ט כתב הוא שנונו לבדוק במיני חיה וצוף הסחוטין כו' והוא אומר ויתעלה זאת החיה אשר מאכלו כו' וזה לאו הבא מכלל עשה טכא עשה * והרמב"ן בהשגותיו בעיקר הששי כתב שאין לתנות מנוה זו לפי שאין בה קום עשה והמנינה מן האיסורים כבר היא נחנית בלאזין ואין הלאו הנאמר בלשון עשה מוסף בזה מנין כמו שלא יוסף לאו אחר גמור כמו שיאמר במנינה מהמנינות ב' או ג' לאזין ככולם במנין לא תעשה אחד ועיין עוד סס שהאריך בזה *

המנוה העשרי היא הרמב"ם בסי' ק"ן כתב הוא שנונו לבדוק במיני העוף וכו' וזה לשון ספרי כל פסור טהורה מאכלו וו מנוה עשה ע"כ והרמב"ן בהשגותיו בעיקר הששי סקל

ודע שכבר טבע ועשרים מנוה הללו שכתבנו סקל הרמב"ן מחשבונו של הר"ם הכיח במקומה טבע ועשרים מנוה אחרות שלא זכרם הרמב"ם ואלו הם :

המצוה האחת היא שנגטוינו לאכל מעשר שני וזכורות צידו שלם והוא אומר ואכלת לפני ה' אהרן מייסר דנגך

דנגד וכו' וזו מלוא מן המצות והאריך בזה הרב והר"ם לא הביא מצוה זו

המצוה השנית הוא שנגטוינו לאכול תרומה כשהיא טהורה לא בטומאה והאוכלה בטומאה עמה עובר בעשה שנאמר בטעריך תאכלו הטחא וגו' ואמרין בפ' הערל לזה ולא לאחר ולא הבא מכלל עשה עשה ע"כ. וראיתי להר"ם בפ"ה מה' תרומות שכתב בהן טהור האכל תרומה טמאה אינו לוקה מפני שהוא בעשה טמא ואחר יאכל מן הקדשים מדבר שהוא בקדושתו הוא יאכל כשיטהר אבל דבר טמא לא יאכל אעפ"י שיטהר ולא הבא מכלל עשה עשה הוא ע"כ. והנה דבר זה הוא מחלוקת ביורשמי דאיכא מאן דמפיק אוסורא לכהן בתרומה טמאה מקרא דבטעריך וכסכת הרמב"ן ואיכא מאן דמפיק לה מקרא דואחר יאכל וכסכת הר"ם. ומ"מ הר"ם לא הזכיר עשה זה בתנין המצות:

המצוה השלישית היא שאמרה תורה בפירות שביעית והיתה שבת הארץ לכם לאכלה ודרשו לאכלה ולא לסחורה וזה דבר תורה הוא וכו' וכפלה זאת המצוה באומרו יתעלה ואכלו אצוני עמך שלא אחר לאכילתי עמך שעוב אומרו כמותו בלקט וסכה אבל לטון אכילה מזכיר בהם הכתוב בכל מקום והנה העושה סחורה בהם עובר בעשה ע"כ. והר"ם לא הביא מצוה זו:

המצוה הרביעית היא שנגטוינו לרשת הארץ אשר נתן יתעלה לאבותינו ולא נעזבה ביד זולתנו. מן האומות או לשמה והוא אומרו והורשתם את הארץ ויטבתם בה וגו' ועוד האריך טעם בכחור מצוה זו. יע"ש והר"ם לא הביא מצוה זו: המצוה החמישית היא שנגטוינו לזכור שפה ולהטיב אל לבטח מה שעשה יתעלה למרים כשדברה באחיה וכו' כדי שנתרחק מלסון הרע וכו' והוא אומרו יתעלה וזכור את אשר עשה ה' אליהן למרים ע"כ ועוד האריך הרב בכחור מצוה זו יע"ש. והר"ם לא הביא מצוה זו:

המצוה השישית היא שנגטוינו להיות לבבנו תמים עמו יתעלה והוא שנתאר תמים תהיה עם ה' אלהיך ע"כ והאריך בזה לכאור מצוה זו. והר"ם לא הביא מצוה זו מטום דטכר שהיא נושא כוללת כל המצות וללכת בדרכי התור בענין אצרי תמימי דרך וכבר הטרם הר"ם בעיקר הד' שאין ראוי שימנו המצות הכוללות כל המורה:

המצוה השביעית היא שנגטוינו כשנגדור על עיר להניח אחת מן הדוחות בלי תגור שאם ירצו לברוח יהיה להם דרך לנזם משם וכו' שנאמר ויבאזו על מדין כאשר נזה ה' את משה ודרשו בספרי מן להם רוח רביעי' שיברחו ע"כ והר"ם כתב דין זה בפ"ו מה' מלכים:

המצוה השמינית היא שנגטוינו בהרטינו תרומה שפריש אומרו מן היפה או מן הטובה לא מן הרע על היפה והוא שנאמר מכל מתנותיכם וגו' מכל חלכו וגו' ועוד האריך בזה יע"ש. והר"ם הביא דין זה כדריש פ"ה מה' תרומות ואע"פ כן לא הביא בתנין המצות מצוה זו:

המצוה התשיעית היא שנגטוינו להיות כל קרבן שנקריב תשלם מיני הכהמות אשר הזכיר מן הבקר מן הכפזים ומן העזים ובשלישית מנחתים אמרו בתעלה איברי היה אחר רבי יוחנן עובר בעשה בהמה אין חיה לא ולא הבא מכלל עשה עשה ע"כ וכבר הביא הר"ם עשה זה פ"ה מה' איסורי מנחה ואע"פ כן לא הביא מצוה זו:

המצוה העשירית היא שנגטוינו להקריב כל הקדשות הבא' כדרכה או בקובה בין שני המידין לא קודם תמיד.

כל שחר ולא אחר תמיד של בין הערפים והוא אומרו יתעלה וערך עליה העולה והקטיר עליה חלכי השלמים עליה השלם כל הקדשות כולם וכו' והביא שו"ת דפסחי דמנחה מיתה שהקדשים או המאחר קרבנו לזמנים הנזכרים עובר כלאו הבא מכלל עשה שהוא עשה. והר"ם לא הביא מצוה זו:

המצוה האחת עשר היא שנגטוינו בכבש הנשחט ביו' ארבעה עשר בערב שהוא יאכל כליל לא ביום והאוכל מנתה ביום כזית מלכד שלא יא ידו חובתו יש לו באכילתו עברה וחטא מנתה עשה מאומרו ואכלו את הכבש בלילה הזה בלילה אין ביום לאו והוא לאו הבא מכלל עשה שהוא עשה ע"כ. והר"ם באר כל זה בפ"ה מה' קרבן פסח ואע"פ כן לא הביא מצוה זו בתנין המצות:

המצוה השנים עשרה היא שנגטוינו בענין הרוגה אחרי שנתייב מיתה בכ"ד שיבקשנו גואל הדם וירדוף אחריו וינקום נקמתו ממנו שיביא אומרו לכ"ד וימת כחשטו או שירגח אותו הגואל אם לא יוכלו לו כ"ד ואם אין לו גואל הדם שיעמידו לו כ"ד אדם ממנה מהם לרדוף אחרו ולהיות גואל דמי הנרגח והוא אומרו יתעלה גואל הדם הוא ימית את הרוגה מצוה ביד גואל הדם ע"כ. וכתב עוד דיש מי שפירש דה' דאחריון כשנהדרין גואל הדם הוא ימית הרוגה מצוה ביד גואל הדם וכו' דמיידי ברוגה שנג שיא חוץ לעיר מקלטו ולפ"ה ברייתא זו אתייא כרבי יוסי דא"ת מצוה ביד גואל הדם ואין קי"מ ל' כרבי עקיבא דאמר רשות ביד גואל הדם וזה היה טעם הרב שלא כתב המצוה הזאת ע"כ. ואני תמיה על זה שהרי הר"ם בליש הל' רוצח הביא ברייתא זו דסנהדרין דמצוה ביד גואל הדם מקרא דגואל הדם הוא ימית את הרוגה ובפ"ה מה' רוצח כתב דבאר"ה בסוגי רשות ביד גואל הדם ודברי הרמב"ן ל"ע:

המצוה השלש עשרה היא שנגטוינו להרחיק מלשנות בכנה שגראה בו נגע גרעת ונטתא והוא אומרו יתעלה גרעת מחאת ודרשו בספרי מן בו מארה אל תרצה בו וכו'. וכתב עוד ודבר פשוט הוא שזו המצוה אינה נמנית עם מספט הגרעת מצוה א"י אין זה ענין לדין הטומאה והטהרה אבל הוא דין מיוחד בפני עצמו כאשר שכתו כדד מחין למחנה נמנה מצוה בפני עצמה וק"ו הדבר ע"כ. והר"ם לא הביא מצוה זו:

המצוה הארבע עשרה היא שנגטוינו להודות לשמו יתברך בכל עת שנקרא בתורה על הטובה הנדולה שפשה לנו בכתו תורתו אלינו וכו' והוא אומרו כי יס ה' אקרא הבו גדל וכו' ואין ראוי למנוחה מצוה אחת עם הקריאה כמו שמקרא בכורים אינו נמנה א' עם הכאתו וספור ישיאת מנרים עם אכילת הספח ע"כ. והר"ם לא הביא מצוה זו:

המצוה החמש עשרה היא שנגטוינו להחיות נד ותושב להנילו מרעתו שאם היה נטבע פנהר או נפל עליו הגל שנטרח בכל כחנו בהגלתו ואם היה חולה נפצעק ברפואתו כו' והוא אומרו יתעלה וכי ימוך וגו' והחזקת בו נד ותושב וחי עמך ע"כ. והרמב"ם כלל כל זה במלות הנקדקו וכתו שפכת בתנין המצות סימן קכ"ה ובחיבורו דיש פ"ה מה' תמנות עניים יע"ש. המצוה השש עשרה היא שנגטוינו להחזיר הרפית שלקחנו מאחינו והוא אומרו יתעלה אל תקח מאתו וגומר וחי אחיך ודרשו בו אהדר ליה דלית עמך ע"כ והרמב"ם לא הביא מצוה זו:

השבע עשרה היא שנגטוינו להרחיק מליהנות משער גזיר והרמב"ן בהסגותיו במלות ל"ת שלא הביא הרמב"ם בעצמו ששית כתב ולו והנכון שנא' בשער גזיר שימנה כלל עשה שאמר יתעלה קדוש יהיה גדל פרע שער ראו וכו'.

דרך מצותך ה'א

שנא הפי' קיהיה גידול קדוש ולא נהנה בו אם כן הוא לאו הכא
 תכלל עשה ע"כ ועדמכ"ם לא הביא מנוה זו -
 המנוה הסמנה עשרה היא סגנוניו לעשות ארון וכפורת
 לטוב טע העדות והוא מחומרו יתעלה ועשית ארון
 טן וגו' * והנה הרמב"ם לא הזכיר מנוה זו מהטעם שהסרס
 בעיקר הסנים עבר שאין ראוי למנות חלקי המלאכה מהמלאכות
 שבא הגווי בעשייתם כל חלק וחלק בפני עצמו * ובאר עוד
 ואחר כמו ועשו לי מקדש טו מנות עשה אחת מכל המנות ואחר
 כך בא לבאר חלקיו ואין יעשה ואין ראוי שימנה כל מה שאחר
 בו ועשית מנוה בפני עצמה * ובמנין המנות סימן ד' כתב גונו
 לבנות בית הבחירה בו' וכבר ביארנו טזה הכלל כולל מינים
 רבים טהם המנוה והשלחן והמונח וזולתם כולם מחלקי המקדש
 והכל יקרא מקדש ע"כ * והרמב"ן בהסגותיו במנין המנות
 להרמב"ם זל בסיון ל"ג כתב דהטעם שלא נמנה עשיית השלחן
 והמונח והמנוה הוא מפני סגנוניו לטוב לחם לפני ה' וזוה
 חומנו בהכרח העבודה האחת שהיא לטוב אמתו בטולחן מתואר
 בן בו' * וטוב כתב ולכן חגלי עשיית הארון והכפורת לטוב
 טס העדות ממנה מנוה בפני עצמה ע"כ *
 המנוה התפע עשרה היא שהרמב"ם במנין המנות סימן ל"ד
 כתב סגנוניו לקיים כל מה שחייבנו נפשות בו
 בדבור משכונתו וכדריס וקרבן והוא אומרו מונח שפתיך תשמור
 וכו' וכבר נכפל הלשון בואת המנוה והוא אומרו ככל היונה מסיו
 יעשה ע"כ * והרמב"ן כס בהסגותיו השיגו בזה ואחר ואני אומר
 כי הרב כפאן כלל שתי מנות שהם חלוקים בדיוניהם ועניינם
 ועשאלם אחת בו' ואחר כך כזה וסיים וכתב והיונח מכל זה נמנה
 מנוה אחת לקיים מונח שפתי כדרי גבוה ומנה מנוה אחת
 לקיים הדרי והסכובות טל בטו כמו שכתבאר *
 המנוה העשרים היא שהרמב"ם בסיון קכ"ג כתב הוא סגנו
 לקדש חרטים ולחטוב חרטים ופנים בו' והנה כלל
 הרמב"ם קדוש החדש ועבור טיה במנוה אחת * והרמב"ן
 בהסגותיו בטורס הראשון כתב טענת כה"ג הוא למנות אותם
 שמים כי אלו החדש הם לכס מנות עשה אחת להורות על
 קביעות החדשים ופמור את חרם החייב או ושמרת את הקהה
 הזאת למועדה סמורה על עיבור הפני' מנות עשה אחרת והביא
 דלוח לסכרת כה"ג יע"ס * ובהסגותיו במנין המנות להרמב"ם
 בסיון רכ"ג כתב שהדין עם כה"ג טהם שתי מנות *
 המנוה האחת ועשרים היא שהרמב"ם בסיון ט"ל כתב גונו
 להקריב במקדש שני כפסים בני טנה בכל יום בו'
 והוא אומרו שנים ליום עולה תמיד * והרמב"ן מונה אוחס
 כפסים דומה טל זו חניס ומנה טל זו וזאנים מעבבים זה את זה
 וכמוכאר ועיי' אבת"ס הרמב"ן בסוף עיקר י"א *
 המנוה הסנים ועשרי' שהרמב"ם בס"י כ"ח כתב גוה לכהנים
 להקטיר קטרת בכל יום פעמים על מונח הזהב והוא
 אומרו יתעלה והקטיר עליו אחרן וגו' ע"כ * והרמב"ן מונה
 אותם לשני מנות עשה דומנו טל זה אינו זמנו טל זה ואין
 מעבבים זה את זה ועיין במה כתב בסוף עיקר אחד עטר *
 המנוה השלס ועשרים היא שהרמב"ם בס"י י"כתב גונו לקרא
 קריאת שמע ערבית ופחרית והוא אומרו ודברת כס
 בו' ע"כ * והרמב"ן מונה אותם לטחים דומניהם מוחלקים ואינם
 מעבבים זו את זו ועיין כפה ככתב בסוף עיקר זא *
 וראיתי להחכם בטל לב טמח בסוף עיקר אחד עטר טרטה
 להלין בעד הרמב"ם זל שמנה תמידין וקטרת
 וקריאת שמע כל אחד מנוה אחת זל ובתמידים הדבר מבואר
 גלגון הכתיב הוא זה האשה וגו' טנים ליום בו' הרי בפ' עשה
 בני

טני הכפסים כאחד מנוה אחת ועל שניהם כאחד אומר זה האשה
 והקטרת חף טליון זה מביאר בכתוב מ"ח חכמים אחרו מנה בכל
 יום מחניניה בבקר ומחניניה בערב כל טולס זה מטעם שהמנה
 לכל יום הוא המנוה ומתחלק לחמ"ן בבקר ובערב ויש לי ללמוד
 זה מט"ס במנחות בערך התכלת ע"ד אלו נאמר מנחת מחנית
 הייתי אומר מביא חלי עשרון ומקריב בו' הא כיגד מביא חלי
 עשרון וחולזו ע"כ * והנה מה שכתב שהמנה בכל יום הוא המנוה
 זה הוא טבות נמור טמוס לשיעור זה אינו חלה מדרכו ומן
 התורה בכזית הייא הקטרה * וכן מתבאר בפני דובחים עלה
 ק"ט וכן מתבאר מדברי הרמב"ם ע"ט מהלכות ביאת מקדש דין
 ד' * גם מה שסיים ויש לי ללמוד זה מט"ס בערך התכלת בו'
 עירוב פרטיות חלי רוחה פאן דלוחת סוניה מיירי בחכמי כהן
 גדול שהיה מקריב חלי עשרון בבקר וחלי בערב ובוה לא נחלק
 הרמב"ן דודמי אינו חלה מנוה אחת דהיינו סיקריב עשרון אחד
 בכל יום ויקריב מחנה בבקר ומחנה בערב וק"ל דלינה תקדשת
 לחנין וכמו טעסק הרמב"ם ריש פ"ג מהלכות מעשה הקרבנות
 ופטיטח דחם לח היה לו עשרון שלס דלא היה מקריב כלל לפי
 שהמנוה היא טיבוי עשרון שלס ויחזרו וכל זה הוא מתבאר
 מדברי הרמב"ם פ"ג מהלכות תמידין ומוספין לתכונן היטב *
 חכל הכא נבי קטרת חס לח היה להס כי חס כזית מקריבין אותו
 בבקר וזה פטט * והס הרב רנה ללמוד מדין חכיתין לדין קטרת
 היה לו לבאר כחיוו מדה מן העדות למד זה ובלשון הכתוב עמנו
 יש חילוק גדול בין חכיתין לקטרת דנבי חכיתין כתיב מחניתה
 בבקר ומחניתה בערב ולא כתיב גווי הקדשה בכל פרט ופרט אלא
 כלל הכל במה טגוה זה קרבן אחרן חסר יקריבו חכל נבי הטרט
 כתיב ובהטרט אחרן את הנרות יקטירנה וכתיבו את הנרות
 יקטירנה הרי דככל ומן ומן באה המנוה על הקטרה ואם כן
 למה לא ימנה לטתי מנות * הן אמת דנבי קרית שמע לא כתיב
 ודברת כס בטכך ודברת כס בקומך חלה כתיב ודברת כס
 בטכך ובקומך ואם כן למה ימנו אותה לטחים * וכי תימח
 דרמב"ן אזיל לטופיה טחם בזה אחרה אחת על שני דברים
 טתו: לטנים ומפני זה מנה נח ומבוסל ועהוי ומחוי לטנים
 וכמו שכתבאר כל זה לקמן מ"ח כמנות עשה לא טמר כלל זה
 שהרי כבד את אביך ואת אמך וכן איס' אחי ואחיו ת דלו לא
 מנה האב והאם לטחים והטע' לפי טלח בא גווי לכל אחד ואחד
 בפרט כי חס לטניה ככת אחת ועוד חנוסף ידי בזה לקמן בעזרת
 האל:

המנוה הארבע ועשרים היא שהרמב"ם בס"י דל"ה כתב גונו
 בדין עבד כנעני והוא סגנונו בו לעולם ואין לו
 חירות חלה כסן ועין בו' * והרמב"ן כס בהסגותיו כתב זל
 ולפי דעתי שטני מנות סגנוניו סגנונו כנעני לעול' וסגנוניו
 טחם כפיל את טינו או עינו יהיה כן חורין וכמו שהבטוחין
 והגרופין שתי מנות חס כן אלו בטוה וע"ס שהאריך בזה יע"ס *
 המנוה החמש ועשרים היא שהרמב"ם זל בסיון רמז כתב
 שהורו כדוני נחלות והוא אומרו יתעלה זא"ס כי
 ימות וגו' ומכלל דין זה בלא ספק היות הכבוד יורש פי טנים טוה
 מטעם מתספטי הירושה עכ"ד: * והנה הרמב"ן בהסגותיו במנות
 לא תעשה שסכחן הרמב"ן במנות זכ כתב בתוך דבריו והנראה
 טיט בזה עוד מנות עשה שאחר יתעלה כי את הכבוד כן הסגוה
 יכיר וגו' זכס זו מנוה טחוא חייב להכיר ולתת לו פי טנים והנה
 המצביר ככורה מן הגדול עובר בעשה ולא תעשה ופטיחן שסכחן
 הרב בו' ובעל ה"ג נוכר בו המנוה וע"ס שהאריך בזה יע"ס *
 הטס ועשרים הוא סגנוניו להמית כל מי שנחייב
 מיתה והוא אומרו יתעלה ובערת הרע מקדכך כלות

בער עושה רעות מ'שראל וכבר האריך הרמב"ן בזה בהטותו
בעיקר ארבע עשרה וכתב שאומר יתעלה במקנתן וסקלתם
ובמקנת באם יכפרו אותו ואתהן הם חלק מחלקי המנוה והמנוה
היא אחת והוא סבבה עושה רעות מ'שראל :

המנוה הסבבה ועפרים מסתפק בזה הרמב"ן אם היא מנוה
על המלך או על הטוב ולמי שהעם ברשותו להוציאם
לכבד במלחמת רעות או מנוה להיות טואל באורים ותומים והוא
אומר יתעלה ולפני לעור הכהן ועמוד וסל לו במספט האורים
ובומר ועוד האריך בזה בכיאר מנוה זו ובסוף דבריו כתב ואם
אינו כן נביא במקום זאת עשה דטתיו וין שאסורים בהוראה
בלאו הבא מכלל עשה . וכבר האריך הרמב"ן בזה בהטותו
במנוה ל"ג על הרמב"ם בס' ע"ב כתב בסוף דבריו ועל דעתי
חכמים בהוראותם אינם בלאו כי אם בעשה טוה הכתוב אחר
אזהרתו מן היין בכואם אל אהל מועד לבורות אל בני ישראל
את כל הקאים ולא בהיותם שכורים ולאו הבא מכלל עשה עשה
הוא ע"כ . ואני תמיה על הרמב"ן למה לא מנה מנוה עשה
שיעשו הכהנים העבודה מעומד לא יושב ולא סוכב ממה שדרשו
לעמודה בחתמים ולא לישיבה . והנה הרמב"ן בהטותיו במנוה
עשה להרמב"ן בס' ל"ג ממה על הרמב"ם למה לא מנה עשה זה
וכתב ואלו יאמני טלא בא בכתוב בזה לטון גואה ימנה הכשר
עבודה לבד ואינו מחזור ע"כ . הרי שהסכימה דעתו טראוי
הוא סימנה ענות עשה שיטבוד הכהן מעומד והדבר נריך אנלי
תלמוד :

ורע שהרמב"ן בהטותו על הרמב"ם במנין המנוה שסכחן
הרמב"ם טבע עשר מנ' ובסוף הפר' כתב וז"ל ואתה אם
תבין כל מה שכתבנו בדיוני מנוה עשה תרא' סקלנו מחסבנו
של הרב כו' כולם עפרים וס' ויבואו במקומם ס' עשרה מנוה
שכתבנו שסכחן הרב ואין לומר שהוא ט' ז"ל טבע עשרה
שהיא אם תדקק היטב תראה איך להטלים עפרים וס' מנוה
סקל מחסבנו של הרמב"ם הביא עוד עשר מנוה מלבד השם
עשרה טכתב שסכחם הרב . אבל אחר ההטותנות יפה הדברים
הם פטוטי' לפי שהרמב"ן בכלל אלו הטבע עשרה טכתב שסכחם
הר"ם כתב המנוה הססית נטויו כטנגור על עיר להבול מן
האיילנות טכנבולה כל ימי המזור ואם נכרות אותם לבטלה
נעבור על עשה מוסף על הלאו המפורסם בו והוא אומר יתעלה
כי מתנו תאכל מנוה עשה ואיתו לא תכרות מנוה לא תעשה
זראוי הרב לפי חסבנו במנוה סימנה נס את זה ע"כ . והנה
כונת הרמב"ן מבוררת לפי שהרמב"ם בחסבנו מנה לבדוק
בסימני חיה וכן מנה לבדוק בסימני העוף וכן מנה לבדוק
בסימני חכמים וכן מנה לבדוק בס' מני דנים וכל או איו המנוה
מזד עתם שהכתוב הבא בהם ואמר את אלו תאכלו איך הכונה
מני טלא יאכלו יעבור ביושה לא הכונה היא מני טאכל מהטמאי'
מלבד שעבור בלאו העפורסם בו עובר בעשה זה והוא לאו הבא
מכלל עשה והרמ"ן במניו סקל מחסבנו של הרמב"ם כל אלו
הטותין וכתב טלא מנה לא האוהר' הכתובה בהם וכמו שכתבנו
לעיל במנוה הטעט ועשרה סקל הרמב"ן מחסבנו של הרמב"ם
וא"כ גם מנו' כו' מתנו תאכל היא דומה ללאו טאון הכוב' טנגטויו
לאכול אלא טאם נטחתי שעבור בעשה ולא תעשה ולסי דרכו של
הרמב"ם הטינו הרמב"ן דאמאי לא מנה נס את זו . אבל ככתב
הרמב"ן להטלים מנו' המנוה לא מנה את זו שהרי לפי סברתו
איך מנה זו וכדומה לו נכנסת במנין המנוה לפי טאון בה קום
עשה טלא נטויו לא יורל והמנוה טלא יכרית כבר נמנית בכלל
הלאוין ואין הלאו הנאמר בלסון עשה מוסף בזה מנין זה
פטוט :

זי ב זד

ורע שמלבד אלו הסבבה ועפרים מניח עשה שכתבנו טיפ
הבדל בין הרמב"ם להרמב"ן עוד ים הבדל ביניהם
בחמש מנוה אחרות והוא שהרמב"ם בסיון ס"ג כתב טנונו
במעשה קרבן העולה והוא אומר יתעלה אם עולה קרבנו .
ובסיון ס"ד כתב טנונו במעשה קרבן החטאת כו' והוא אומר
יתעלה וזאת תורת החטאת . ובס' ס"ה כתב טנונו במעשה
קרבן האשם והוא אומר יתעלה וזאת תורת האשם . ובסיון ס"ו
כתב טנונו במעשה קרבן השלמים והוא אומר יתעלה ואם זבח
שלמים . ובס' סז כתב טנונו כיהיה מעשה המנחה על תאר
בך והוא אומר יתעלה וזאת תורת המנחה . והנה אלו החמש
מנוה טמנה הרמב"ם הרמב"ן בהטותיו בהט' זב ס'ל אותם
מחסבנו וכתב כי המעשים בדברי הקרבנות היאך נמנה אותם
אחר מכותיו מנוה כאשר נקריב אותם זה טנגטויו להקריב
על קנת החטאים טחאת ועל קנת האשם ועל קנת עולה ומשם
נס כן מנה והטוואה בהקרבנם היא במנין מנוה טסה ארבע
מנוה ועל כל פנים ינטרד ככתוב ללמדנו מעשה כל אחד מהם
ובו'א"כ איך נמנה חובת הקרבנם והמעשה טלהם בטתים ועוד
האריך בזה יע"ט מטעם אחר טנגטויו בקרבנות לקיים כל
היוא' מסינו לעולה או שלמים וולתם ולמד מעשה טלהם איך
נמנה בו בכואנו להטלים הנדר והנה החיוב והמעשה טהוא
עושה מני מנוה אחת הם ע"כ . והנה מלבד טענות אלו עוד
נראה דמאחר טנונו להקריב בכל יום תמידים עולות וכן בכל
המוספין ים עולות וטחאת ובמוסף חנ' הטבות ים שלמים נס
כן ואשם איך דליתיה בקרבנות נבדו מ"ת הא איתיה בניור וא"כ
אחר טנגטויו בכל קרבנות אלו למד על מעשה טלהם איך
נמנה בהם לקיים מנוה יתעלה . הכלל העולה שהרמב"ן ס'ל
מחסבנו חמש מנוה אלו שכתבנו והנה המנוה טביא הרמב"ן
כנגד חמש מנוה אלו שכתבנו אלו הם :

המנוה האחת היא סכתב הרמב"ן בהטותיו בפרט זב
טמנה כל מעשה הקרבנות איך הפרט לכהן בין
שיעשה טחאת ואשם או עולה ושלמים ונטויו כל זרע אהרן
בעבודתם מנוה עשה אחת טכאמר ועבדתם עבודת מתנה אמן
את כהונתכם ירפה לומר תעבדו בכל עבודת הכהונה כי היא
עבודת זמתנה עבודה לי ומתנה לכס טיפ לכס בה טכר כאשר
תקחו משולחן הגבוה יתעלה ע"כ . אך מאו דקטיא לי בדברי
הרמב"ן הללו הוא טמאחר טלדעתו כל מעשה הקרבנות כולם
זכר פרישים למנוה אחת למה נמנה להקריב מלח על כל קרבן
לאומר יתעלה על כל קרבנד תקריב מלח זמנה זו מ'אה
הרפ"ט בס' ס"ב והרמב"ן לא הטינו בזה כלל והנה המליחה
היא כמו היקוק והטליה זכולם נכנסים בכלל עבודת מתנה
אתו את כהונתכם . ודע דמאזרת לא תטטית מלח לא הוקשה
לי מסיס דאזרת לא תעשה איכה נכנסת בננוי הכלל טל עשה
זרי איך להר"ם טמונה כל טעשה החטאת אחד מ"ת מונה ללאו
ב' כי עמנו לא יבדול דחטאת העוף וכן זמנו לי מקדש סכולל
הכל מ"ת מנה לא חכנה זות אך אבנים כלמוע לא מנה מטני
טהוא חלק מחלקי המנוה זכמו טהארפנו בחדוטינו אד ממנוה
עשה דמליחה טשה . וכי טיח' הא קוטיא זו טי כאנ' להרמב"ם
שהרי דעתו הוא טאון למנוה חלה מחלקי המנוה ומ"ה ננה למי
טמנה הי' יהוה ז' בלילות . כד' הוקשה זה להרמב"ם ב' דרס זב
זכתב טאם הם טויון כוללות מני הקריבות כולם ולא יתיחדו
במין זולת זה רמזו דאוי ל'ימנה כל ננוי מנה למנוה בפני
עמנה לפי טאיור אז חלה מחלקי הקריבות וי' ז' טהאריך
בזה . זכנה טעם זה ינרן להרמב"ם טמונה כל מני מ'י
הקרבן טעוה אחת אחר כך מונה הטוים הטוללים וכל הקרבנות
אכל

זי ב זד

דרך מצותיך היא

חלק השם שלקח מן הקרבנות כמו פגיה באחרים לא ישיב כן
גיה במנות לכהנים כמו כי את חזה התבונה וגומר ע"כ וכן הפ'
באמור כפרשת ראיה ובה הלוי כי אין לו חלק וכו' חק וכו' חק דמירי
במעשר ראשון שיבא הלוי ויטול מעשר ראשון וכמו שפירש רש"י
מ"מ לא בא בפירו' צווי הנתינה ללוי לשיכר הכיף הכתוב האמור
בפרשת כי מבא דכתיב כי תכלה לעשר כו' ונתת ללוי ופירש רש"י
אל סס ונתת ללוי את אשר לו הרי מעשר ראשון *

המנוה החיובית היא שהרמב"ם בסיון ק"ל כתב שנוני
להניח מעשר עני בכל שנה שלשית מהשמיטה
ומהשלישית אשר חרף כל שלשית כלומר השנית שכלל השמיטה
גם כן והוא אומרו יתעלה מקנה שלם שנים מניח וגומר ע"כ *
הנה גם כוה"ס' שההפסדה והפסדו מנוה מותרות ונתת ללוי לנר
אך הרמב"ן סוידר טענה הפסדה מנוה מותרות ונתת ללוי לנר
שנים מניח וגומר ונתנה נתינתו מנוה מותרות ונתת ללוי לנר
לימים ולא למנה שפירושו הוא ליתן ללוי חלקו ולעני חלקו *

ורע

שהרמב"ן לא באר מנוה זו בפירושו אך כתב בהשגותיו
בסוף טורם זב ואל ויכלו בידכו בנין הפרשת החלה
והתרומה והמעשר ראשון וכל העני ונתינתם מנוה משלמות לנו
החשבון ע"כ * וכונתו שכתחלת דבריו כתב שהר"ם מנה חמש
מנות בקרבנות תורת העולה ותורת החטאת ותורת השלם
ותורת השלמים ותורת המנחה והרמב"ן סקל אותם ממנין ולא
מנה כי אם מנוה אחת שנגטו כל דור ראשון בעבודתו מאומרו
יתעלה ועבדכם עבודת מתנה וכתב שם ואם כן יחשרו ארבע
מנות מחשבוננו של הדב כבאן ולפי זה כתב בסוף דבריו
שהפרשת חלה והתרומה ומעשר ראשון וכל עני מנות משלמות
החשבון שהרמב"ם מונה כל אלו כארבעה מנות והרמב"ן מונה
אותם בשתי מנות *

ורע

שאף שהרמב"ן תלה דבריו בדברים הטובלים שכל דבר
שהוא טובל כמנה ההפרשה מנוה בפני ענתה אפילו
הבי כתב שמעשר ראשון ומעשר עני נתנה ההפרשה לכדה מוסם
דמ"ל דגם מעשר עני טובל ולא יביעו למאן דאמר שכל
הטובל למעשר עני הוא בתיבה וכמו שנתפקו התוספות בפרק
יש תפירות עלה עז' חלה אף לסכמת החולקים הוא באזהרה
ולוקה וכמו שכתב הרמב"ם בפ' תהלות האכלות אסורות דין
ך' וכבר הארכתי בזה בחדושי *

ואני

תמי על הרמב"ן דלפי דברו אמאי לא מנה גם כן
בתרומת מעשר עני מנות האחת היא שנגטו הלויים
להפריש מעשר ראשון תרומת מעשר והוא מאומרו יתעלה ואל
הלויים מדבר וגו' והרמב"ם מונה תרומת ה' מעשר מן המעשר
ונגטו גם כן בנתינתה מאומרו ונתתם ממנו את תרומת ה'
לאהרן הכהן * ולא ידעתי מה חילוק יש בין ו לכלל אותם טענה
אותם הרמב"ן אל לשתי מנות והדבר נריך אנלי מלמוד *

דכלל

העולה תמה שכתבנו הוא שהרמב"ן סקל מחשבוננו של
הרמב"ם שלשים ושתים מנות והביא במקומו ל"ב מנות
אחרת כלא זכרם שרמב"ם *

עוד

קשיא לי בדעתו של הרמב"ן לפי דבר ידוע שיש בקרבן
החטאת דין עושה והוא מה כונה הכתוב בפרשת לו
ואשר יזה מדתה על הבגד וגו' כתבם במקום טהור והיא מנוה
גמורה לכבם אותו בעודה ואם יגה לחון מכניסו בפני' ומכבסו
ואם נטמא קודמו ומכניסו וכל זה הוא מכוון בכתוב * והנה
הרמב"ם שמה כל חטאת החטאת אחד בכלל גם את זה וכמו
שכתב בפרש' זב ואל וכתבי כן היא מלאכת החטאת כלה מוציאת
והפסדה והקדשת מה שיקרב ממנה ורחיצת הכלים טיהור מדתה
כליהם הכל היא תורת החטאת והיא מנוה אחת ע"כ * אך
הרמב"ן

אבל להרמב"ן דמ"ל טאין למנות אופן הקרבנות לפי שנגטו
להביא אותם על חטאים ידועים ואחר כך באר הכתוב אופן
הקרבנות על אחר כך וכך ולא מנה חלה ונוה אחת על הכהנים
אם כן למה נמנה מליחת הקרבנות מנוה בפני ענתה והדבר
נריך אנלי מלמוד *

המנוה השנית שהרמב"ם ז"ל בסיון ק"ו כתב שנוני להניח
תרומה גדולה והוא אומרו יתעלה ראשית דנגד מתן
לו והנה הרמב"ם סוידר שההפדה והנתינה לכהן הכל הוא מנוה
אחת וכן כתב הר"ם בפירוט בפרש' זב ואל והוא מכוון כי היות
הכהן לוקח מה שיש לו לקחת הוא חלק מחלקי המנו' כמו שזכרנו
בעור העולה ע"כ * והרמב"ן סס בהשגותיו חלק בזה וס"ל כי
בדברים הטובלים הם שתי מנות ולפיכך נמנה כג' טויוני בנתינת
התרומה מאומרו ראשית דנגד מתן לו ונתנה שנגטויו בהרמזה
מאומרו חלה תרומתו כתרומת גורן כו' הרי שהנה הרמב"ם
סתיים ועשהם שתי מנות ע"כ *

המנוה הכליטית היא שהר"ם בסו' ק"ז כתב שנוני להפריש
חלה מעריותיהו ולישנה לכהן והוא אומרו יתעלה
ראשית עריותיהם חלה תרומתו לכהן ע"כ הרי שכתב שההפרשה
והנתינה הכל הוא מנוה אחת * והרמב"ן בהשגותיו בפרש' זב
כתב שהם שתי מנות לפי שכל העיסה אסורה עלינו עד שפריש
אותה ונגטויו בה מנוה נפרדת שנאח' חלה תרומתו וטלה
ימלה בלגנו טרריס אותה להניח העיסה מאיסור ונעובדה או
כאלך אותה באט גיה אותנו יתעלה בנתינתה לכהן שנאמר
הראשית עריותיהם שתנו לה' תרומה ע"כ *

המנוה הרביעית היא שהרמב"ם בסו' ק"ז כתב שנוני להניח
מעשר תמח הארץ והוא אומרו יתעלה וכל מעשר
הארץ לה' וכבר באר הכתוב שהמעשר הזה ללויים ע"כ * והנה
דבריו בזה הם תמוהים שפסוק זה מביא האמרי' כפרשת כחוקתי
איו מדבר במעשר ראשון חלה במעשר עני שהרי כתוב קדש
לה' ומעשר ראשון אינו קדש וכמו באר * ותו דכתיב הוי קדש
דאם נא יבאל חתיטיו ויוסף עליו וכל זה לא שייך כי אם במעשר
עני שדריך להוליכו לירושלים ועל זה גיה הכתוב שאלם בא
לפדותו טיוסף חומס וכן רש"י אל כתב שם במעשר עני הכתוב
מדב וכבר השינו בזה הרמב"ן בהשגותיו בפרש' זב ע"ס וכחייב
הנדול תקן הענין וזה בפרק ו' מהלכות מתנות עניים שכתב
ואחר כך מפרש מן השאר ח' מפרשה וזה הנקרא מעשר ראשון
ונתנו ללוי ועל זה נאמר בתורה כי את מעשר בני ישראל נתתי
ללויים ונאמר ולכני לוי הנה נתתי את כל מעשר בישראל וכן
כתב בריש הלכות מעשר * ומ"מ הרמב"ם מונה הפרשת מעשר
ראשון ונתינתו ללוי הכל תפיה אחש והרמב"ן בהשגותיו בפרש'
זב כתב וכן הדיון במעשר נמנה הפרשתו מנוה חסוק עשר
מעשר וגו' ובה פירוט המקובל בפני התפירות הכתוב מדבר
אחד מעשר ראשון האמור בו ולכני לוי הנה נתתי כל מעשר
בישראל כו' וגוה בנתינתו ונתת ללוי לנר לימים ולא למנה ופי'
שינו ללוי חלקו ולעני חלקו ע"כ * ודע שהטעם שהרמב"ן לא
הביא מנות הנתינה ממאמר הכתוב בפרשת קדש ולכני לוי הנה
נתתי כל מעשר בישראל וכתבי כתי כי את מעשר בני ישראל אשר
ירימו לה' תרומה נתתי ללויים הוא מוסם דמכתובים אלו ליפא
שום גוואה אותנו בנתינתם אדרבה פשט הכתוב מורה שזה
המעשר הוא חלק ה' ונתנו ללויים וכאומרו יתעלה בחזה וטוק
בי את חזה אכנופה ואת טוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל
ואתן אותם לאהרן הכהן ולכניו ומת' זה כתב הרמב"ן ואל אבל
במתנות כהונה שבהקדש כגון חלקם מן הקרבנות לא נמנה
בנתינתם מנוה לפי שלא בא פהם בחוב מנוה אומרו בה אבל הם
חלק

הסמ"ג ס'ק"ז וכן נראה שהיא דעת הרמב"ן מדלא הסיגו בזה וקטיף לי דלחמי ל* מנו אחת כספים וכדכתיבא בהסמ"ג הקודמת :

חלק שני

אחר שביארנו הפרש ט"ס בין הרמב"ם להסמ"ג והרמב"ן במנין מצות עשה * הכא נכח לבאר הפרש שבנייהס במנין מצות לא תעשה * והנה כשתסתכל במנין מצות לא תעשה להסמ"ג תמצא ספקל מחסבניו של הרמב"ם וזו אזהרות ואלו הם -

האזהרה הראשונה היא שהרמב"ם זל בסיון כ"ו תנה שהזרנו מהתנבא' כשתה וכו' וזוהרתו מדכתי' וגם אלהים אחרים לא תזכירו * ואף שהרמב"ם בסיון ז' תנה לאו זה לענין שהזרנו מהשבע בשם ע"ז מ"ח חור ומנה בסיון כ"ו שהזרנו מהתנבאות בשם ע"ז מפני חילוק העונשים שהיו בנזיר וכשבע בשם ח"ן בו כי אם לאו והעובר עליו אינו חייב כי אם תלקות * אך המתנבא בשם ע"ז מיתתו בחנק כדכתיב ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא * אלא דכיון דכלל זה עלה בידיו לא נעש הכתוב אלא אם כן הוהיר הזכירו להביא האזהרה מן הכתוב דעם אלהים אחרים לא תזכירו * וכבר כתב הרמב"ם בסיון כ"ו וזל ואינו נעש היות לאו אחד מזהיר מדברי' רבים ולא יהיה מעשיו לאו שכללות בהתבאר העונש בכל אחד ואחד והנה הביא לך מזה דמיונות במקומם ע"כ * והנה דמיון לזה ישנו בעקופות רבים האחד בסיון ט' שכתב הזרנו מנקוב השם הגדול יתברך וכו' והאזהרה באה כוללת ענין זה וזולתו והוא אזהרתו אלהים לא תקלל * וכבת עוד בסיום דבריו ודע שהיות המין הזה מן האזהרות כולל סני דברי' אר"י אינו מחוייב שהיה משין לאו שכללות בעבור שהכתוב ביאר העונש בכל ענין וידענו בהכרח שכל ענין מהם מזהיר ממנו שהיה מצות ל"ת ובעבור היותו עיקר התורה לא נעש אלא אם כן הוהיר נחשף אחר האזהרה בהכרח ופעמים יגא בהקט ופעמים יהיה בכלל דבר אחר כו' ע"כ * ובסיון ט"ח כתב הזריר שלא לקלל אב ואם כו' והנה לא באה אזהרה מיוחדת לא אזהרתו הוא תקללת כל איש מישראל כו' * והנה אף שמהם בסיון ט"ו אזהרת קללת כל איש מישראל חור ומנה בסיון ט"ח שלא לקלל אב ואם מפני שינוי העונש * וכן בסיו' ט"ט מנה שלא להכות אב ואם ולא באה אזהרה מיוחדת לזה כי אם מאזהרה הכוללת שהזרנו מלהכות ט"ס בר ישראל וכו' ע"כ *

והסמ"ג כלל אזהרה זו ומתנבא בשם ע"ז בסיון ל"ב עם הנזיר והנשבע בשם ע"ז בלאו אחד ולא ידרתי לסוף דעת הרב בזה שאם דעמו הוא דכיון שאזהרתו היא מקרא דעם אלהים אחרים לא תזכירו וכבר מנינו לאו זה לענין הנזיר בשמה ובטביל שנטב' העונש במתנבא בשם ע"ז לא נמנה אותה באזהרה מיוחדת וכו' הרמב"ן בהשנותיו וזל כתב הרב והמנהיג ש"ח וט"ט שמתנע כל איש ממנו תקלל אביו ואמו ותלהכותם ואינו אר' שאזהרת האבות בקללה ובהבאה לא באה אלינו אלא מפני שהם בכלל יט' שהזרנו על כולם אעפ"י שגור באלו עונש אינם מניעות ניתנות לענשן כי אין מחסבניו בעונשין אלא בלאוין וכו' וכבת בסוף דבריו אבל הרב נהג בבאן כדעת בה"ג שמהם בלאו דלא תנאף נערה המאורס ואסת איש וכת בהן מפני שינוי העונשין בהם והוא הלעיב עליו בעיקר הו' עכ"ל * **הנה** שברא זו לא יתכן לדעת הסמ"ג שהרי בסיו' י"ז כתב שאנו מזהרין על ברכת ה' שנאמר חלקים לא תקלל וכבר מנה לאו זה בסיו' כ"ט * הרי בשפני שינוי העונשין מתאם לכתי

הרמב"ן שחלק עליו בזה ואומר שמהיר שהזרנו להקריב חטאת על קנת חסאים או כרגלים הונדך הכתוב ללמדנו אופן עשיית החטאת שהזרנו בו * והנה טעם זה ינדק למה שנה הכתוב מביחשה והשטמה והקרבת מה שיקרב ממנה שכל לו הם דברים הנריכים לענין קרבן החטאת כפי שפעשה כמלותה אך מה שנה הכתוב שאם נחו מדם החטאת על הבנד שכתבם אותו במקום טוהר הוא דבר אחר שהרי הקרבן כבר נעשה כמנחו והנעלים כבר נכתפרו ואם כן זו היא מצוה נפרדת לא בעה שנגטויו להקריב קרבן חטאת על קנת חטאים ולא כמה שכתב הרמב"ן מצוה כללית שינטוו הכהנים על כל עבודת הקרבנות שאין זו מעבודת הקרבן ולפי דעתי הוא מן הראוי כפי מחסבניו של הרמב"ן לספקל מן החסבון העש' דעל כל קרבנך תקריב מלח וכמו שכתבנו לעיל ולהכניס במקום עשה זה עשה של תפכס במקום טוהר *

וראיתי לבאר מאי קטיף לי במנין ט"ע בין לדעת הרמב"ן ובין לדעת הסמ"ג *

זה יגא ראשונה שהרמב"ם בסיון ר"י כתב שזינו לכבד אב ואם והוא אזהרתו כבד את אביך ואת אמך ע"כ * הנה הוא מונה אב ואם כמנהיג אחת לפי דרכו שנהג במצות ל"ת שאם באה אזהרה אחת על שני דברים לא ימנה במנין המצות כי אם האזהרה אחת כיון שאור ודכס והקרבן זונה ומחיר כלב ועמנוי ומואבי ודכתיבו ואת כל אלה לא תנה כי אם באזהרה אחת * ואם כן כוכל לומר שהרמב"ם גם במצות עשה אויל בשטת זו ומט"ה כלל מצות כבוד האב והאם כמנהיג אחת *

אך מה ט"ס לתמוה בזה הוא על הרמב"ן שהסינו בזה וכתב שראוי שימנו בשתי אזהרות אף שלא בא בהם כי אם אזהרה אחת וכו' כ' בטורט הט' וכן בסוף החבור כשבא להטלים האזהרות ספקל מחסבניו של הרמב"ם הביא כל אלו שמתאם הרמב"ם לאזהרה אחת ומתאם הוא לפתים * ואם כן למה לא נהג כן בח"ט ולא ראיתי לו שהסינו להרמב"ם בזה וגם לא ביאר חזו מצוה סקל מחסבניו של הרמב"ם זל במקום זו *

וראיתי להרמב"ן בהשנותיו בעיקר השני על מה שהסינו הרמב"ן לכה"ג דלחמי לא מנה גם כן כבוד אחיו הגדול שכתב הרמב"ן ואתם לפי מניינם טעמו מכבוד אב ואם ע"כ אחת ומקלל אותם מניעה אחת מפני היותם נאמרים בכלל אחד גם כן אחיו הגדול ימנה מצוה א' ואפי' אם אחר כבד אביך ואחר ואחך הגדול ע"כ ומאומר לפי מניינם נראה דהיו לא ס"ל הכי אלא שהקטת הרמב"ם לפני דרכו ליבא קוטיא להרב בה"ג * אך לא ראיתי בטוס מקום שיאמר הרמב"ן שמתנה מצות כבוד אב ואם לשתי מצות *

והסמ"ג כתב בענין קוב לכבד אב ואם * והנה הוא מונה כל האזהרות כל אחת ואחת בפני עמה אפילו שכללו בלאו אחד וכמו שיתבאר בס"ד * ועל הרמב"ן קטיף לי יותר שהרי בסוף הספר כשבא להטלי' מנין המצות כתב שמתנה ק"ט כשחריט וערבית בשמים * והלא בק"ט לא בא כי אם עשה אחת דהיינו ודברת עם כו' ובשכבך ובקומך * וכן בהשנותיו בשורט זב מנה כתיבת מעשר ראשון ללוי וכתית מעשר עני לעני לשתי מצות מאומר יתעלה ונתת ללוי לנר ליתום ולאלמנה ופי' שיתן ללוי חלקו ולעני חלקו ע"כ * והרי התם ליבא כי אם מ"ע אחת דהיינו ונתת ואפילו הכי כיון שהפרטי' הם שנים נמנה כל אחד בפני עמנו ואם כן למה לא נמנה כבוד אב ואם לשתי מצות עשה :

גם לענין המורא הנה הרמב"ם בסיון י"ז כתב שינוי לירח שאם דאם והוא אומר יתעלה' איש אחו ואכיו תירחו וכו' הסמ"ג

דרך מצותיך ה' ב

והאזהרה הפליטית היא שהרמב"ם בסי' ע"א כתב שהיה
בעל מוס עובר שלא לעבוד כו' והסמ"ג בסימן ע"ח
כלל מוס קבוע ומוס עובר באזהרה אחת וכן הוא
דעת הרמב"ן בהשגותיו

והאזהרה הרביונית היא שהרמב"ם בסי' ע"א כתב שהיה לכל
טמא להכנס תוך מחנה לוי והוא מותרו ואיש כי
יהיה טמא מקרה לילה לא יבא אל תוך המחנה • והנה הרמב"ם
מנה בסי' ע"א שהיה כל טמא מהכנס במקדש כו' והוא מספר
ביקור ולפנים • ובסי' ע"ח מנה האזהרה מחנה לוי וחלוק
גדול יש ביניהם שעל מחנה שכונה חייב כרת ועל מחנה לוי
הוא באזהרה דוקא והסמ"ג בסי' ט"ז כלל כל הטמאים באזהרה
אחת והוא מדכתיב ולא יטמאו את מחניהם ולא ידעתי כונתו •

והאזהרה החמישית היא שהרמב"ם בסי' ג"ה כתב שהיה
מהקריב בעל מוס עובר והוא אמרו לא מוכח לה'
לש"הך טור וזה חסר יהיה בו מוס וכו' והסמ"ג בסי' ט"ז כלל
מוס קבוע ומוס עובר באזהרה אחת וכן הוא דעת הרמב"ן
בהשגותיו •

והאזהרה הששית היא שהרמב"ם בסי' ק"ח כתב שהיה
מלאכול פסולי המוקדשין שאין מותר לאוכלם והוא
בשעשה לנחמו המוס בכונה והוא אמרו יתעלה לא מלאכל כל
מטעם • והסמ"ג לא הזכיר אזהרה הלזו • ובסוף סי' רס"ד
כתב סדרת הרמב"ם שמה לאו זה דלא מוכח וכתב ואין נראה
לי למנות לאו זה שאין זו דרש נמורה שהרי בפרק יב פסולי
המוקדשין משמע נבי בכור שהטילו בו מים שלא יטמא עליו
משום קנס ע"כ • הן אחת שבדרי הר"ם הללו כמנין המצות
ודבריו שכתביו הגדול פוח מהלכות פסולי המוקדשין דין ה' הם
מתמימים וכבר עמדתי עליהם בחיבורי •

והאזהרה השביעית היא שהרמב"ם בסימן קס"ה כתב שהיה
הכהן מלמדת מהמקדש בשעת עבודה והוא אמרו
יתעלה ומסתח אהל מועד לא תכלו ונכללה אזה' זו גם כן בכהן
גדול ואמר וזו המקדש לא יבא ע"כ • והסמ"ג לא מנה אזהרה
הלזו ולא ידעתי טעם דמלמא • וראיתי לסמ"ג בסימן ט"ז ולא
אכל כהן גדול עובר בשהוא אוני שנאמר וזו המקדש לא יבא
ולא יחלל כלומר אינו צריך ללמא מן המקדש ולהניח עבודתו
שהרי אם עבד לא חלל ע"כ • והנראה מדבריו הוא דס"ל דפסול
זה אינו אזהרה כי אם טעם שאינו מחוייב לנחל לפי שאינו
מחלל העבודה וללמדך טעם הדיוט מחלל העבודה בשהוא אוני
וכבר הרמב"ן בפירוט התורה בנא ונחן כזה אם פסוק זה הוא
אזהרה או טעם לילה והסכימה דעתו שהוא אזהרה נמורה וכן מנה
אופו כל מוני המצות •

והאזהרה השמינית היא שהרמב"ם מנה בסי' קע"ה הזכרנו
מאכלית השרצים המתהווים מהעפושים וכו' ולא
יתאו מוכר ונהיה והוא אמרו ולא תטמאו את עצמותיכם בכל
השרץ הרומש על הארץ ע"כ • וזה שמה בסימן קע"ו שזכרנו
מלאכול שרץ הארץ הוא המתהווה מוכר ונקבה ואזהרתו מדברית
השרץ הסורף אבל השרצים שאינם מתהווים מוכר ונקבה אזהרתם
מדכתיב השרץ הרומש • והסמ"ג לא הביא אזהרה זו דהשרץ
הרומש משום דס"ל דכל השרצים בכללם אזהרתם הוא מקרא
דוכל השרץ הסורף על הארץ שרץ הוא לא יאכל וכבר הביא
אזהרה זו בסימן קל"א וזוין כמה שכתב הרמב"ן בהשגותיו על
הרמב"ם בעיקר החיבורי ע"ט •

והאזהרה התשיעית היא שהרמב"ם זל מנה בסי' קע"ח הזכרנו
מלאכול תולעים המתילדים בפירות כו' והוא
אמרו לכל השרץ הסורף על הארץ • והסמ"ג לא הביא אזהרה

לכתי אזהרות • וכן בסי' רוח כתב אזהרה לתקלל אביו ואמו
מלא תקלל חרם • וכבר בסי' רוח מנה לאו זה דלא תקלל חרם •
ובסי' ר"ט כתב אזהרה למכה אביו ואמו בכלל אזהרת לא יוסיף
שהוא לאו כולל זהוילי שהוא מזהר שלא להכות טום אים
מי' הרי אביו ואמו בכלל וכבר כתבנו למעלה בסי' ק"ט לאו
זה ופירושו וכן לאו של תקלל הוא ופירושו מ"מ כהטובים תקלל
אביו ואמו ומכה אותם כני לאוין בפני עמון הואיל וחייבים
עליהם מיתת ב"ד כי אפי' לא מנינו שם טום אזהרה המיתה או
הכרת היא האזהרה עכ"ל • והסמ"ג בשמנה בקיצור כתב בסימן
ר"ט שלא להכות אביו ואמו שנאמר ומכה אביו ואמו מות יומת
והכר בארצו טום הכלל כל פים בו כרת או מיתה הרי זו מצות
ל"ת חוץ מפסח ומילה ולפיכך נחשבין אילו כני לאוין כמנין
אע"פ שאזהרה עליהם יצאת מכלל לאוין שמתו כבר הואיל ואין
באותם שני לאוין כמותו כבר עובד כרת ומיתה ונכון זה פריך
לומר במכרד את ה' עכ"ד •

ולפי זה יש לתמוה על הסמ"ג דלמא לא מנה אזהרה מיוחדת
מלהתנכות בנט על מאחר שבא העונש מפורט בכתובי
ועוד ראיתי לסמ"ג בסי' ל"ד בכתב שלא להתנכות סקר וכו' ו
ואזהרתו הוא מלא תכחשו ולא תסקרו שאפילו על עמיתו הוזהר
ואעפ"י שאין תזהרין מן הדיו נלוי מילתא היא ע"כ • וכבר מנה
לאוין אלו דלא תכחשו ולא תסקרו בסי' ר"ח ורמ"א זעש ונראה
דהטעם שלא כתב הסמ"ג דאזהרת שלא להיבא סקר הוא מהרא'
דבדבר סקר תרחק והוא כיחא טפי שהוא כולל דבטום פייס לא
ידבר סקר לאסוקי קרא דלא תכחשו ולא תסקרו דכתי' ביה עמיתו
ואינו צריך לק"ו ולטעמא דנלוי מילתא וכתבואר • נראה מטום
דקרא זה דמדבר סקר תרחק הוא מצות עשה וכמו שפאה הסמ"ג
במנין מצות עשה סימן ק"ו וכלל הוא בדינו כל טום בו כרת או
מיתה ב"ד הרי זו מצות לא תעשה חוץ מפסח ומילה ולפיכך הוצרך
להביא אזהרה למנבא סקר מקרא דלא תסקרו שהוא לאו •
הכלל העולה שהסמ"ג דעתו הוא שכל טום עונש מפורט אף
שאזהרתו נכללת בלאו אחר מונה אותם כני מייעות • ולא כן
יש למתוה על הסמ"ג למא לא מנה שלא להתנכות בנט על •
זם על הרמב"ן זל תלונותי שהטין על הרמב"ם שמנה אזהרה
מיוחדת לתקלל האבות והמכה אותם וסקל אותם במנין המצות
נאמר שאין כהם אזהרה מיוחדת אם כן למא לא הטינו גם כן
במה כונה הרמב"ם בסי' כ"ו שלא להתנבא בנט על שהרי אין
בו אזהרה מיוחדת • וכן לפה לא הטינו כמה שמנה הר"ם במצות
ש' הזכרנו מנקיב הטם הגדול שנס בכו אין אזהרה מיוחדת •
וכן לפה לא הטינו כמה שמנה הרמב"ם במצות כ"ו שהזכרנו
מהנבא לסקר שנס ביה אין בו אזהרה מיוחדת והנך רואה
שהסמ"ג והרמב"ן הם חלוקין מן הקשה אל הקשה דהרמב"ן אף
שחלק על הרמב"ם בתקלל אב ואם או במכה אותם וס"ל שאינה
במנין באזהרה מיוחדת מכל מקום הודה להרמב"ם כמה שמה
באזהרה מיוחדת מהתנבא בנט על • ואלו הסמ"ג אף שמורה
לרמב"ם ומונה תקלל אב ואם ומכה אותם באזהרה מיוחדת
חולק עליו כמה כונה מהתנבא בנט על וסקל אותם מהסבנו
ודברים אלו בעלמו חמני והדבר צריך חללי תלמיד •

והאזהרה השנית סקל אותם מהשגותיו היא שהרמב"ם בסימן ס"ז
כתב שהזכרנו מהתעלל במעידת המקדש כו' והוא
אמרו יתעלה ומתרחם את משמת הקדש ע"כ • והסמ"ג לא
הביא פסוק זה • ובמנות עשה סי' קס"ה כתב מצות עשה כזו
הטעמים והלויים כומרים את המקדש וכו' והביא פ' זה דומתרחם
את משמת הקדש כראה דס"ל שהוא מ"ע ולכן ספרי מורה
שהוא כדברי הר"ם •

וזו הביא דין אכילת התולעים המזוילדים כפירות בסיומן קל"ב ועיין במה שכתב הרמב"ן בהשגותיו על טרם הרמב"ם בעיקר התפשיעו יע"ס.

והאזהרה העשירית היא שהרמב"ם בס' קצ"ט כתב הזכירו מלאכול חמץ אחר חגות ביום י"ד מניסן והוא אומר לא תאכל עליו חמץ והסמ"ג הכמיט' לאו זה וכתב הטעם בס' ע"ו מטוס דרב ושמאל פסקו הלכה כרבי שמעון דאית ליה חמץ בין לפני זמנו בין לאחר זמנו אינו עובר עליו בולא כלום וכן הוא דעת הרמב"ן בהשגותיו במנין המנות יע"ס והאזהרה האחת עשר היא שהרמב"ם בס' רס"ו כתב הזכירו מהלים תחטבותינו לחמוד מה שיש לאחינו ולהתאוות בו כו' ולא תתאוה בית רעך ע"כ וכבר באר פ"ט הרמב"ם שלא תחמוד הוא לאו בפני ענמו ולא תתאוה הוא לאו בפני ענמו. והסמ"ג לא מנה לאו זה וכתב בסיומן קצ"ח שלא תחמוד ולא תתאוה הכל הוא לאו אחד והביא סברת הר"ם וכתב ולא יתכן לומר כן כי כן כתוב בדברות לא תחמוד אשת רעך ולא תתאוה בית רעך ולפי דבריו החמיר בבית מבאשת איש אלא החמוד והתאוה הכל אחד:

והאזהרה השנים עשר היא שהרמב"ם בס' רע"ח כתב שהיה' הדין כשידע שהוא אדם רשע ובעל עבירות מלהטות דינו והוא אומר ויתעלה לא תטה מספס אבינוך כריבו ואכיון הוא במנות והסמ"ג לא הזכיר אזהרה הלזו ועיין במה שכתב בסיומן ר"ה:

והאזהרה השלש עשרה היא כתב בסיומן רנ"א שהזכיר העד מדבר בדין שהעיד עליו כו' והוא אומר ויתעלה ועד אחד לא יענה בנפש למות ע"כ. והסמ"ג לא הביא אזהרה זו ועיין בת"ש ס"ס רס"ד:

והנה

כנגד שלש עשרה אזהרות הללו סקל הסמ"ג מחטבותיו של הרמב"ם הביא במקומם י"ב אזהרות אחרות שלא מנאם הרמב"ם ואלו הם:

האזהרה

האחת היא שהסמ"ג בסיומן קי"ג קיד מנה עונותיו ומאכזבו בשתי אזהרות והרמב"ם בסיומן ל"ג מנה אחת באזהרה אחת מנאם שלא בא בשניהם כי אם באזהרה אחת:

והאזהרה

השנית היא שהסמ"ג בס' יט"ז שלט מנה שאור ודבש בשתי אזהרות והרמב"ם בסיומן ג"ח מנה אחת מנאם באזהרה אחת מהטעם שכתבנו:

והאזהרה

השלישית היא שהסמ"ג בס' ס"ו מנה אחת זונה ומחיר כלב בשתי אזהרות והרמב"ם בסיומן ק' מנה אחת באזהרה אחת מהטעם שכתבנו:

והאזהרה

הרביעית היא שהסמ"ג בסיומן ט"ז ושנ"א מנה נא ומבוגל בשתי אזהרות והרמב"ם בסיומן קכ"ה מנה אחת באזהרה אחת מהטעם שכתבנו:

והאזהרה

החמישית היא שהסמ"ג בס' קפ"ט ק"ג מנה רחיים ורכב בשתי אזהרות והרמב"ם בסיומן רמ"ב מנה אחת באזהרה אחת מהטעם שכתבנו:

והאזהרה

הששית היא שהסמ"ג בס' קצ"ח קצ"ט מנה פגוע דבא וכרות שטכה בשתי אזהרות והר"ם בס' ש"ס מנה אחת באזהרה אחת מהטעם שכתבנו:

והאזהרה

השביעית היא שהסמ"ג בס' מ"ב כתב שלא להקים ספל אף על פי שלא עשהו ולא עבדו לוקה שנאמר ופסל ומצבה לא תקמו לכם ותניא בת"כ בהרש"ה כשר סיני מה מנכה בכל תקום אף פסל בכל תקום והרמב"ם לא הזכיר אזהרה זו ועיין בהרמב"ן בהשגותיו במנין המנות להר"ם סיומן ה' שהביא

שהביא כרייתא זו דתורת כהנים ופירשה יעויין ס"ס: והאזהרה השמינית היא שהסמ"ג בסיומן זח כתב לא תעבדם אחר כתוב בס' מספטיס ללמד על התנפץ והמנסק לע"ז וכל העובד דרך כבוד עובר בלא תעשה חסילו אין דרך עבודתה בכך ע"כ. והר"ם לא מנה לאו זה והרמב"ן בהשגותיו על הר"ם במנין המנות ס"ה כתב תנפץ ומנסק בשלא כדרכה שהיא דין מיוחד ימנה לעצמו וכו' יע"ס:

והאזהרה התשיעית היא שהסמ"ג בסיומן י"ג כתב הפורט מן התורה חסילו וקן מופלג עובר בלא תעשה שנאמר ופן יסורו מלבבך כו' ואזהרה זו לא כתבה הר"ם. ונרא' שדעתו הוא מפני שהוא מהגויים הכוללים ראוי למנותם וכו'. שכתב בטרם הרביעי ובעל הלכות גדולות מנאו והרמב"ן כשהביא מנות שטכחם הר"ם סי' ב' הביא אזהרה זו אך כתבו בענין אחר והוא שלא נטכח מעמד הר סיני ולא נסיר אותם מדעתנו אבל יהיה עינינו ולבנו שם כל הימים והוא אומר ויתעלה השמר לך ושמור נפשך מאד פן תטכח את הדברים וגו' ופן יסורו מלבבך והאריך בבאור אזהרה זו יע"ס:

והאזהרה העשירית היא שהסמ"ג בס' ס"ד כתב השמר לך פן תטכח את ה' אלקיך אזהרה שלא יתנאו בני ישראל כשהקב"ה משפיע להם טובה וכו'. והר"ם לא הזכיר אזהרה זו מטום שהוא מהגויים הכוללים וכבר פירש בשורש הרביעי שהגויים הכוללים אין ראוי למנותם:

והאזהרה האחת עשרה היא שהסמ"ג סיומן רי"ב כתב הזכירה תורה שלא לקלל ענמו שנאמר השמ' לך ושמור נפשך מאד וכו' ע"כ. והר"ם לא הזכיר אזהרה זו ובח בודו פ' כ"ו מהלכו' סנהדרין כתב התקלל ענמו לוקה כפי שקלל אחרים שנאמר השמר לך ושמור נפשך ע"כ:

והאזהרה השנים עשר היא שהסמ"ג בס' פ"ה כתב אל תחלל בקד להזנותה זה המוסר כמו שלא לשם אישות וכן המוסרת עמה שלא לשם אישות וכו'. והנה הר"ם אף שמודה בדין זה להסמ"ג מ"מ מסיק לה מכתוב אחר דהיינו לא תהיה קדשה וכמו שכתב בס' קכ"ה וס"ל דלא תהיה קדשה ולא תחלל בתך להזנותה הכל הוא אזהרה אחת. אבל הסמ"ג בס' י"פ כתב כדעת אנקלוס שתרנג לא יהיה קדש לא יסב בר ישראל אחת אמתא ותרנג ולא תהיה קדשה ולא תהא בת ישראל לבנר כגד ע"כ. ועיין במה שכתב הרעב"ן בעיקר החמישי ובמה שכתב בהשגותיו במנין המנות בס' סנ"ה. ות"מ חגי תמיה בדעת הסמ"ג שאם דעתו הוא כדעת אנקלוס היה לו למנות ב' אזהרות לא תהיה קדשה ולא יהיה קדש שהם אזהרות מחולקות:

והאזהרה השלש עשרה היא שהסמ"ג בסיומן קל"ד ורל"ה מנה בכהן הדיוט שתי אזהרות בענין הטומאה הא' שלא יטמא למתים והשנית שלא יכנס עם המת בזהל. ואף על פי שהכתוב לא הזכיר שתי אזהרות אלו כי אם בכהן גדול אבל בכהן הדיוט לא כתוב כי אם לכנס לא יטמא בעתיו. מ"מ מנה גם בכהן הדיוט שתי אזהרות או מטום דתניא בת"כ נאמר לא יטמא בכהן גדול ונאמר לא יטמא בכהן הדיוט מה לא יטמא האומר בכהן גדול חייב בכל יבא ובכל יטמא. אף כל יטמא האומר בכהן הדיוט חייב בכל יבא ובכל יטמא. אבל הרמב"ם בסיומן קס"ו לא כתב בכהן הדיוט כי אם אזהרה אחת דהיינו שלא יטמא למת. והנראה אגלי בדעת הרמב"ם דודאי מודה הוא דגם בין שטמא במגע בין שטמא מפני שכתב בהל' המת ולא שמתנו מניחם חילוק בכהן הדיוט בענין הטומאה מכהן גדול. אלא דס"ל שהכתוב חדש לנו דין מצודם ככ"ז וכתב בו שתי אזהרות

דרך מצותיך ה'ב

בזה שדקדק מדכתיב לא תורעו בלשון רבים שהיא לכלול ארץ ואילן סהרבו לא קאי על הזריעות אלא על האגסים הזורעים ומשני שהתחיל הכתוב בלשון רבים וקדמם וגו' וקדמם וגו' תהיה לכם וגומר ויכל היא תהיה לכם סיים הכתוב ג' בלשון רבים ואמר לא תורעו : ואם כונת הר"ם לומר דנבי שמייה אף שהתחיל הכתוב בלשון רבים כדכתיב כי תנאו אפ"ה סיים בלשון יחיד מדך לא תורע בו א"ן זה התקופי שהרי תקורם זה הכתוב מדך לא תורע כבר דבר הכתוב בלשון יחיד תורע מדך וגו' תזמור כדמך וגומר ואספת וגומר ומטום הכי כתב אחר זה מדך לא תורע בלשון יחיד . ועוד מה יענה הרכ לא מקירו ולא תכירו דכתיב נבי יוכל בלשון רבים וגבי שמייה כתיב בלשון יחיד והכא א"ן טוס דבר חסר ביוכל מחלי דכתיב בשמייה והדבר נר"ך חללי תלמוד :

ודע שמלכד שלט עשרה אזהרות שכתבו ספקל הסת"ב בתחלת ספרו במנין המנות והכנים במקומם שלט עשרה אזהרות אחרות שלא תנאם הר"ם עוד לו לסת"ב בחבורו הברל כינו להר"ם והוא שהסת"ב מנה בסמיני המנות ס' רס"ב שלא לאכול מעשר שני בטומאה שנאמר לא בערתי ממנו בטמא ובסימון רס"ב שנה שלא לאכול מעשר שני באיניות שנאמר לא אכלתי באוני . ובס"י רס"ד מנה שלא להזיח מעות מעשר שני בשאר דברים שאין בהם אכילה ושתיה שנאמר לא נתתי ממנו למת . ואלו השלש אזהרות הנאם הרמב"ם במנין המנות בס"י ק"ן קכ"א קכ"ב . וכבר כתב הר"ם בסוף טורם שמיני וזל ונאמר עליונו לבאר דבר אחד וזה כי כשספר בתורה גזר עלינו שנקפה נפשותינו בשגטלול חמנו הפועל הפלוני והפלוני הנה אותו הפועל ימנה הכלל מנות ל"ת ואף על פי שהלשו שכל בו הוא כליה לא אזהרה מאמר שגטלול איתו ומכשפותינו ובאותו אנו לא עשינו כך וכך ידענו בהכרח שהפועל כך וכך מזהיר חמנו וזה כמו שנוה הכתוב לנו שנאמר לא אכלתי באוני חמנו ולא בערתי ממנו בטמא ולא נתתי ממנו למת הורה זה על היות כל פועל מאלו מזהיר חמנו ע"כ . והסת"ב בחבורו סימן רכ"ט כתב ולא בערתי חמנו בטמא חפ"ק חת"ל היכן הוציא שלא לבערו ומסיק תמם דכתיב במקום אחר בסעריך שאלכלו כו' חלל מוכל לאכול בסעריך שמתע שלא בערתי אינו לאו שהגורף למנוח לאו במקום אחר על כן נר"ך להתייבב על לא אכלתי באוני חמנו ועל לא נתתי ממנו למת היכן הוציא שיהא ראוי למנותו בחשבון הלאוין וגם על זה הלאו דלא תוכל ראוי להסתפק אם נמנאו ללאוין יחד שכבר מנינו לא תוכל לאכול בסעריך ללאוין אחרי או שחל לוק עלינו כמו שלוק' על דגן תירוש ויגהר על כל א' לברו ג' ב' לוק ועל בסעריך לברו וראוי למנות ע"כ : **הגה** הסת"ב בתחלה נסתפק אם נסתק מחשבוננו של הרמב"ם שתי אזהרות דהיינו לא אכלתי באוני ולא נתתי ממנו למת אבל בלא בערתי לא פליגי שהרי יס לנו פסוק אחר שהוא לא תוכל לאכול בסעריך ואחר כך חזר וכסתפק שגם זה הלאו לא נתנה אותו מהטעם שכתב ואם כן נר"ך להשלים שלט אזהרות אחרות ואח"כ כתב האוכל מעשר שני באיניות לוקה שנאמר לא אכלתי באוני חמנו ע"כ . ולא ידעתי למה תכך ומיד חזר בו והלכה ללאוין האוכל מעשר שני מדכתיב לא אכלתי באוני חמנו עוד אני תמיה כשבאר אחר כך אזהרת לא נתתי ממנו למת לא בקב שילקה העובר על זה . ולא ידעתי טעם לדבר דמאי שנא אזהרת לא אכלתי באוני מאזהרת ולא נתתי ממנו למת . הן אחת שגם הר"ם בס"י ק"ן באזהרת לא בערתי ממנו בטמא ובס"י קכ"א באזהרת לא אכלתי באוני בשניהם הוכיח חלקות לעובר עליהם ובסימן קכ"א באזהרת לא נתתי ממנו למת לא הוכיח חלקות

אזהרות לא יטמא ולא יבא ולא הוה אנטריך לומר אל יבא דבכלל לא יטמא הוא אלא דאחא קרח לחייבו שמים כגון שנכנס לאהל ויטב טס כד שחת החת או שנכנס בשירה תיבה ומגדל וכא חכרו וברע עליו את המעויבה שהרי טומאה וביאה באים כאחד הרי זה לוקה שמים מטום לא יטמא ומטום לא יבא וכל זה הוא מחיוב דכדרי הר"ם כפ"ג מהלכות אהל וס"ל להר"ם שדין זה דמשכחת לה שילקה שמים מטום טומאה אחת אינו אלא בכהן גדול אבל לא בכהן הדיוט ומטום הכי גבי כהן גדול מנה שתי אזהרות ס' קס"ז קס"ח דהיינו שלא יטמא ושלא יבא וגבי כהן הדיוט לא מנה כי אם אזהרה אחת דהיינו שלא יטמא . וראיתי להרמב"ם במנין המנות סימן קס"ח שהביא הבריייתא הסנוייה ג"כ שגם בכהן הדיוט חייב שלא יבא וחייב בכל יטמא וכתב אבל אמתו לא מנינו אותו בעבור הטעם שהקדמנו בטרם השני ע"כ . וכונת דבריו היא שהרמב"ם השלים טס שאין ראוי למנות במנין המנות כל מה שלמדים מאחת מיג מדות שהמורה נדרשת צ"ח ע"כ . ומט"ה אף שלמדו כתב' חנ"ס גם כהן הדיוט חייב בכל יבא וחייב בכל יטמא לא מנאה במנין המנות כיון שאינו כתוב בתורה בפירוט . ולפי זה לענין דינא גם הכהן הדיוט חייב שמים כמו הכהן הגדול שהרי כתבו הראשונים ז"ל שאף הרמב"ם מודה דכל מה שגלמד מאחת מיג מדות דין תורה יס להם שהרי קדושי כסף כתב בריש הלכות איסות שהוא מד"ס וא"כ רכ"ע הרי היא אשת איס נמורה ונהרגין עליה ובכמה מקומות מנינו שמים וצונון על דבר הגלמד באחת מיג מדות וכמו שכתב הרדב"ז בספר זוהר הרקיע :

ואם כן יס לתורה על הרמב"ם למה לא באר דין זה בהלכות אהל דגם בכהן הדיוט משכחת לה שילקה שמים על הטומאה ועל הביאה . ואם הרמב"ם ס"ל לתלמודא דידן פליגי עלה דברייתא דת"כ מדלא אחריון כגויר שילקה שמים כי אם בכהן גדול משמע דבכהן הדיוט אינו לוקה שמים אם כן קשה דלמאי אינטריך במנין המנות לומר דמה שלא מנה בכהן הדיוט שתי אזהרות הוא מהטעם שכתב בתיקור השני ת"ל דלית הלכתא כשהיא פרייתא דת"כ והדבר נל"ע :

ויש ל' לדון בסדרת הסת"ב שמנה שתי אזהרות בכהן הדיוט דא"כ גבי יוכל כתי אחאי לא מנה גם כן שתי אזהרות דהיינו שלא ירע ולא יזמור . ואע"ג דבקרא נבי יוכל לא כתיב כי אם לא תורעו מכל מקום הדבר פשוט דכי היכי דבשמיטה לוקה על האיעה ועל הזמירה כדכתי' מדך לא תורע וכדמך לא תזמור ומנאו חייבי המנות לטמי אזהרו ובמי שכתב הרמב"ם בס"י ר"ך ורנ"א והסת"ב ס' רס"ז רס"ח הכי נמי יוכל כיון שמוזהר גם על הזמירה וכמ"ס הרמב"ם בסוף פי' מהלכות שמיטה ויובל וזל ומלאכות שלוקין עליהם בשביעית לוקין עליהם ביוכל אם כן למה לא נמנה גבי יובל גם כן שתי אזהרות : וראיתי להסת"ב שכתב בס"י רע"ב ומנאו בת"כ כטס טמא בכביעי' כך נאמר ביוכל פירוש שטס שהשביעית אסור בעבודת האדמה ובעבודת אילן כך ביוכל כו' והענין בנין אב הוא ע"כ . ואם כן מאחר דבכנין אב אנו למדין טס ביוכל אנו מוזהרים בעבודת האילן אם כן נמנה אותו באזהרה מיוחדת כטס שטנו מונים גבי כהן הדיוט שלא יבא באהל המת מטעם ג"ס ומה לי ב"ס ומה לי בנין אב מתייהס הם מיג מדות שהמורה נדרשת בהם :

וראיתי להרמב"ם במנין המנות סימן רכ"ד שכתב הוציר מעבודת הארץ כטנא היוכל והוא אומרו לא תורעו כמו שאמר בשמיטה מדך לא תורע וכמו שהשמיטה אסור בש"כ בין עבודת הארץ לעבודת האילן כדן היוכל ולפירושו אחר לא תורעו על הכלל כולל ארץ ואילן ע"כ . ולא הכינתי כונת הר"ם בזה

מלקות וכו' בחבורו כפ"ג מהלכות מעשר הזכיר חלקות באוכלו
 ביומאזה או באנינות אבל בלא נתתי ממנו למת לא הזכיר
 מלקות : והרמב"ן בהשגותיו בסוף עיקר ח' כתב וז"ל וכו' בשלילת
 לא אכלתי באוני ולא נתתי ממנו למת אין בהם מלקות ולא
 אחרו מעולם בלוקח כמות וכלים בין לחי בין למת בכסף מעשר
 אלא יאכל כנגדן ואם כבר אכלו פטור ע"כ *

והנראה שבלאו זה דולח נתתי ממנו למת הוא מוסכם
 מכולם שאין בו מלקות והרמב"ם בפ"ט מה'
 סנהדרין כסמנה הלוקח לא מנה כי אם האוכל מעשר שני
 ביומאזה או באנינות משמע דפשיטא ליה דבאזרהת לא נתתי
 ממנו למת ליכא חלקות * ובטעמא דמלתא רחמי' להזכיר בעל
 לב טמח סוף טרם ח' סכתב וז"ל ונראה שיאכל כנגדו תיקון הוא
 שיפטור על ידו מהמלקות אבל אם לקח כמות או כלים ולא אכל
 כנגדו לוקח ואף אם לא יהיה בו מלקות מ"מ עובר לאו הוא והרב
 לא אמר אלא שאותו הפועל מוזהר ממנו ע"כ והנה מה שכתב
 בתפלה שאם לא אכל כנגדו לוקח ליתא להמי' מלתא שאם כן
 היה לו למנותו בה' סנהדרין בכלל הלוקח וכו' דמסים הכי לא
 מנאו מטום דמסכת לה שלא ילקח בעשותו התיקון שיאכל
 כנגדו הא ליתא שהרי הר"ם הביא בכלל הלוקח כל הלחיון
 הנתיקים לפניהם והיינו כסלא קיים העשה שהרי הביא המכלה
 פאת סדה המעולל כרמו המלקט לקט הפורט כרמו הלוקח עומר
 השכחה וכל אלו הם לאו הניתק לעשה וכמבואר בריש ה' פאה
 וכן הביא הלוקח אם על הבנים ואלה רבים ואם כן אי משכחת
 מלקות באזרהת זו דולח נתתי ממנו למת היה לו להביאו אלא
 ודאי דלא משכחת ביה מלקות : ומ"מ עוד ואף אם לא יהיה בו
 מלקות בו לא ידעתי וכנתי דוסף סוף הסנהדרין הרמב"ן במקומה
 עומדת דאם כדברי הרמב"ם דחשב זה אזרהת אחמי' לא ילקח
 עליו * והנראה דכיון דיש לו תיקון דהיינו שיאכל כנגדו לעולם
 אינו לוקח שהרי כל ימיו יכול לתקן הלאו * ולא דמי לכל בני
 שכתבו דמשכחת לה שותבטל העשה והרי זה דומה ללאו דלא
 תנול דאני' לוקח מטום דניתן לתשלומין וזה פשוט *

וכתב עוד הסמ"ג ס' וז"ל אם נחסר אלו השני לחיון מצטט
 דמחמת בפרק הערל שאינו לאו ואולי שניהם יונאי'
 תמקרא סגארת בתעשר שני ואכלת שם לפני ה' אלהיך ושמחת
 ומלסן שחתה יש לאסור אונן כעין שמנינו בבכורים ולאסור
 שאר גרוהים הכל הפרט מדברת בדרכי אכילה וכיוצא בה ואינם
 כי אם באזרהת עשה ע"כ * והנה אף שבתפלת דבריו נסתפק
 גם באוכל הטומאה אם נמנה במנין המנות מ"מ נראה דלכסוף
 הסכימה דעתו למנותו אף לא מדכתיב לא בערתי ממנו בטמא
 דמאי טעם זה מלא אכלתי באוני ממנו ולא נתתי ממנו למת לא
 מדכתיב לא תוכל לאכול כעטריך וכדאיתא בפ' הערל עלה ע"ג *
 אבל מה שחסר ממניינו של הרמב"ם הוא האוכל באנינות
 והלוקח ממנו ארוו וחכרירין וכתב נמנה ולא תככל כדי שלישי
 לאיסור הנאה ולא נכלול אותו בכלל האכילה כאשר נכללו
 ונמנה סלא לאכול בשר פסולי המוקדשין שהוטל בהם מום
 בכונה שנאמר לא תאכל כל תועבה ונמנו הר"ם ואין נראה לו
 למנות לאו זה שאין זו דרשא גמורה שהרי בפרק כל פסולי
 המוקדשין משמע נבי בכור שהטילו בו מום שלא יפחוט עליו
 מטום הים זלי נראה למנות סלא יאכל ערל במעשר דנרטי' בפ'
 הטרל עלה ע"ד מנין לערל שאסור במעשר נאמר ממנו בפסח
 ונאמר ממנו במעשר מה ממנו האמור בפסח ערל אסור בו אף
 ממנו האמור במעשר ערל אסור בו ולא כמו שבארנו למעלה
 מלכון קדם ולאו שני סלא לאכול קדשי מוצה באנינות שנאמר
 ואכלתי הטאת היום הייטב בעיני ה' ע"כ *

והנה אף סלא הוקט' לו כי אם בלאו דלא תאכל כל תועבה
 שאין ראוי למנותו מהקוטיא סכתב ובאמת היה קוטיא
 עלומה וכבר עמדנו על זה בחדושינו אבל בתה טרנה להכניס
 בח טכונ הנהנה מעשר בחלב לא הקפה לזה מ"מ ממ"ט שני לחיון
 אחרים משמע דלא ניחא ליה למנות הנהנה מעשר בחלב והוא
 מהטעם שכתב בספר המנות סי' ק"ח קמ"א וז"ל לא תכשל נדו
 בחלב אמו שלשה פעמים ותנא דבי רבי ישמעאל אהר לאיסור
 אכילה ואחר לאיסור הנאה וא' לאיסור ביטול ובכל מקום איסור
 הנאה ואיסור אכילה לאו אחד הם ולא נמנה בהכסוף כי אם שני
 לחיון ע"כ * וכבר האריך בטעם זה הר"ם במנין המנות סימן
 קפ"ז יע"ס :

עוד כתב וז"ל שזה אינו לאו אלא איסור יוצא ממה שנאמר
 בקדשים למטהה לגדולה בדרך מלכי' כמנה הא דנרטי'ן
 בירושלמי דסנהדרין כפרק אחד דיני ממונות וגם כנאמר סלכו
 מביאה בעלה ל"ג העד שהעיד דיני ממונות וגם כנאמר סלכו
 הדין לא זכות ולא חובה שנאמר ועד אחד לא יענה בנפס למות
 ומקרא יתר הוא לדרשא זו שהרי כבר נאמר לא יקום עד אחד
 באיש וכן פירוש התקרא העד שהעיד בנפס למות לא יענה אחר
 כך לא זכות ולא חובה אלא יעיד וישתוק אבל דיני ממונות
 תלמד זכות וחובה ע"כ * והנה נראה טלזה הסכימה דעתו לסקל
 מחסוכו של הרמב"ם שני אזרהת הללו דהיינו לא אכלתי באוני
 ולא נתתי ממנו למת ולהכניס במקומם סלא יאכל ערל במעשר
 ואף סלא בא אזרהת מיוחדת כי אם מכ"ס הוא דמייטיבן לה מ"מ
 בכנס הוא במנין המנות שהרי בסיון רנ"ח מה סלא יאכל ערל
 תרומה ולא למדנו זה כי אם מנ"ט דתושב וככיר וכדאיתא בפר'
 הערל והר"ם גם כן נמנה בסיון קל"ה והסמ"ג בס' דל"ד מנה
 סלא יכנס כהן הדיוט באלה המות ודין זה כלמד מנ"ט דכ"ג
 ומ"ט לעיל והאזרהת הב' שהכניס הר"ם היא ועד אחד לא יענה
 בכנס והר"ם מנאה בס' רנ"א וכבר כתבנו למעלה שהאזרהת
 הז' שהשיטת הסמ"ג מחסוכו של הר"ם היא זאת * ונמנה לפי
 זה סקל מחסוכו של הרמב"ם ארבע עשרה אזרהת והם השנו'
 עשרה שכתבנו ולא אכלתי באוני ולא נתתי ממנו למת והכניסו
 במקומם ארבע עשרה והם השלש עשרה שכתבנו ואזרהת אחרת
 סלא יאכל ערל מעשר שני הרי ז' אזרהת וכל זה הוא לפי מ"ט
 בחיבורי * אך בסיון המנות בתחלת' ספרו כתב בסיון רס"ב
 סלא לאכול מעשר שני כטומאה ואפילו בירושלים עד שיפדה
 שנאמר ולא בערתי ממנו בטמא ואזרהתו מלא תוכל לאכול
 כעטריך בפר' הערל וסי' רס"ג סלא לאכול מעשר שני באנינות
 שיאמר לא אכלתי באוני ממנו ואם לא ימנא לאו באזרהתו אלא
 יוצא מכלל עשה דוכחמת כמו בבכורים נמנה סלא לאכול קדשים
 באנינות שנאמר ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' ואף אם
 ימנא לאו באזרהת מ עשר הרי טניה' לאו אחד סלא יאכל קדשים
 באנינות ואין למנותם שניהם כי אם הכל בלאו אחד * ובסיון
 רס"ד סלא להניח מנות מעשר שני בשאר דברים שאין בהם
 אכילה ושתיה וסיכה שנאמר לא נתתי ממנו למת כלומר לא
 הוצאתי ממנו בדבר שאינו מקיים חיי הצוף ואם בזה לא ימנא
 אזרהת לאו נמנה תחתיו סלא יאכל ערל במעשר זכפר' הערל
 למדנוס בנ"ט נאמר ממנו בפסח ונאמר ממנו במעשר מה ממנו
 דנבי פסח ערל אסור בו אף ממנו דנבי מעשר ערל אסור בו
 ואם ימנא לאו דלא נתתי ממנו למת נאמר טענין לאו אחד הם
 מעשר ותרומה כי שניהם נקראים קדם ובטניהם ערל אסור
 עד כאן *

והנה כפי הדברים הללו פשיטא ליה לסמ"ג דשלימות אלו
 דלא בערתי ולא אכלתי ולא נתתי איים לחיים
 למנותם

דרך מצותיך ה'ב

מתנו למת באחר דאיסור הערל בתרומה ובמעשר אחד הוא * והנה כפי זה לא הסכימה דעתו להביא במנין המנות אזהרה זו דוער אחד לא יענה בפסל ולפי זה נחמא שהסמ"ג סקל מחשבונו של הרמב"ם ט"ו אזהרות והיינו ה"ג שכתבנו ולא חלתי באוני מתנו ולא נפתי מתנו למת הרי ט"ו והכנים במקום ט"ו אזהרות אחרות והיינו ה"ג שכתבנו ואחלתי חטאת היום ושלח יאכל ערל מעשר שני הרי ט"ו אזהרות :

דע שאזהרת שלח יאכל מעשר שני בטומאה אף שהסמ"ג מסיק לה מקרא דלא תוכל לאכול בטעריך מכל מקום אינו נכנס בסוג הדברים שמתנו שהסמ"ג סקל מחשבונו של הרמב"ם לפי שזו בין למת ובין למת הוזהרו שלא לאכול מעשר שני בטומאה ולכ"ו אזהרה זו נכנסת בחשבון אלא דמר מסיק לה מלא בערתי מתנו בטמא ומת מלא תוכל לאכול בטעריך אבל ההכדלים שמתנו הוא דלמך אזהרה זו ה' מכלל מנין המנות ולמך אינה מכלל מנין המנות ובמבואר :

עור ראיתי להסמ"ג כשימניו הספר סי' ח וזל שלא לענות אלמנה ושלא לענות יתום שנאמר כל אלמנה ויתום לא תענון ומי שלכו נקפו למנות בשני לאוין לא ימנה שלא להיות עבד טכר מח' שנאמר לא תוננו ע"כ * כך היא הגירסא הנכונה וכוונת הרב היא שאם נמנה יתום ואלמנה בשתי אזהרות לא נמנה לא תוננו דכלל אזהרת הגר היא * ופ"ת בחיבורו בסו' ק"פ כתב דאזהרה זו דלא תוננו בכלל אזהרת הגר הוא והכל ענין לאו אחד והדעת מברעת שהם שני לאוין ולא נמנה כל אלמנה ויתום לא תענון כי אם בלאו אחד ע"כ * הרי שהסכימה דעתו שלא למנות אלמנה ויתום כי אם באזהרה אחת :

ולא ידעתי שזמנו של הסמ"ג בזה דכיון שהוא מנה כל הכללין באזהרה אחת כמספר הפרטים אף שאין בהם כי אם אזהרה אחת וכמו שכתבנו למעלה א"כ איפה אמאי לא ענה נ"כ יתים ואלמנה בשתי אזהרות : ואי תטוס טבולס הם מטעם אחד דהיינו מטוס דנטפס טפלה או מפני דברות ברות להם וכו' כפי דמיונו סי' ח * הרי דמים ורכב מנה אותם בשתי אזהרות אף שטניהם הם מטעם אחד שהקפיד הכתוב שלא ימשכן דברים העושים בהם אוכל נפש * ופגוע דכא וברות שפכה מנה אותם שמים והתם הכל הוא מטעם אחד דהיינו שהוזהרו שמי שנכסדו ומנו בלי המש'טל יא על בת ישראל ואי מטוס דבהני טייך חייב מלקות בכל אחד מהם אבל באלמנה יתום לית בהו מלקות * אינו זו טענה שהרי לבני מנין המנות אינו חזו מקפידין אם ילקח אם לאו ואין מניינו אלל הדברים שהוזהרו קטס * והסמ"ג בהקדמתו כתב שחלק על הרמב"ם במנין המנות וכתב שהוא מנה אלמנה ויתום לא תענון בלאו אחד * ואם הרב כך הוא דעתו לא היל להזכירו בכלל מה שחלקו עליו והדמ"ג בסוף טרר ההטנות שבסא לשלום ה"ל א אזהרות סקל מחשבונו של הרמב"ם כתב שימניו ואלמנה נמנה אותם לטעי אזהרות * ונדולה מוז דאיתי להדמ"ג בהטנותו שהדמ"ם כתב בסיומו רכ"ו שנמנענו מלהכביר על היתומים ואלמנות והוא אופרו כל אלמנה ונזמר * והשיב עליו וזל ואי אומר שאילו נאות לדעת הרב וכאמר שהלאו שבכללות לא ימנה פרטיו אלא אחת אבל כאלו נאמר שהוא לאו פרטי וימנו ששים שהרי חלקן הכתוב באומרו אם ענה מנה אותו וזה מדרש חכמים בכל מקום דיוגא בו עד כאלו ובעין זה השיב הרמב"ן להר"ם בזה * שכתב במנהו ע"ט שנמנענו מלהקריב שאור או דבש יצויין סס * ואם כן י"ט לתאוה על הסמ"ג שהוא הסכים למנות כל לאו שבכללות לטעים וצ"ל אלמנה ויתום לא תמנא * כי אם באחד ולא ידעתי למה :

למנות במנין המנות וכתיב בחזקה שלא לאכול מעשר שני בטומאה מטוס דאיכא לאו תפורם דהיינו לא תוכל לאכול בטעריך ואחר כך כתב שלא לאכול מעשר שני באיניות שנאמר לא חלתי באוני ואפטר סימנא בו לאו תיחד כי היכי דנאמנא ללא בערתי דע"כ כיון שגוה הכתוב שנקרא בפסותינו מזה הסוגל ודאי שאינו מוזהרים עליו ואם ת"ל שאין כאלו אזהרה תיחדת לאוכל מעשר שני באיניות ומה שגוה הכתוב שנקרא בפסותינו הוא מטוס שאינו מוזהרים עליו מכלל עשה דוסמחת ואם כן אינו נמנה בכלל הלאוין נמנה שלא לאכול קדשים באיניות שנאמר ואחלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' ואחר כך כתב דאף אם ימנא אזהרה מיוחדת למעשר שני מכל מקום אין דאוי למנות שני אזהרות שלא לאכול מעשר שני באיניות וכן שלא לאכול קדשים באיניות לפי שטניהם ענין אחד דהיינו שלא לאכול קדשים באיניות ומעשר שני נמי נקרא קדש ובמבואר * **ונראה** כי דלפי דברי הסמ"ג הללו א"ל דליכא אזהרה מיוחדת לאכול מעשר שני באיניות אף שנאמר דמקרא דואחלתי חטאת היום ילפינן אזהרה לאוכל קדשים באיניות מכל מקום אין ללמוד מהתם למעשר שני דמעשר דהכתוב לא הזכיר בלאו אלא בקדשים גמורים דהיינו קדשי מוכח אבל במעשר שני אין לנו ואין בו איסור אלא מכלל עשה דוסמחת ומאיסור זה הוא שגוה הכתוב שנקרא בפסותינו ומה שנאמר לא חלתי באוני מתנו * וכי תימא אם כן אם תימני לומר דליכא אזהרה באוכל מעשר שני באיניות אמאי לא נמנה אולם בשמים מאחר שאינו מעשר שני נלמד מקרא דואחלתי חטאת היום * אל דס"ל לסמ"ג דאם ימנא אזהרה במעשר שני הכונה היא דגלה הכתוב דמה שהקפיד בקדשי מוכח שלא לאכל באיניות לאו דוקא קדשי מ"כ אלא הסקפדה היא שלא לאכל שום קדש באיניות ונמנה אזהרה אחד שלא יאכל קדש באיניות * **אלא** שאינו תמיה לפי זה דאמאי מנה הסמ"ג שלא יאכל ערל בפסח וזמר ונמנה שלא יאכל ערל בתרומה היה לו למנותם באזהרה אחת דהיינו שלא יאכל ערל קדש שהרי גם התרומה נקראת קדש שהרי אזהרת זו שאכל תרומה נפקא לן מדכתיב וכל זר לא יאכל קדש וכמו שכתב בסו' רנ"ד * ואזהרת כהן טמא מלאכול תרומה נפקא לן מדכתיב בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר וכמו שכתב בסיומו רנ"ו * ואם כן לפי סברת הסמ"ג דאף אם ימנא אזהרה מיוחדת במעשר שני שלא נמנה כי אם אזהרה אחת דהיינו שלא לאכל קדש באיניות הכי נמי היה לו למנות אזהרה אחת שלא יאכל ערל קדש ונ"ע :

עור איני תמיה דמדבריו אלו נראה דעשיטת ליה דקרא דואחלתי חטאת היום חשיב לאו עד שנדחק אם ימנא לאו באוכל מעשר שני באיניות שלא נמנה אותם שמים אלא הכל הוא לאו אחד ואמאי לא כתב דאם ימנא לאו באוכל מעשר שני באיניות לא נמנה ואחלתי חטאת היום מטוס דאיסורו יוגא מתה שנאמר בקדשים למטחה לגדולה כדרך מלכים וכמו שכתב בחיבורו וכתבו דבריו לעיל וגם זה נל"ע * וכתיב אחר כך שלא להזניח עשות מעשר שני בסאר דברים שנאמר לא נתיי מתנו למת ואפטר סימנא בו אזהרה כי היכי דנמנא ללא בערתי מתנו בטמא * וכתיב עוד ואם לא ימנא בו אזהרה כו' ולא כאר דאם לא ימנא בו אזהרה מתה שגוה הכתוב שנתוד * ואחר ולא נתיי מתנו למת אף בחיבורו כאר זה דאיסור דסאר נדבים נפקא לן דכל הפרשה מדברת בפרכי אכילה ואם כן היא לאו הבא מכלל עשה * ואפטר דמפני איסור זה לזה הכתוב שנקרא בפסותינו ונאמר לא נתיי מתנו למת לזה אחר שנמנה מטעמו שלא יאכל ערל במעשר שני ואם ימנא אזהרה דלא נתיי מתנו

מהם ונמנה לפי זה הסמך סקל מחטבנו של הר"ם י"ו אזהרות והכנים במקומם י"ו אזהרות אחרות וגמ' שביארנו :

ודע שהרמב"ם בסו' קכ"ד כתב הוסיפו מלשמות יין נסך וזה לא בא בכתוב נגלה כביאר. אבל אחרו בעו' יטמו יין נסיכים מה זבח אסור אף יין אסור ע"כ והסמך בספ' המנות סו' קמ"ח כתב וז"ל שלא לאכול מקרוב ע"כ ולא לשתות יין נסיכים שנאמר הטהר לך פן תכרות ברית ליושב הארץ וזכרו לשהיה וקרא לך ואכלת מזכרו בכלל לאור זה יין שנמסך לעו' כפוא עיקר שמחמת כזב ע"כ וכ"כ בחיבורו ועיין בהשגת הרמב"ן שהאר"ך בזה ודעמו כדעת הסמך יע"ס :

עוד ראיתי הבדל ביניהם שהרמב"ם בסו' ד' כתב שהזירנו בלא לנסות ייטודין שיעדו אותנו בהן נביאנו ע"כ הספק שנספק בהם אחר שנדע אמיתות נבואת הנביא שיספר בהם והוא אומר יתעלה לא תנסו ע"כ . והסמך יסוד' ד' כתב שפסוק זה הוא אזהרה שלא יאמר אדם אצטע מצוה זו ואראה אם אהבך ע"כ . ונפ"ק דתעניות דף ט' נראה דכדרי הסמך דפריך מהך קרא עליה דעטר בכילי שמתעטר והרמב"ן בפירוט המורה כלל דברי הר"ם והסמך בפירוט הכתוב יע"ס :

עוד ראיתי הבדל ביניהם שהרמב"ם סו' ג' כתב שהזירנו מחילול ה' והוא הפך קדוש ה' שננצונו בו והוא אומר יתעלה ולא תחללו את שם קדשי כו' וכתב שפון זה יתחלק לב' חלקים שנים כוללים והאחד מיוחד . והסמך סו' ב' לא פירש באזהרה זו כי אם החלק האחד המיוחד ואני תמיה אמתי לא פי' במי שמחוייב לחסור ענמו דמלבד דבטל מנות עשה עבר על לא מעשה ועיין מ"ש רמ"ן בפירוט המורה :

עוד ראיתי הבדל ביניהם שהר"ם סו' ג' כתב שאזהרה לא תתחנן במ כולל כל האומות בנייתן . אך הסמך סו' קכ"ב כתב שהכתוב אינו מדבר כי אם בז' אומות והאזהרה היא אף בנידושים ורחב שנכפת ליהושע מאומה אחרת היתה וכבר הובא מחלוקת זה בדברי הראשונים והדברים עתיקים :

ודע דהרמב"ם סו' רכ"ב כתב הזירנו מהאבות הגר בדברים והוא אומר וגר לא תונה ובכפלה האזהרה ואמר ולא תונו אותו . ובסו' רכ"ב כתב הזירנו מהאבות גר דק ותזיקו במקח וממכר והוא אומר ולא תלחננו ע"כ . ודע דכנס דבאונאת הגר כתיבי תרי קראי האחד בפרשת משפטים וגר לא תונה והשני בפרשת קדושים לא תונו אותו כך בלחניה כתיבי תרי קראי בפרשת משפטים האחד ולא תלחננו והשני וגר לא תלחן . והר"ם סו' ט"ז שאין למנות אונאת הגר כי אם באזהרה א' אף שנכפלה האזהרה וכן לחיית הגר . וכן הוא דעת הסמך בסו' ימיני הספר שכתב קע"ב וגר לא תונה קע"ב ולא תלחננו . אך בחיבורו כתב וז"ל בפרשת משפטים כתוב וגר לא תונה ולא תלחננו ובפרשת קדושים כתוב וכי יגור איתכם גר לא תונו אותו וכי וסיים האונה את הגר אף בדברים עובר בשני לאוין מטום לא תונו אים את עמיתו ומטום וגר לא תונה והאונה איתו בממון עובר מטום אל תונו אים א עמיתו ומטום לא תונו אותו ומ"ש בפרק הזהב שעובר בשלשה לאוין כולל כל האוין יחד וכן אם לחנו בממון תניא בפרק הזהב שעובר מטום ולא תלחננו וגר לא תלחן ולא תהיה לו כנוסה ע"כ :

והגראה מדבריו הוא שמונה שני אזהרות שבאו באונאת הגר בפרשת משפטים ובפרשת קדושים לשתי אזהרות ומקוי חד באונאת דברים וחד באונאת ממון . ואם כן יש לתמוה אמאי לא תנה גם כן שני אזהרות מלחילת הגר הכתובים בפרשת משפטים ונריך עיון . ועיין בדברי הר"ם סוף פרק כ"ד מהלכות מכירה ועיין בביאורי תהר"ר יצחק שטיין :

עוד

אני תמיה על הסמך שכתב בחיבורו סימן ע"א בארה כסותה ועונתה לא יגרע בלאו אחר - הרי מוכח מדבריו דמנה כל אלמנה ויתום בלאו אחד אחתי . ואף אם נאמר דלשיטתיה אויל סו' פ' כתב פסק הארה כסותה ועונתה לא יגרע ולמה לא כתב גם ומי שלבו בוקפו לתנותם ב' אזהרות כו' כמ"ס בסו' ימיני הספר סו' ח' . ולומר שתכף ומיד בכותבו סימני הספר חזר בו מתה שהיה סבור למנות אלמנה ויתום בשמים והסכימה דעתו למ"ס בחיבורו זה הוא דוחק בעיני . וסבור אני לומר דהסמך נספק כראוב' דאמר לפי עונתה תן לה כסותה ולפי שארה תן לה כסותה נמנה ללא באה אזהרה בכתוב כי אם על הכסות ומ"מ עיון ועונה נמי הו' מן המורה מדין ק"ו וכמ"ס בדרייתא והביאה הסמך וכן הוא דעת התוספות בפרק נערו דף מ"ח ד"ה רפי ואף סכל הג' הם מן המורה כיון שלא בא בפירוט כ"ל אזהרה א' מה שיונא בק"ו אינו נכנס במנין המנות . ופסק כראוב' ולא כחכמים דס"ל לכל הג' הם מפורשים בתורה מטום דמשתת ראוב' קב ונקי וכמ"ס ה"ה רפ"ב מהלכות אישות . ומ"ש הסמך ולראוב' מוונות ועונתה מדרכנו נראה דהוא ולימא להאי גירסא ובקנת שפירם ראיתי שהשמיטו זה הלשון . וראיה לזה שהוא ענמו מביא הברייתא דליף מוונות ועונה מדין ק"ו ולומר דס"ל להסמך דהאי ק"ו אסמכתא בעלמא הוא ולעולם דס"ל דלראוב' מוונות ועונה הם מדרכנו הוא דוחק בעיני דא"כ היל לפרט : **הן** אחת דראיתי להרא"ל ז"ל בפירוט המורה שמביא הגירסא הכתובה בספרים דלראוב' מוונות ועונה הם מדרכנו וכתב דהסמך ס"ל דהברייתא דמפיק מוונות ועונה מקל וחומר אסמכתא בעלמא הוא :

ודע שראיתי להסמך עיין מ"ז שכתב שארה אלו מוונות כסותה במתעו כו' והדבר מבורר דפסק כחכמים ואם כן הדרא קוטיא לדוכתא אמאי לא תנה ב' אזהרות פסוק זה ואין לנו טעם כי אם מה שכתבנו דכיון שאין בו מלקות אינו נמנה לא אזהרה א' . ודע דהרמב"ן ג"כ לא מנה אזהרה זו דלא יגרע כי אם באזהרה אחת אף על פי שמה אלמנה ויתום בשתי אזהרות . והטעם דהרב אויל לשיטתיה דכתב בפירוט המורה דדוקא עונה היא מן המורה אך שארה וכסותה הם כיגוי לעונה והמוונות והכסות הם מדרכנו ולפיכך אין מלונותינו עליו אך על הסמך היא מלונותינו וע"כ :

ודע דהסמך סו' ר' כתב אזהרה אחת קרא דכתיב ונקי ונדיק אל תהרוג והביא הברייתא השנויה בפרק אחד דיני ממונות דדרטי נקי לפניך אחד ונדיק לפניך אחר ואעפ"כ לא תנאם כי אם באזהרה א' . אך הרמב"ן בסוף סדר השנויות מנאם בשמים ובהשנויות האריך בזה יע"ס . עוד ראיתי להסמך סו' קכ"ו קנ"ו וז"ל כתוב בפרשת קדושים לא תעסוק את רעך ולא תגזול כו' אע"פ שפשוטו כך הוא מ"מ אחר רבא בפרק המקבל זהו עסק וזהו גזל להכי אפקיה דמתנא בתרי ליטני לעבור עליו בשני לאוין לפי ענין זה לאו אחד הוא ונמנה תחתיו הא דנרטי' בפרק חלק א"ר כל המחוייב במחלוקת עובר בלאו שנאמר ולא יהיה קרח וכעתו ע"כ . והנה במ"ס שלא נמנה לא תגזול ולא תעסוק בשתי אזהרות עיין מ"ס ה"ה ב"פ מהלכות גזלה . ומ"ס שנביא בחשבון ולא יהיה קרח וכעתו כן הוא דעת כה"ג והר"ם בפרט ח"כתב שאין ראוי למנות אזהרה זו וע"כ בהרמב"ן שהאר"ך בזה אך בסוף הספר כתב אזהרה זו להטלים המנין . אבל הנראה מדעת הר"ם כביאורו בפרט הח' שאזהרה זו אף שהיא נכנסת במנין המנות עיקרה היא שבא הכתוב לאזהיר מלחוקק על הכהונה ודל' סמכו לזה שאר המחלוקות לאזהיר

דרך מצותך ה'ב

סנהדרין אבל להלקות חלקין בכל זמן אלא דבעי וסמוכים
וכמו שכתב הר"ם ריש פיו מהלכות סנהדרין וחלו הם דברים
פשוטים והנה בזמן הרב מורה כי רב זל היו חלקין מן התורה
המחוייב חלקות וק' מהלכה ע"כ נחלק עליו לא נחלק עליו לא
מטעם דלדעתו לא הייתה מעלת הסמיכה וכמו שיראה הרה"ה
בסוף ספרו באופן שבדרי הסמ"ג כסמ"ג זה נרביס אנלי תלמוד
ונד"ך עיון :

כתב עוד הסמ"ג סי' ר"ה ר' ר' כתוב בפ' קדושים לא תעשו
עול במשפט וכו' והרי לאו זה בכלל לא תטה משפט
כל המטה משפט אחד מישראל עובר בשני לאוין לא תעשו עול
במשפט ולא תטה משפט בדביו ואם היה אביון עובר בג' לאוין
שנאמר לא תטה משפט חבונוך בדביו ואם היה גר עובר בג' לאוין
לאוין שנאמר לא תטה משפט גר ואם היה יתום עובר בג' לאוין
שנאמר משפט גר יתום ורואי למנות כאן שני לאוין בלבד לא
תטה משפט גר ענין לאו בפני עצמו וכל האחד בלאו אחד ע"כ
והנה ת"ס דף דכתיב לא תעשו עול במשפט וכתיב לא תטה
משפט בלא נמנה לא לאו אחד כיוצא שפך כבאו בזה ב' אזהרות
מ"ח כיון שהכל הוא בענין אחד אינו נמנה במנין המנות כי אם
באזהרה אחת כמו הכותב דכפרת משפטים כתיב ונחל לא תקח
וגמנה לאו זה כפ' שפטים דכתיב ולא תקח שכר ויטו נמנה לא
בלאו אחד וכמו שכתב הסמ"ג בפ' ר"ה ור"ס בס' רב"ד ויש
הרבה כיוצא בזה . אך קשה דאחלוי לא נמנה שלא להטות
משפט האביון ללאו בפני עצמו שאלו אביון זה הוא כפשוטו
שהוא עני התאב לכל דבר נאמר שהכותב החמיר על זה בפני
לאוין כמו שהחמיר על הימים והגר שאף שהם בכלל ישראל רעה
הכתוב לשנות האזהרה בהם מפני שפלות דומיא דאונאה
דהזיר הכתוב בגר חף שכבר הוא בכלל כל ישראל ומ"ח נמנה
הוא ללאו מיוחד אונאה הגר וכמו שכתב הסמ"ג בס' קע"ב וכן
מטה משפט גר נמנה ללאו בפני עצמו וכן מטה משפט האביון
נמנה אותו ללאו בפני עצמו ואם נאמר שלאביון זה הוא הרשע
ומאוי אביון אביון במנות וכמו שכתב הר"ם בס' רע"ה ובחיבורו
בה' סנהדרין עדין הקושיא בחקמות עומדת ולא יכולתי להלום
דעת הסמ"ג בזה . עוד אני תמה דלפי דרכו כל הסמ"ג דמונה
שני פרטים הנכללים בלאו אחד כגני אזהרות אחת לא פנה
גר וימס בשני אזהרות ונ"ע :

ודע דכפרת קדושים כתיב לא תעזוב ודברת מלא כתיב
לא תעזוב שכיר עני ואביון מחיך או מנך וגו' ולא
ראיתי לטוב ח' חמיו המנות נמנו אותם בשתי אזהרות ולומר
שהעזוב העני והאביון והגר עובר בשני לאוין . וראיתי להר"ם
במנין המנות סי' קמ"ז שכתב ואל האזהרה כמה שהוא אלגו בעין
בלא לעכב אותו וכו' והוא אומר לא תעזוב שכר עני ואביון וכו' ונ"ס
האזהרה בו בענין זה ואמר לא תעזוב שכר עני ואביון וכו' ונ"ס
אמר בפירוט ממחר אני לפרוע על ידי עני ואביון ע"כ . ולא
ידעתי למה נבי אונאה נמנה אונאה הגר באזהרה בפני עצמה
ולומר שהחמיר על הגר לעבור בשני לאוין וכן המטה משפט
גר וימס נמנה באזהרה בפני עצמה ואם כן הכל כמו נבי
העוסק נמנה אזהרה בפני עצמה העוסק העני או האביון או
את הגר ולומר שהחמיר הכתוב באלו לעבור בשני לאוין . ורש"י
בפירוט התורה כתב בפד"ס כי תלל לא תעזוב שכיר והלא כבר
כתיב אלא לעבור על האביון בשני לאוין לא תעזוב שכר שכיר
שהוא עני ואביון ועל העסיר כבר הוזכר ע"כ . ואם טעמו
דברו"ס הוא מסוס אותה דרשא דספרי כאמרו ונחמיר אני
ליפרע על ידי עני ואביון דס"ל שלא בא הכתוב לעבור בשני
לאוין כי אם על החירות הפירעון ולא ידעתי למה לא ידרשו כן
נבי

ודע שהר"ם כסמ"ג רפ"ג כתב הוהיר הדיין מהטות לדעת
דיין אחד על גר ההטען עליו בחיוב החייב או זכות
הזכאי כמלתי טייה הדבר מובן אללו לפי הקטו וטבלו מהקדמו
התורה והוא אומר לא תעלה על ריב לנטות ע"כ . והסמ"ג
בסימני הספ"ס ק"ו כתב ואל אם ידבר מופלא סכדיינים כדני
נפשות אסור לנטות מדבריו שנאמר לא תענה על ריב לנטות
רב כתיב ע"כ וכ"כ בחיבורו . ובאמת הדבר תימה אנלי שאם
כבר דבר המופלא שיענו חכריו אמן כע"כ ויטו את הדין והר"ם
כרי"ס פי' מהלכות סנהדרין פירש פסוק זה כמ"ס במנין המנות
ואח"כ כתב ופני השמועה למדו שאין מתחילין כדני נפשות
מן הגדול שמו יסמכו השאר על דעתו וכו' ופס"ט דברי הסמ"ג
נרביס אנלי תלמוד ועיון בת"ס הסמ"ג בחיבורו בפס"ט הכתוב
והוא מ' דברי רש"י בפירוט התורה יע"ס :

ודע שהסמ"ג סי' ר' כתב כתוב כפרת משפטים וכפי ונדק
אל תהרג בפרק אחד דיני ממונות תניא חנין ליונה
תב"ד חייב ואמר אחד יס לי ללמד עליו זכות שמחזירין אותו
וכו' ובכלל לאו זה הא דת"ר שאומרים בג' לעידי נפשות שחל
רמיס טרן אחד חכירו להורנו ורגמס אחרינו ומנאמס חרב
כידו דס משפטף וההרגו מפרפר וכו' והנה הר"ם במנין המנות
סי' ר' כהפ"ח אזהרה זו דונקי ונדק לא הביא כי אם החלוקה
הפכית שכתב הסמ"ג דהיינו שחל רמיס טרן אחד חכירו . וכן
בחיבורו פ"ך מהלכות סנהדרין לא הזכיר כי אם החלוקה הנ"ל .
וכפי מה' סנהדרין כשהביא האזהרה דולא תענה על רב כס
הביא דינים אלו דיונה תב"ד חייב ואמר אחד יס לי ללמד עליו
זכות שמחזירין אותו ועיון בת"ס הרמב"ן בהשגותיו על מ"ס
הר"ם בס' ר"ף יע"ס :

ודע שהסמ"ג כתב בס' ר"ג כתוב כפרת שופטים לא יקום
עד אחד באיש וכו' ולמדנו מכאן שער א' סודע בחיבורו
עון דבר שאין ראוי להסביעו שלא יקום להעיד עליו ואם קם
העיד עליו לוקה דכוס ביש הוא דקה חפיק עליה כדאמרין
בגרי פסחים טוביה חטא אחא זיגוד קא מסהיד עליה כגדיה
דכא זיגוד פירוס חטוס לאו דלא יקום חמנכ אותו חלקות
חד רבנן היה שהרי בשמכת סנהדרין למדין מכות מדיני נפשות
בגזירה טובה שרשע רשע ודיני נפשות אין דנים אלא בזמן
דסנהדרין נהגת ע"כ :

והנה בדבריו אלו אינא לאתמוהי טובא חדא דנראה
שדבריו דס"ל דאזהרה זו דלא יקום היא אזהרה לעד
שלא יעיד כשהוא אחד והר"ם בס' רפ"ח כתב הוהיר הדיין שלא
לכרות הנדרים או לחייבו זמון בעדות עד אחד ואפילו היה
במחלית הכשרות והוא אומר לא יקום עד אחד באיש ע"כ . הרי
דס"ל דאזהרה זו אינה אלא לדיין לא לעד השעיד וכן בחיבורו
ריס פ"ה מהלכות עדות כשהביא אזהרה זו כתב אין חומכין דין
מן הדיינים על פי עד אחד וכו' . ועוד אני תמה דאף אם נודה
שפסוק זה הוא אזהרה לעד החעיד איך כתב שלוקה על לאו זה
והלא קול שכל התורה כולה לאו שאין בו מעשה אין לוקין
עליו חוץ מנשבע וימיר ומקלל חכירו כסס . ואם כן איך יתכן
שילקה העד מס' אזהרה זו דלא יקום ועיון כמה שכתבתי בה'
דבית עליה היא דסטר שיט בו רבית בהך מילתא בלאו שאין
בו מעשה דאין לוקין עליו יע"ס . עוד אני תמה כמה שכתב
שאותו חלקות שהלקה רבא מדרבנן והכריח הדבר מסוס דדיני
נפשות אינה נהגת אלא בזמן דסנהדרין נהגת וס"ל דחלקות
אי תקם לדיני נפשות לדין זה והם דברים מתמיהים דדוקא דיני
נפשות אינה נהגת אלא בזמן הבית ובתנאי נס כן טייה בג' ד'
הז דול שס בלשכה שכתבתי וכמו שכתב הר"ם בסוף פ"ד מהלכות
סנהדרין

בני אונסה לו' שממחר לפרע במאנה הגר וכן כמטה משפט גר
יתום נאמר שהכמו' כל לומר שממחר לפרע כמטה משפט גר
יתום ולא ידעתי טעם לחלק ביניהם וכו' ע .

וראיתי

להרמב"ן בפירוט התור' שכתב וזל וכספרי אמרו
א"כ למה נאמר עני ואביון ממחר אני לפרע ע"ז
עני ואביון יותר מכל אדם ודרשו מנרד זה גר נדק לעכו' עליו
בשני לאוין ע"כ גם זה לא הכינתי דאמתי נבי עני ואביון דרשו
אותו לענין מהירות הפרעון ונבי גר נדק דרשו אותו לעבור
עליו בשני לאוין ולמה לא דרשו בכלל דרשא ח' או טבא הכתוב
לומר שממחר לפרע ג"כ ע"ז גר נדק או שהכתוב בא לו' טאם
הוא אביון עובר בשני לאוין והדבר נרדף תלמוד :

ורע

טהר"ס סי' רמ"ח כתב והזכירו טעם לכחש החוב'
שנתייבנו בהם והפקדונות אשר הושקדו אנלנו
והוא או' לא תכחשו כו' . והסת"ג הביא אזהרה זו כסי' רמ"ח
וההבדל שיש בין אזהרה הלזו לאזהרה' לא תעשוק פיה מכוארת
שאזהרת לא תעשוק היא טאם יהיה בידו ממון מחויק בו ולא
תננה לו באונס או בלא אונס אבל בדמיה וכמו שבאר הר"ס
במנין המנות סי' רמ"ח אבל כאן הזהיר בכופר בממון שיש בידו
וכתבאחר . וראיתי עוד להר"ס כסי' רמ"ח ט שכתב הזכירו מהשבע
על כפירת ממון המוטל עליו והוא או' ולא תסקרו אים בעמיתו
ע"כ . והסת"ג הביא ג"כ אזהרה זו כסי' רמ"א .

ואיכא

לעיוני טובא דאזהרה זו למה דת"ל מדכתוב לא
תכבעו כספיו . והמגדיל התימה הוא מ"ס כת"ב
והביאו הר"ס והסת"ג לא תסקרו ת"ל ולא תסקרו ע"כ דמשתע דלא
סקר עונס שמענו אזהרה מנין ת"ל ולא תסקרו ע"כ דמשתע דלא
תנלו מקיס לאזהרה כי אם מהכח ות"ל תלא תכבעו . ועלה על
דעתי נו' דאנטרדין ולא תסקרו מכו' דהעיקר אנלנו דכמושבע
מפי אחרים אינו חייב מטום שבעת ביטוי כי אם בעונה אחריו
אמן וכמו שבאר זה הר"ס ברפ"ב מה' שבעות . אך בשבעות
הפקדון חייב כמושבע מפי אחרים אך טלא ענה אחריו אמן
וכת"ס הר"ס ברפ"ז מה' שבעות וא"כ לא שמענו אזהרה לזה כי
אם מדכתוב ולא תסקרו . ומה שסיים הר"ס במנין המנות וכתב
שמי שנטבע לשקר על כפירת ממון עובר ככ' לאוין מכוס לאו
תכבעו כספיו ומכוס לא תסקרו הוא דוקא בעונה אמן טלא
עובר מטום שניהם אבל אם לא ענה אמן אינו עובר כי אם משו'
לא תסקרו . והפטר ג"כ לומר שכיון שהשמיענו הכתו באותו
לא תסקרו שכפירתו אחר שהשביעו התובע היא בעניית אמן
מתחייב ג"כ מטום לא תכבעו ומ"מ בין הכי ובין הכי מתחייב
שפיר דאנטרדין קרא' דולא תסקרו אך הדבר הקטע אנלי הוא
דנבי שבעות העדות נמי קול דאם השביעם התובע אך טלא ענו
אחריו אמן חייבי' וכת"ס הר"ס ברפ"ט מה' שבעות ולא מנינו
אזהרה מיוחדת לזה . ואולי דנמר לה מנ"ט דתחטא תחטא
משבעות הפקדון . אך ראיתי לסת"ג כסי' רמ"א שכתב שבעות
שבעות אזהרתה בכלל לא תכבעו כספיו ולקרא' ולקרא' למה
בשכ"ב שבעות הפקדון טלא נכללה אזהרתה בלא תכבעו וטבעו'
העדות נכלל' אזהרתה והדבר נרדף תלמוד .

עוד

ראיתי הבדל ביניהם והוא שהר"ס כסי' נ"א כתב
הזכירו מהיטיב עובדי ע"ז בארצנו כדי טלא נלמוד
כפירתם באו' לא יטבו בארצך וגו' וחלו רנה הגוי לעמוד בארצנו
אינו מותר לנו עד שיקבל עליו טלא לעבוד ע"ז ע"כ והסת"ג בס'
מ"ט כתב טלא להטיב אחד מו' עמיתו ע"ז בארצנו טנא' לא
יטבו בארצך וגומר מנא' אחר ו בסוטה טאם נמנידו מקבלין
אותו שאין לחוש עוד ללמוד ממ עטיהם בד' ככנענים הדדים
כח'ל אבל הדדים באו' אין מקבל ין אותם סהרי בנכעונים טמל'
ביתי

ורע שמדכרו הר"ס רפ"ז מה' ע"ז מוכח דס"ל דאזהרת לז'
תכרות להס כרית היא כוללת לכל עובר ע"ז מאוזה
אופה שיהיה . אך הסת"ג כסי' מו' כתב טלא לכרות כרית לז'
עממים טנא' לא תכרו' להס כרית אבל בשאר האומות לא נאסרה
כריתם כרית כמו שמנינו בנפשונו שחמרו להס אולי בקרפי
המה יוספ' ואיך אכרות לך כרית ובתיב ויכרתו טלמה ותירש
כרית ע"כ והתוספ' כפ"ב דיבמות עלה כ"ג ד"ס הוא הק"ט
וזל וא"ת איך כרת כרית טלמה עם חירם מלך גור דכתיב
ויכרתו כרית שניהם ובכתיב לא תכרות להס כרית ולא תחטט
ובכל אומר' איירי כמו לא תחטט ויל' דמנא' לא אסר אלא כריתם
כרית לטס ע"ז וכו' או טמא חירם מלך גור גר תושב היה ועוד
כ"ל דלא מיתסר כריתות אלא דוקא כז' אומות כו' ע"ס שהאריפו
בוט ודוק .

הלך ג

הן עתה נאמר מנין הלוקין לדעת הר"ס ומה שיש לט' את ולפת
בדבריו הנחמדים .

כתב

הרמב"ס כהל' סנהדרין פ"ט דין ד' כל ל"ט שבתור'
טאין בהס לא כרת ולא מיתת ב"ד שלוקין עליהם
קס"ח ע"כ . דע טלפי הנר' כמטבון זה לפעמים כלל הר"ס כ'
לאוין במלקות א' ח"ף שבמנין המנות מנאס ב' : ואזו הס שכתב
העוטה הליל ונכללו בזה ב' אזהרות לא תעשה לך פסל כו' ואקי
מסכה כו' וכת"ס במנין המנות ולוקה על שתי' וכמו שכתב כפ"ג
מע"ז דין ט' עיין כל"מ . וכן כת"ס הנהנה בה נכללו בזה ב'
אזהרות והס ולא תביא תועבה וכו' ולא תחמוד כסף וזהב עליהן
ואלו נמנות לב' וכת"ס במנין המנות ולוקה על שתי' וכת"ס
טס כפ"ז דין ב' ופ"ח דין ז' עיין כל"מ . וכן כת"ס בגל' מוס
שטמט נכללו בזה ב' אזהרות והס אשר בו מוס לא יקרב וכל
איש אשר בו מוס לא יקרב ונמנות לטתים וכת"ס ב"ה ולוק' על
שתי' וכת"ס כפ"ו מביא' מקדש דין ח' וכו' כמ"ס המקטיר
שומריהן נכללו בזה ב' אזהרות והס ואשה לא תתנו מהס כו'
ולא תזכר לה' אלקיך ואלו נמנות לב' וכת"ס ב"ה ולוקה על
שתי' וכת"ס כפ"א מאיסורי מוכח דין ד' וה' . וכן כת"ס ערל
שאכל כשר קדש או תרומ' נכללו בזה ב' אזהרות כל ערל לא
יאכל בו ותושב וככיר כפסח ונמנות לב' וכת"ס ב"ה ולוקה על
שתי' וכת"ס כפ"ז מתרומ' ופ"ט מקרבן פסח דין ח' וכן כת"ס
האוכל מעשר שני גו' נכללו בזה ב' אזהרות והס דננך תירושך
וינהרך ואלו נמנות לב' כת"ס במנין המנות ולוקה על שלשתן
וכת"ס קפ"ב מה' מעשר כתי דין ה' .

וכן כמה שכתב בהן שנטמא למת נכללו פזה טלא אזהרות והס
לכפס לא יטמא לאביו ולאמו לא יטמא ועל כל נפשות מת לא
יבא ונימנית לב' ולוקה על שלשתן וכת"ס כפ"ב מה' אבל דין
א' ודין ו' .

וכן כמה שכתב האוכל מתבואה חדשה נכללו בזה טלע
אזהרות והס ולחם וקלי וכדמל לא תאכלו ואלו נמנות
לשלשה וכת"ס במנין המנות ולוקה על שלשתן וכת"ס כפ"ז מה'
מאכלות אסורות דין ג' .

וכן כמה שכתב המקיים חוץ ברכותו נכללו בזה שתי אזהרות'
זהס לא יראה לך שאר וגומר ונאמר לא ימנא' בכתיבס
ונימכות

דרך מצותיך ה'ג

ואת

לפי זה אחי לח מנה בכלל הלוקין האוכל פגול חזן המתרין שאינו חייב כרת אלא לוקה ואע"פ שכבר מנה הפיגול בכלל חייבי כרת מ"מ היה לו למנות גם זה דוחיא דהנך דכתיבנא - הא לא קטיח כלל משום דמה שלוקה האוכל פיגול עז המתרין אינו מהלחו דפיגול לא מהלחו דאוכל פסולי המוקדטין דהיינו לא תאכל כל תועבה וכמבואר בדברי הרמב"ם בפ"ה מהלכות פסולי המוקדטין דין ז' וכבר הביא הרמב"ם לאו זה בס' כ"ג - אך מה שאני תמיה הוא דאחתי לח מנה טבול יום או מחוסר כפורים שאכל קדש שאינו חייב כרת ולוקה מהלחו עמו וכמבואר בדברי הרמב"ם פ"ה מהפסולי המוקדטין דין ז' וכן אני תמיה אחי לח מנה זר טעבר עבודה שאינה תמיה שאינו חייב כרת ולוקה מהלחו עמו וכמו שכתב הרמב"ם בפ"ט מה' ביאת מקדש דין ז' עוד אני תמיה דאחתי לח מנה זר שנכנס למקדש שלוקה חף שלא עבר דוחיא דבעל מום ושמוי יין שלוקי על הכניסה ואף שדיון זה לא נזכר בדברי הר"ם אם היה לוקה על הכניסה מ"מ הרוחה יראה בחיודו איך הכרחי דלפשת הר"ם היה לוקה על הכניסה דוחיא דבעל מום - ועוד אחי תמיה אחי לח מנה האוכל דם התמית ודם האכרים כגון דם הטחול ודם הגלגל ודם בינים ודם המתכנס ללב כעת פשיט' ודם הנמא בכבד ככל אלו אין חייבין עליהם כרת ולקין עליהם מהלחו עמו וכמו שכתב הר"ם בפ"ו מהמ"א דין ד' ודוק

וגמנות לכמים וכמו שפסק במנין המנות ולוקה על שתייהן וכמ"ס בפ"א מה' חתן ומגה דין ג' *
וכן בעה שכתב נזיר שאכל מנפן היין נכללו בזה חמשה אוהר' והן חושן יין וז' וענבים לחיים וז' ויבסיס וז' ומחרגנים וז' ועד ז' וז' ואלו נמנות לחמשה ולוקין עליהן וכמ"ס בפ"ה מה' נזירות דין ז' *
וכן מה שכתב נזיר שנטחא למת נכללו בזה שתי אוהרות והם על כפס מת לא יבא וז' ולא יטחא להם ואלו נמנו' לזמנים כמו שכתב במנין המנות ולוקין על שתייהן וכמו שכתב בפ"ה מה' נזירות דין ח' *
וכן מה שכתב השובר בו עגס בין בראשון בין בשני נכללו בזה שתי אוהרות אחת בפסח א' ואחת בפסח שני ואלו נמנות לטמים כמ"ס במנין המנות ולוקין על שתייהן וכמ"ס ברי"ט פ"ה מה' קרבן פסח *
וכן מה שכתב העושה מלאכה ביום טוב נכללו בזה ששה אוהר' והם א' וז' של פסח וא' וז' דסוכות ושבעות וראש השנה וז' נמנות לטמים אוהרות כמ"ס במנין המנות ולוקין על כולם וכמ"ס ריש ה' טביתת יום טוב *
וכן מה שכתב המקלל חבריו בטס נכללו בזה כלשה אוהרות והם המקלל לכל אדם והמקלל את הדיין והמקלל את הגסיה ואלו נמנות כלשה כמו שכתב במנין המנות ולוקין עליהן כמו שכתב בפ"ו מהסנהדרין דין ב' *

ודע

כלפמתי' כתב הר"ם במנין הלוקין שאין בהם אוהרה מיוחדת כגון כהן שנכנס להיכל שלא בשעת עבודה ובשמה מחוייבי מיתה בידי שמים מנה בהן שנכנס בקדש ה' הקדשים שלא לעבד דה' אלו הם אוהרה אחת ובמנין המנות לא מנאס כי אם באוהרה אחת וכמבואר בפ"ב מה' ביאת מקדש *
וכן מה שכתב במנין הלוקין בהן טעבר בעבודת הלויים ובשמה מחוייבי מיתה בידי שמים מנה לוי טעבר בעבודת כהנים הכל הוא אוהרה אחת וכמבואר במנין המנות ובסוף פ"ג מה' כלי המקדש *
וכן מה שכתב במנין הלוקין שמוי שנכנס לטס ובשמה מחוייבי מיתה בידי שמים מנה שמש הכל הוא אוהרה א' וכמבואר במנין המנות ובריש ה' ביאת מקדש *
וכן מה שכתב במנין הלוקין בהן שנכנס למקדש פרוע ראש ובשמה מחוייבי מיתה בידי שמים מנה פרוע ראש שמש הכל הוא אוהרה אחת וכמבואר במנין המנות ובפ"א מהלכות ביאת מקדש *
וכן מה שכתב במנין הלוקין הנכנס ל'עזרה כבנדים טמאי' ובשמה מחוייבי כרת מנה הטמא שנכנס ל'עזרה הכל הוא אוהרה אחת וכמבואר במנין המנות ובפ"ג מהל' ביאת מקדש דין יז' *
וכן מה שכתב במנין הלוקין האוכל טבל טעדין לא הופרס ממנו מעשר אפי' מעט עני אע"פ שהורמו תרומותיו ובשמה מחוייבי מיתה בידי שמים מנה האוכל טבל שלא הורס עמו תרומה גדולה ותרומת מעשר הכל הוא אוהרה אחת ובמנין המנות לא מנאס כי אם באחת וכמבואר בפ"ה מהמ"א דין ד' *

עמה אני אפרס מנין הלוקין לדעת הרמב"ם אל אחת לחמה למנוח חכבון ואלו הם *
א' העושה אילול פ"ג מה' עז דין ט'
ב' העושה אילול לגויי סס דין י'
ג' הפונה אל האלילים סס פ"ב דין ג'
ד' המקים חכבה סס פ"ו דין ו'
ה' הנוטע אילן במקדש סס דין ט'
ו' הנותן אבן משכית סס דין ו'
ז' הנודר כסס ז' והנשבע בשמה סס פ"ה דין ז'
ח' הנהנה בה סס פ"ז דין ח'
ט' הכובע עיר הנדחת סס פ"ד דין ח'
י' הנהנה ממנה סס דין ז'
יא העושה כחקות הכותים סס פ"א דין א'
יב הקוסם סס דין ז'
יג המעונן סס דין ט'
יד המנחם סס דין ד'
טו החובר סס דין ז'
יו הדורס אל הממים סס דין ז'
יז המוחק סס וכיוצא בו פ"ו מה' יסודי התורה דין א' ודין ז'
יח המוכה את המזבח פ"ב מה' תמידין ומוספין דין ו'
יט העולה עליו במצלות פ"א מה' בית הכחירה דין יז'
ך הנכנס לעזרה כבנדים טמאים פ"ג ה' ביאת מקד' דין יז'
כא זב וכיוצא בו שנכנס להר הבית סס דין ח'
כב המסיר כרי ארון פ"ב מה' כלי המקדש דין ז'
כג המזין חסן מעל האפור סס פ"ט דין ז'
כד הקורע פי המטייל סס דין ג'
כה המקריב על מזבח הזהב סס פ"ב דין י"א
כו בהן שנכנס להיכל שלא בשעת עבודה פ"ב מביא מקדש ד'
כז בעל מום שנכנס לטס סס פ"ו דין א'
כח שמוי שנכנס לטס סס פ"א דין ט'
כט בעל מום שמשס סס פ"ו דין א'

ואת

דרך מצותיך ה'ג

סח

פג האוכל טרף הארץ עם דין ו'
 פד האוכל טרף המים עם דין זכ'
 פה האוכל דמש הארמה עם דין זכ'
 פו האוכל מולעים כספירות עם דין זכ'
 פז האוכל נבלה עם דים פ'ד'
 פח האוכל טריפה עם דין ו'
 פט האוכל אבר מן החי עם פ'ה דין ב'
 צ האוכל ניד הנשה עם פ'ח דין ב'
 צא האוכל כשר בחלב עם דים פ'ט'
 צב האוכל כשר בחלב עם
 צג האוכל מתבואה חדשה קודם הכלת העומר עם פ'י דין ב'
 צד המקריב מנחה מתבואה חדשה קודם שתי הלחם
 צה האוכל ערלה פ'י מה' מאכלות אסורות דין ט'
 צו האוכל כלאי הכרם עם דין ו'
 צז האוכל תפירות חמץ פ'א מה' חמץ וענה דין ו'
 צח האוכל חמץ אחר חלות עם דין ח'
 צט המקיים חמץ עם דין ג'
 ק הטומה יין נסך ריש פ'א מה' חמץ
 קא כויר טאכל מנען היין פ'ג מה' גזירות דין ב'
 קב כויר טנלח עם דין זא'
 קג כויר טנטמא לתת עם דין טו'
 קד המנלח את הנפק דפ'י מה' טומאת נרעא
 קה החומץ סימני נרעא עם
 קו העובד בנחל כנענרפה בו עגלה פ'י מה' רוגח דין ט'
 קז הורע ארץ ישראל כסביעית דים ה' שמיטה ויובל
 קח הורע את האילן כסביעית עם
 קט הקוגר ספיח בלא טינוי עם
 קי הכוגר בלא טינוי עם
 קיא הורע כסנת היובל עם פ'י דין טו'
 קיב הקוגר בה בלא טינוי עם
 קיג הכוגר בה בלא טינוי עם
 קיד המכלה פאת טדה ולא נתנה לעני פ'א מה' מחנו' עניי' ב'
 קטו המפולל בדמו ולא נתנו לעני עם דין ה'
 קיו המלקט לקט ולא נתנו לעני עם דין ד'
 קיז המלקט פרט ולא נתנו לעני עם דין ה'
 קיח הלוקח עומר הטכחה עם
 קיט הלוקח אש על בניי דים עיב מה' שמיטה
 קכ הורע כלאים בארץ בורעים דים פ'א מה' כלאים
 קכא הורע כלאי הכרם דים פ'ה מה' כלאים
 קכב המרכיב אלנות עם פ'א דין ה'
 קכג המדביע בהמה כלאים עם דים פ'ט'
 קכד המנהיג בכלאים עם דין ו'
 קכה החוסס בהמה בעת הללכה פ'ג מה' סכירות דין פ'
 קכו הטוחט אותו ואת בנו דים פ'ב מה' שמיטה
 קכז הממטכו חכירו ולא החזיר עבט פ'ג מה' חלוה זלוה דין ד'
 קכח החובל אלמנה ולא החזיר המטכו עם דין א'
 קכט החובל בליים טעוטיין צ'ים ארבל נפט עם דין ב'
 קל עד חמס טאין בו פטלותיו פ'ד מה' עדות דין ח'
 קלא המכה את חכירו הכאה שאין בה טוה פרוטה סוף פ'ז
 מסנהדרין
 קלב בן סורר ומורה בעדות א' פ'ו מה' ממדים דין ז'
 קלג המוציא עם דע טנתמא דכרו טקר דים פ'ג מה' כערה
 בתולה
 קלד המקלל חכירו בטע דים פ'כ'ו מה' סנהדרין

קלה

ל' ערל טמא פ'ו מה' ביאת מקדש דין ח'
 לא כהן טעבר עבודת הלויים פ'ג מה' כלי המקדש דין י'
 לב כהן טעכנס פרוצ רחט פ'א מה' ביאש מקדש דין טו'
 לג כהן טעכנס קרוע בנדים עם
 לד המקדש בעלי מומין פ'א מה' איסורי הובח דין ב'
 לה הטוחט עם דין ד'
 לו הורק דמיהו עם
 לז המקטיר אימוריהו עם
 לח המקריב קרבנות כותים בעלי מומין עם דין ו'
 לט המטיל מום בקדשים עם דין ו'
 מ העובד בקדשים פ'א מה' מעילה דין ח'
 מא הגוזז אותם עם
 מב המקטיר שאור או דבש פ'ד מה' איסורי עובח דין א'
 מג העושה סיורי מנחות מחמץ פ'ד מה' מעה'ק דין י'
 מד המקריב בלא מלח פ'ה מה' איסורי מובח דין זא'
 מה המקריב אהנן או מחיר עם דין ז'
 מז הנותן טמן על מנחת חוטא פ'ב מה' מעה'ק דין ח'
 מח הנותן עליה לבונה עם
 מח הנותן טמן בקרבן טוטה פ'ג מה' טוטה דין זג'
 מט הנותן עליה לבונה עם
 צ המכדיל בחטאת העוף פ'ז מה' מעשה הקרבנות דין ו'
 צא החימר בקדשי מובח דים ה' תמורה
 צב האוכל כשר קדש טנטמא פ'ה מה' פ'ה דין יב'
 צג האוכל מפסולי המוקדשין עם דין ב'
 צד כהן טאכל קדשי קדשים חוץ לעזרה פ'א מה' מ'ה דין ה'
 צה זר טאכל קדשי קדשים פ'א מה' מעה'ק דין ה'
 צז זר טאכל כשר בכור פ'א מה' בכורות דין ו'
 צז כהנת טנטמא לזר טאכלה חוה וטוק פ'ו מה' תרומות דין ו'
 נח הללה טאכלה תרומה עם
 נט האוכל קדשים קלים חוץ לירושלם פ'א מה' מ'ה דין ד'
 ס האוכל קדשים קלים קודם זריקת דמים עם דין ה'
 סא האוכל בכור חוץ לירושלים פ'א מה' בכורות דין ו'
 סב האוכל מטטר שני חוץ לירושלם פ'ב מה' מ'ב דין ה'
 סג כהן טאכל בכורים קודם הנחה פ'ג מה' בכורים דין ג'
 סד כהן טאכל בכורים חוץ לירושלים עם
 סה האוכל מ'ב טנטמא דפ'ג מה' מטטר שני
 סז טמא טאכל מטטר שני הטהור עם
 סז האוכל מטטר שני באניכות עם דין ה'
 סח ערל טאכל כשר קדש או תרומות פ'ט מה' הלכות קרבן עסח
 דין ח' זפ'ז מה' הלכות תרומות דין ו'
 טט האוכל ממחאת בהן והדומה פ'א מה' מעה'ק דין ב'
 ע האוכל מבשר חטאות הנטרפות והדומה עם
 עא הטוחט עסח על החמץ פ'א מה' קרבן עסח דין ב'
 עב הטועב בו עמס בין בא' בין בב' עם פ'י דין א' ודין טו'
 עג המוציא מבשרו חוץ לחבורתו עם פ'ט דין א'
 עד האוכל מבשרו חוץ לחבורתו עם דין ב'
 עה האוכל מבשרו נא או מבוסל עם פ'ח דין ד'
 עז ההגבה מן המקדש דפ'א מה' מעה'ק דוק ומטבח
 עז האוכל טבל טלא הופרש ממנו מטטר פ'י מה' מ'א דין ד'
 עח האוכל מבשר נפש חיה שהיא להחילה עם פ'ד דין כ'כ'
 עט האוכל בהמה טמאה עם פ'ב דין ב'
 פ הארבל עוף טמא עם דין ד'
 פא האוכל דג טמא עם
 פב האוכל טרף העוף עם דין ה'

סג

דרך מצותיך חיב

מכבוד תמים חוץ לירושלים לוקה מן התורה שנאמר לא תוכל לאכול בשר עור ובכורות בקר וגאדך וכן זר שאכל כוית מכבוד בין לפני זריקה בין לאחר זריקה לוקה מפי השמועה למדו שזו אזהרה אף לזר שאכל בכור בין לפני זריקה ובין לאחר זריקה ע"כ *

ובן מה שמנה בס"כ ד' בהן שאכל קדשי קדשים חוץ לעזרה ובס"י כ"ט מנה האוכל קדשים קלים חוץ לירושלים הכל הוא אזהרה אחת וכמו שכתב בפ"ה מה' מעשה הקרבנות דין ה' כל האוכל כוית מבשר קדשי קדשים חוץ לעזרה לוקה שנאמר לא תוכל לאכול בשר עור ובכורות בקר וגאדך וכן זר שאכל כוית מבשר חטאות וחטמות חוץ לעזרה והוא הדיון לאוכל קדשים קלים חוץ לירושלים שהוא לוקה שחומת ירושלים לקדשים קלים בחומת העזרה לקדשי קדשים ע"כ *

ובן מה שמנה בס"כ ג' בהן שאכל בכורים קודם הנחה ובס"י ס' ד' מנה בהן שאכל בכורים חוץ לירושלים הכל הוא אזהרה אחת וכמו שכתב בפ"ג מה' בכורים דין ג' בהן שאכל בכורים חוץ לירושלים מאחר שנכנסו לפניו מן החומה לוקה מן התורה שנאמר לא תוכל לאכול בשר עור ובכורות זדיך והם הכורים וכן אם אכלו בירושלים קודם הנחה בעזרה לוקה מן התורה כמו שאכלו בחוץ לפי שהם טעונים הנחה בעזרה שנאמר והנחתו לפני מוצה ה' ע"כ *

ובן מה שמנה בס"י ה' האוכל מעשר שני שניטמא ובס"י ס' ז' מנה טמא שאכל מעשר שני הטהור הכל הוא אזהרה אחת וכמו שכתב ברי"ט פ"ג מה' מעשר שני האוכל מעשר שני בטומאה לוקה שנאמר ולא בערתי ממנו בטמא בין שהמעשר טמא והוא טהור בין שהמעשר טמא והוא טהור ע"כ *

ובן מה שכתב בס"י ע"ד האוכל מבשרו חוץ לחבורתו ובס"י פ"ח מנה האוכל טריפה הכל הוא אזהרה אחת מדכתיב ובשר בטרה טריפה ובה הפי' המקובל שכל דבר שיגא חוץ למחיתו לוקה וכדאיתא ברי"ט פ"ח מה' המקשה • וזל הר"ם בפ"ט מה' קרבן פסח דין ב' בשר הפסח שיגא חוץ לחבורתו בין בזרין בין בשננה כאשר באבילה והדין הוא כאשר קדשי קדשים שיגא חוץ לעזרה או בשר קדשים קלים שיגא חוץ לחומת ירושלים שהכל כבטריפה ע"כ • ובפ"ה מה' מעשה הקרבנות כתב בדיון בשר קדשי קדשים שיגא חוץ לחומת העזרה ובשר קדשים קלים שיגא חוץ לחומת ירושלים נשעלו ונאסר לעולם זחעפ"י שחוד לתקומת אסור לאוכלו והאוכל ממנו כוית לוקה שנאמר ובשר בטרה טריפה לא תאכלו כיון שיגא בשר חוץ למחיתו נעשה כבטריפה ולא ידעמי למה הר"ם הביא חלקות זה בפסח האוכל מבשרו חוץ לחבורתו ולמה לא מנה גם כן האוכל מבשר קדשי קדשים שיגא חוץ לעזרה זמן האוכל מבשר קדשים קלים שיגא חוץ לירושלים • וזמני שגא בשר פסח שיגא חוץ מחבורתו שנאמר ללחו בפני עתמו ולא מנה את אלזי • עוד חזי ממה למה לא מנה גם כן הויגא העובר אח זרזו או רגלו וכן החותך בשר מן החי שלוקה עליוהו ממוס ובשר בטרה טריפה וכמו שכתב צפ"ד מהלכות מאכלות אסורות דין י' ובפ"ה דין ט' ז"ע *

ודע שמה שכתב הר"ם האוכל מבשרו חוץ מחבורתו הכונה היא האוכל מבשרו שיגא חוץ מחבורתו אף על פי שחוד זכונים הבשר לתוך החבורה ואכלה לוקה וזה פשוט *

ובן מה שמנה בס"י ק"ה זריעה כלאים בדרך ובס"י קכ"ב מנה המרכיב חילנות הכל הוא אזהרה אחת וכמו שכתבאר ברי"ט הל' כלאים והוא מדכתיב שדך לא מורע כלאים *

ובן מה שמנה בפ"י צ"ה הנחת שנסאת לזר שאכלה חזה זסוק ובס"י ז' *

קלה הנשבע לסקר פ"ה מה' סכונות דין ג'
קלו הנשבע לשוא ס"ט דין ז'
קלו המחלל גדרו פ"ה מה' גדרים דין ה'
קלח היוגא חוץ למחוס בטבת ריש פ"ב מה' טכס
קלט העושה מלאכה ביום טוב ריש פ"ה מה' יום טוב
קח המקיף פאת הראש דים פ"ב מה' ע"ז
קמחה המקיף פאת זקן ס"ט דין ז'
קמב הטוחט על חת ס"ט דין ז'
קמז הקורח ראשו על חת ס"ט דין ט"ו
קמד הכותב כתובת קעקע ס"ט דין ז'
קמה הלבוט טעטנו פ"ה מה' כלאים דין ל'
קמו הקוץ אלזי מאכל פ"ו מה' מלכים דין ח'
קמו איש טלבוט מלבוט אשה פ"ב מה' ע"ז דין י'
קמוח אשה טלבוט מלבוט איש ס"ט
קמט כהן שנטמא למת ריש פ"ג מה' אכל
קז כהן שקדם אשה וזנה ובעלה פ"ו מה' איסורי ביאה דין ב'
קנא כהן שקדם גרושתו ובעלה ס"ט
קנב כהן שקדם חללה ובעל ס"ט
קנז כהן גדול שבעל אלמנה ס"ט דין ג'
קנד המחזיר גרושתו פ"ה מה' גירושין דין ז'
קנה הגושא וקוקה ליבס פ"ב מה' יבום דין ז'
קנו הכא על הקדשה פ"ה מה' אמות דין ד'
קנו חמור שנשא בת ישראל ובעל פ"ט מה' איסורי ביאה דין ב'

קנח פנוע דבא שנטא בת ישראל ס"ט ריש פ"ז
קנט המסרס איש ס"ט דין ח'
קס אונס שנידע אונסו פ"ה מה' נערה בתולה דין ז'
קסח חזינא ס"ט רע שנידע אונסו ס"ט פ"ג דין ד'
קסב הקרב אל העריות ריש פ"ב מה' איסורי ביאה
קסג המתחזן בכותית ס"ט ריש פ"ב
קסד גר עמוזי שנטא בת ישראל ס"ט פ"ב דין ח'
קסה גר תואבי שנטא בת ישראל ס"ט
קסו מלך שהרבה נשים פ"ג מה' מלכים דין ג'
קסז מלך שהרבה סוסים ס"ט דין ג'
קסח מלך שהרבה בסף וזהב ס"ט דין ד'

ודע שמה שכתב בפס"י הר"ם הנודר בט"ז הנשבע בטמא הוא ט"ז ועיקר הנדר הוא הנשבע להכל הוא דבר ה' נודר ונשבע ומקרא דט"ז חלקים אחרים לא תזבילו בפ"י • דאי לא תימא הכי נגאחו הלאוין טלוקין עליהם קס"ט והר"ם כתב טה"ק ח"ה • וראיתי הרב בעל לחם משנה שכתב זל וזמנה למה מנה נודר ונשבע בתרי כיון ששניהם יונאים מלמו אחר דהא אין דעת רבנו למנות כאן לא הלאוין שחייבין מליות עליהן טכן כתב כל לא תעשה שבתורה טאין בהם וכו' מחמת טכא למנות הלאוין ואם כן לא היה לו למנות ונשבע בתרי אלא במד זכ"ט ע"כ • ונראה שכל דקדק הרב במנין זמא שכתבו הוא הנכון *

והנה למעלה כתבנו דהר"ם פחטטנו זה לפעמים כלל הלאוין הרבה במלקות אחד וכמו שכתבאר למעלה עתה אומר טראיתו להרס בקנת דברים הדבר בהפך שכתב שני מלקיות בלאו אחד והם אלו *

בה שמנה פחטנו הלוהו ס"ב' ז' שאכל בשר בכור ובס"י ס"ה מנה האוכל בכור חוץ לירושלים הכל הוא אזהרה אחת וכמו שכתב בפ"ה מה' בכורות דין ז' בהן שאכל בויא מכבוד

ממנו בין טעמו. אבל הכא דקרא אזהר וכל זר לא יאכל קדש
כי קאמר רחמנא דמי שנבעלה בעילת איסור שלא תאכל לא
מנינו למימר דנכללה בכלל מאי דאמר קרא וכל זר שהרי אזהר
זו שנבעלה לססול לה לאו וזה הוא וחס כן לא מנינו למימר
דאזהר קרא לאיסוריה דהא באומרו וכל זר אינו בכלל אזהר
שנבעלה בעילת איסור.

ובזה נראה מה שלא מנה הר"ם בכלל הלוקין תוסב וכדרי
שאלו תרומה ובהא אזהרה מיוחדת לזה כדכתיב
תוסב וכסיר ומנא הר"ם במנין המנות מסוס תוסב וכסיר
הס במיתה לפי שהכתוב אחר לזר לאכול תרומה וחייבו מיתה
והתיר לקנין כספו כגון נסיו ועבדיו שיאכלו בתרומה כדכתיב
ובכן כי יקנה כסף קנין כספו וגו' כי אהדר קרא ולמדנו דתוסב
וכסיר לא חטיבו קנין כספו אמרינו דאזהר דלאיסוריה ואמרו
דכי אזהר קרא ואמ' וכל זר לא יאכל קדש נכלל בזה אף התוסב
והכסיר. וכן נראה מדברי הר"ם בפ' מהלכות תרומות דין ה'
שכתב הזר אסור לאכול תרומות כו' אפילו היה תוסב כהן או
כסירו. ומפשוט דבריו נראה דהייב ליה לתוסב ולכסיר דיני
דזר ממש ואם אכלו תרומה חייבים מיתה.

ורין זה שכתב הר"ם דמי שנבעלה בעילת איסור טאין בה
חיוב מיתה כי אם לאו נראה שיש להכריח כן מההיא
דאמרינו בפ' דיבמות עלה ס"ח דהקטו דאומא דהאי קרא דכת
כהן כי תהיה לאיש זר אהא לומר דכת כהן דמינכא לזר לא
תיכול בתרומה ותיזכו ההיא מושבה אל בית אביה בנעוריה
נפקא מכלל דמישקרה לא אכלה וחזרו והקצו אי מהתם היה
אמינא לאו הכא מכלל עשה עשה כתב רחמנא האי ללאו ע"כ
הרי דס' לתלמודא דאי לא היה כתיב כי אם ועבה הוה אמינא
דליכא איסורא בכהנת אשת הזר לא עשה בעלמא ולא אמרינו
אזהר דלאיסוריה וטעמא דאינו נכלל באזהרה דוכל זר מסוס
דזו כהנת היא ולא זרה ואם כן כי נמי נבעלה בעילת איסור
אין בה חיוב מיתה כי אם לאו מסוס דאינה נכללת באזהרה
דוכל זר: ומיהו כ"ל דלקוטטא דמלמא דאשת הזר נפקא מקרא
דוכל זר וכדאיתא התם בגמ' דתרי וכל זר כתיבי נראה דחייבת
מיתה כזר דקרא הכי קאמר וכל זר הוא בין אשתו לא יאכל
וכ"כ הר"ם בפירוט ובהנת אשת הזר הרי היא כזר עד כאן.

ודע סדן זה דהגוזו בפסולי המוקדשין דלוקה כעת לא ראימי
שכתבו הרמב"ם בפ"י אף מדבריו בפ"א מהלכות מעילה דין ט'
נראה דס"ל דלוקה שכתב בהמת הקדש טעם בה מוס ונפדת
אינה מותרת בנייה ועבודה והרי היא באיסוריה עד שתשחט עד
כאן. ומדבריה לא נראה דלוקה שהרי כתב והרי היא באיסוריה
ות' לא ידעתי אתאי לא כתב בפ"י דלוקה ומה שהביאני לחקירה
זו הוא לפי שראיתי סוגיא ח' בבבבורות פ"ב עלה ט"ו דקאמר
דאתא קרא דקא את דמו לאסור חלב פסולי המוקדשין דסד' א'
הכתוב הקיסו לזבי ואיל מה זבי ואיל חלבו מותר אף פסולי
המוקדשין חלבן מותר והקיסו וליכתיב רחמנא חלבו ופירנו אי
כתב רחמנא חלבו הו"א אהני היקטא ואהני קרא אהני היקטא
למעט מכתב ואהני קרא למיקס עליה בלאו ע"כ. וא"כ גבי
נייה נמי דאהני היקטא למעט מלאו שלא ילקה ואהני מוכח
למיקס עליה באיסור לאו הכא מכלל עשה. ולפי הגזו בפסולי
המוקדשין אינו לוקה אלא טאין זה כדאי לדחות כריתת מפורשת
דקתני וסופג את המ' והתוס' שם הוקטא להם קוטיא זו וכתבו
זכרין להלק ע"כ ולא בארן לנו החילוק.

ור"ז יודע דמה שכתבנו בסם הרמב"א דהר"ן דלמ"ד טעם
כעיקר דאורייתא דלקי אף דליכא אלא לאו הכא מכלל עשה
טעם דאמרינו אזהר קרא לאיסוריה המוספות גם באזהרה

ובסימן כ"ח מנה חללה שאלה תרומה הכל הוא אזהרה אחת
וכמו שכתב בפ' מהלכות תרומות דין ז' ואל וכת כהן כי תהיה
לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל שני עניינים נכללו
בלאו זה טעם שבעל לאסור לה ותעשה וזה או חללה הרי היא
אסור לאכול בתרומת לעולם כדון כל חלל שהחלל כזר לכל דבר
ואם תטא לישראל הרי היא אסורה לאכול במזבח תן הקדשים
שהוא חזק וטוק לעולם אפי' שנירטה או מת ע"כ. ודע שיש
דומה לזה והוא לאו דלא יוכל בעלה הראשון וכמו שכתב הר"ם
בפ"א מהלכות נירושין דין ז' ואל ובכלל לאו זה שכל אשה
שזינת תחת בעלה נאסרה עליו ולוקה עליה שנאמר אחרי אשר
הוטמאה ע"פ והרמב"ם בסימן ק"ד מנה המחזור גרושתו ולא
ידעתי למה לא מנה גם כן הכא על אשתו שזינתה וכבר ראיתי
למרן שם שהקטא קוטיא זו אף ק"ל בדברי מרן שכתב בסוף
דבריו דלהר"ם אינו לוקה מן שזינתה אשתו אלא אם נירטה
והחזירה אפי' שלא נתקדשה לאחר כו' וכתב בסוף דבריו
וניחא נמי שלא מנא בהלכות סנהדרין שאין כאן אלא לאו
אחד ע"כ. וכבר הראת לדעת שהר"ם במנין לא הלך אחר כלל
זה שהרי מנה פרטים רבים כל אחד ואחד בפני עצמו אף שאין
בהם כי אם לאו אחד ובמבואר:

והואיל והביא ארבעו עסק הענין אמרתי לעורר כמה
טענה הרמב"ם בכלל הלוקין טאין בהם חיוב
מיתה חללה שאלה תרומה דאמאי אינה חייבת מיתה דאפי' נ
דליכא כי אם לאו מ"מ נחא דאזהר קרא לאיסוריה דומיא
דמאי דאמרינו בפ"ב דבכורות עלה ט"ו אבל קדש הקדשן את
מוסא כו' הגזו והעובד בהם סופג את המ' והרי איסור הנייה
בפסולי המוקדשים מכלל עשה נפיק דכתיב מוכח' ואמרו' מוכח
ולא נייה וחס' לוקה מוסוס דאמרינו אזהר דהיה הכתוב לכליה
זראיתו להרבה א' בחי' דסיו לחלוין בערק גיד הנסה עלה היא
דאמרינו בעלה נ"ח אחר רכה לא נלרכה אלא לטעם כעיקר כו'
דאחר שהכריח הרב דטעם כעיקר הוא מדאורייתא הוקטא לו
מהא דא' יוחנן טעמו ולא ממנו אסור ואין לוקין עליו וכתב
בסם ר' דלאו מוסוס דליתא מדאורייתא אלא היוחנן כר' עקיבא
ס"ל דילוף טעם כעיקר מנעולי גוים וניעולי גוים לאו הכא
מכלל עשה הוא דהא תעבירו באם כתיב ולא ליכא והלכך לא
לקי. והרמב"א דחה דברי ר' דאי טעם כעיקר ודאי בענולי
גוים לקי דהא איכא לאו דנפילה ורחמנא הוא דשריא לן
בהנעל' הא לא הניעול ולא לכן ובסל בהם באסוריה קאי דהיינו
לאו דלא תאכלו כל נבלה. וכעין זה אהכחן בעובד וגזו
בפסולי המוקדשין דלקי והתם מוכח ואכלת כשר כתיב ודרסינן
מוכח ולא נייה ועבודה ואפילו הכי מניא בפ"ב דבכורות הגזו
והעובד בפסולי המוקדשים סופג את המ' אלא דפ"כ היינו טעמא
מסוס דבקדשים כתיב לא תעבוד בכבוד גאנך וגו' ובי הומו
ונפדו התירן הכתו לחלוין הם וכי קאת' מוכח ודרסינן ולא נייה
ולא עבודה נלה לנו טעם באיסור הא' בלאו דלא תגזו בניעולי
גוים נמי כי קאמר רחמנא תעבירו באם אזהר דהיה רחמנא
לאיסוריה קמא עד שיעבירו באם ולומר דפליטת האיסור
כאיסור ולוקין עליו ע"כ וכ"כ הר"ן שם עלה דהאי סוגיא דניד
הנסה:

ונראה דלא דמי להנך מסוס דהתם שייך אזהר דלאיסוריה
מסוס דנכלל האיסור כגון הכתוב אחר נייה ועבודה
בקדשים כשנלה לנו דגם בפסולי המוקדשין איכא איסורא
אמרינו דכי כתב רחמנא לא תעבוד ולא תגזו מיידי ככל הקדש'
אף שסוממו. וכן גבי נבלה אמרינו דכיון דנלה הכתו דהטעם
גם כן אסור אמרינו דכי קאמר קרא לא תאכל נבלה הוי בין

דרך מצותיך הב

כניה וכדליתא בפרק כינז עליה ד' ומזוניה בנט ובפטררה לרמיה
וכמו ככתב הר"ם בפ"ו מהלכות יבום דין י' דאם חזר וכל עליה
פעם שניה פטיטא דאין כאן חיוב כרת אף על גב דכבר קיים
מנות יבום מסר לדביון דאשתרי אשתרי דומיא דכל יבמה דעלמא
אלא שלוקה משום האיסור שיש בו . אך מאי דמסקא לי הוא
בכחן גדול טעמיה לוי אלמנה מן הכשרות דמדון תורה אינו
מייבם דלא חתי עשה ודוחה לא תעש' וטעם אס עבר וכל עליה
אס חיוב כרת ביון דמדון תורה אינה עולה ליבום הוי ליה אשת
אח טלה במקום מנהו דהא מן דין אשילו חלינה לא הוי כריך
אלא דרבה הויה הכתוב מדכתיב ויבמה הסדרה ונהי דלחלינה
דכה חתמה ליבום אשפר דכתיב ויבמה הכתוב אלא חלינה ספק מנהה
תלמוד דאשפר דכיון דרבה חתמה הכתוב אלא חלינה ספק מנהה
איסור אשת אח וצ"ע . ודע דאם תימני ליתר דאיו חייב כרת
אשפר טלה יל קה מטום לאו דלמנה דהוי עשה כבר דחה הלאו
ואין כאן כ"א עשה דתולה יקח ואיננה אינו לוקה וכבר עמדת
על חקירה זו בתדושי י"ג פ"ג

עור חזי חסתפק ביה ככתב הר"ם דיש פ"ט מלכות ביאת
מקדש והקטירו בני אהרן ולא כנות אהרן אס עברו
בנות אהרן וקטירו אס יהיו חייבות מיתה כזו פטמא או דלמא
דליבא דהו אלא לאו הכא מכלל עשה וא"ת תיפוק ליה דחייבות
מיתה מטום מחוסר בנדים דאשילו כהנים בזמן טהור בנדיהם
עליהם אין כהונתם עליהם וחייבים מיתה כזו וכמו ככתב הר"ם
בפ"ו מהלכות כלי המקדש דין ד' הא לא קריא שהיו המוספות
בפ"ק דקדושתין עליה ל"ו ד"ה חזן כתבו וא"ת תיפוק ליה דכל בני
אינם כשרות כהנים לפי שהן מחוסרי בנדים דהא אמרינן בפ"ב
דובחים דאשילו כהנים בזמן טהור בנדיהם עליהם אין כהונתם
עליהם ויש לומר דמיידי טלכסו את הבנדים או נמי ל"ו כיון
טלא כנסו בנדיה כהונה לא הווי מחוסר בנדים ע"כ והרמב"א
כס בתדושי כתב מירון שני על תוספ' ואס כן יש להסתפק אס
חייבות מיתה דומיא דז"ר . ומיכו עבודה מחללי וכמ"ס המוספ'
טס ועיין במ"ס במדית"ט בתדושו טס י"ג פ"ט ובמקום אחר
נאריך בדבריו ועיין בהר"ם פ"ט מהלכות ביאת מקדש דין י"א
פכתב ואס הוי אז אינו לוקה אלא חת מטום זרות ע"כ וכמב
טס מרן וטעמ' מטום דלא הוה רזי תלמודי טהור ומחיס' בנדים
אלא מי טהור רזי לעבוד אבל הוי הוה רזי רזי לעבוד
ואינו עובר בטום אחר מאלה .

עור יש להשייבם בדין זה דחללה ככתב הר"ם דלוקה ואינה
חייבת מיתה לפי שהדבר ידוע בכל אשה שנבעלה
בטילת איסור הטוב בכל אינה חללה כי אס זונה וחללה לא הוי
אלא מאכורי כהונה וכמו שנכתב בפרק ח' ובפ"ו ממהלכות
אוסורי ביאה . והר"ם בה' תרומות פ"ו כתב שני חלוקות אלו
וזל טלס כבעל לאסור לה ופעמא זונה או חללה כמו שביארנו
בהלכות אוסורי ביאה אסורה לחבול בתרומה לעולם כדון כל
חלל סחלל כזר לכל דבר ע"כ . והנה פעם דברים אלו בראש
דמלתא דפטיטא ה' סחלל הוא כזר ואס אכל תרומה חייב
מיתה והרמב"ם בפ"ט מהלכות אוסורי ביאה דין י' כתב חבל
חלל כל תורה הודאי הרי הוא כזר ונראה נרוסה ומטעמא למתים
ע"כ . ואס כן יש לדקדק דאמאי כתב הר"ם דחללה לוקה הא
כזר היא ומיתה נמי לייחייב וקרא חתמה דלא אשא אלל היבא
דנבעלה מאיסור הטוב בכל דעסאה זונה אבל חללה לא
אינשריך קרא מטום דחללה הוא כזר . וכריותא דפי דבימות
הכי דייקא דקתיב בן טעם שנים ויום אחד בר עמוני ומואבי
מגרי ואדומי כותי נתן חלל וממור כבאו על כהנת ליה
וישראלית פסלן ע"כ . והנה הדבר ידוע שביאות אלו עושים
לכ"ל

סוג א דניד הרסה חולקי' ביה וכתיבו מיהו לא דמי כל כך דהתם
מטמא ודאי דאדריר' הכי קאמר מוכח וביחה התרתי לך בקדש'
שהוממו ולא ביה ועיין כמה ככתבו המוספות בפ"ה דע' עליה
ס"ז סוף ד"ה אחר רבי יוחנן .

הע הסתוספ' בפ"ב ד"ט עליה י"ב ד"ה הסוטה הקטו דלפ"ה
דאית להו דנדרים ונדבות אינם קרנים ב"ט מלכס ולא
לנבזה הווי' לאו הכא מכלל וטעם אשאי לא לקי נימא כיון
דאדריר' אדריר' לאוסורא קתא דהא אמרינן נכי בוזו כסולי
המוקדשין דלוקה אף עלגב דלא ידעינן איסור ביהוה רק מדכתי'
מוכח ולא ביה דאינו לאו הכא מכלל עשה דהוי לוקין לא פ"מ
דאדריר' אדריר' לאוסורא קתא כמותר ללאו טהור בו קורם
שכבסל וגם נבי נדרים ונדבות נימא הכי דאדריר' לאוסורא
קתא ולוקה: ותירגו דכתיב ביה דלא הויה כהן כסולי המוקדשין
כלל כהניו ואס כן הוילי ואלמנה סתף הוי לאוסורא תוך חתין
להו באוסורא קתא . אבל הכא נכי יום טוב דלוקה נטע הויה
דכתיב אסר ויכל וי"ה בנדרים ונדבות מתוך שהויה ואס כן
אמכחנה דהויה כהניו לא אמרינן אדריר' לאוסורא קתא לא
למאי דאדריר' אדריר' ולמאי דלא אדריר' לא אדריר' וקאי
דוקא בעשה ט"כ ודע עליו זה הא דאשילו רב חסדא ורבה בפ"ג
אלו עוברין עליה מ' ובפרק תמיד כשחט עליה ע"ב ובפ"ב ד"ט
עליה נ"א באופה מיום טוב לחול דרבה אחר דאינו לוקה מטום
דאמרינן הוילי ואי מקלעי' ליה אורחים הוי ליה הסתא נמי הוי
ליה לא הוירך לטעם זה אלא באופה מ"ט לחול אבל האופה
לכלבים ולנשים בלאו הכי אינו לוקה מטום דאין אוסורו בא לא
מכלל עשה דכתיב לכם ודרסוין לכם ולא לכלבים לכם ולא
לנשים . אך דא"ת להר"ם בפ"ה מהלכות יום טוב דין ט"ו שככתב
המוכסל ביום טוב לבות ס או לבהמה או להניח בחול אינו לוקה
טאלו בלו לו אורחים הוי אורח המכסיל דהוי להם ע"כ . הרי
דאי לאו מטעם זה הוי לוקה כמכסל לכותים או לכלבים אע"פ
דאין אוסורו בא אלא מכלל עשה והדבר נריך תלמוד .

ורע בכל הנשים הסוטרות אף מן החלינה כשן כרת ערוה
ואס' אמאי טלא הי' בעולמו וכן אשת סרים וא' דרונינו
דפמעטוין ליה מדכתי' ולא יתחא טמו וכן איילונית דמועטין
לה מדכתיב אסר טלר כל אלו ביון שנחתעטו כשאריו באוסורא
היאזו דהיינו אשת אח טלא במקום מנהו וזה פטוט . ומאי
דאמרינן בפ"ק דיבמות דהוילין ליבמתו ובה עליה או על כרתה
היא או אחין דקאי בלאו דלא יבנה כיון טלא יבנה טוב לא
יבנה ולא אמרינן כיון דמעטו הכתיב אדריר' לאוסורא טלני
התם דהוי קרא יתירה וע"כ קרא אשא לנפקו מברת ללאו וכמו
שכתבו המוספות טס ד"ה איהו וכן כתבו בפרק החולץ עליה מ"ד
ד"ה ובייבס יע"ט וא"ת הרי כתב הר"ם בפ"ה מהל' יבום דין זב
הכונס אשת יבמתו כאסרו דרותיה עליו ועל שאר אחין ואס בא
היא או אחד מטאר אחין עליה הרי זו עובר בעשה טנא' יבמה
יבא עליה ולא עליה זאל כרת ע"כ . ואמאי לא אמרינן כיון
דמייטת הכתוב מטום דכתיב עליה תחור לא סורה דחייב כרת
דומיא דחייבונות ודכותה הא לא קטיא דהבא קרא יתירה הוי
דהא כתיב בית אחיו בית אהד הוא בונה ואינו בונה כני בתים
ובדליתא בפ' החולץ ואס כן כי הדר כתב קרא עליה הוי לנפקו
מברת לעשה ואיכו טליחותא דאחין טביד ואיכו טליחותא דנרה
עבדא וכדליתא התם בנמרה אליבא דר' יוחנן .

ורע דכל יבמה שהיא אסורה ליבם בלאו דקיל חולנת ולא
מתייבמת אס עבר וכל עליה פטיטא דלא עבר אלא
אדרבנן דהא מדון תורה ראויה הוי ליבום מטום דאחי עשה
ודחי לא תעשה אלא דרבנן הוי דנזור ביאה דאסורה אטו ביאה
שניה

איסור נזון לה מן המצטר מסו' דלח שמעינן מהאי קרא דלוי' פקעה ממנה קדושת לוי' בכעילת איסור • אבל ת' שבעת הכתוב הכהנים האוכלת בסביל ענת' כבעיל' איסור הוא משום דפקעה ממנה קדושת בהונה • ובמרחא אמרינן דאי לאו דכוייח לא היינו אומרים דלוי' וישראלית שנבעלו לאיסור להם שלא יאכלו בתרומה מק' דכאנת משום דהו' אחינא כהנת דבקרופ' כפסה אכלה פסל לה לוי' וישראלית דלא קדש נופה ואכל' בסביל כנה לא פסל לה ומהנא יליף רבא דפאנת שנבעלה לכוני' דכנה חי' כ' משום דשמעינן מקרא דובת איס' כהן דכאנת שנבעלה כחללה מן הכהונה וכן פרטי' בכבורות דרבא מהאי קרא דובת איס' כהן קא יליף למלתיה •

וראיתי להר"ם בפ"ט מהל' בכורים דין' ד' סכתב אכל חללה אינה אוכלת שאין חללים בכלל כהנים ע"כ וקשה דאמרי נקט למלתיה בנקבה לימא שהחלל אינו אוכל ומינה ילפינן לחללה וטור דמלתא דפשיטא היא לחללים אינם בכלל כהנים וכמ' ש' הפר"ח כפי' ס"א ס"ק י"ב אבל גרסה דהתם לא מיירי' בפולדה מפסולי' כהונ' דהתם מלתא דפשיטא היא דכל שגולד מפסולי' כהונה אין לו דין כהן כלל וכדאמרינן הכהנים ולא חללים אלא הכא מיירי' ככהנת שנבעלה בעילת איסור ובקראת חללה לפי שנתחללה מן הכהונה וכן נמי הכא כפי' חללה שאכלה תרומה ומיירי' כשנבעלה בעילת איסור • ויליף הר"ם דין זה מהאי' דבכורות שכתבנו ומה' נקיט לדינ' בנקבה משום דלא סייד בוכר וכמוכרזר ולפי זה קשה דאם איתא דחללה שאכלה תרומה אין בה חיוב מיתה לא לאו היפי' יליף מינה רבא דכהנת שנתעברה מנוי' דכנה חייב כפדיון משום דכעשת זרה במורה וצ"כ לאו זרה גמורה היא מדלא חייבה הכת' מיתה כור' • עוד ק"ל מהאי' דאמרי' פ' הערל עלה ע"ד אינה דבר שסוה בורעו של אהרן הוי אומר זו תרומה פו' ופריד' תרומה נמי אינה בחללה ומשני חללה לאו זרעו דאהרן היא ע"כ ופשיטא דחללה דהקשה לאו שגולדה מפסולי' כהונה דהיא אשילו' בוכרים אינו אלא ודאי' כנבעלה ביאת אסור הוא ופ"ה פריך דתרומה נמי אינו טור בורעו של אהרן ועל זה תירנו דחללה לאו זרעו של אהרן הוא וא"כ יש לתמוך לתה לא תתחייב מיתה מאחר שאינה מורעו של אהרן •

עור זאת אדרת מהאי' דתנן פ"ד דתרופות משנה ב' כשאת לאחד מכל הפסולין משלמת קרן וחומש ומיתתה בתנן דברי ר"מ ואכ"א זו וזו משלמות את הקרן ואינה משלמות את החומש ומיתתה כשריפה עד כאן וק"ל כחכמים כמו שפסק הר"ם בפ"ג מה' איסורי ביאה דין ג' ובפ"ה מה' תרומות דין י"ב והוכחה משנה זו שפ"ד דשנהדרין דף כ"א • וראיתי לר"ם בפ"ה אלמנה לכ"ג דף ס"ט שכתב תהא מקולקלת למפרע לשלם תרומה שאכלה קרן וחומש דאסתכח דורע הויא ואכלה תרומה בשוגג עד כאן • ומתא דנהא מטעמי' דלא כחכמים דאית' לאו דליכא חייבה דחומש אלא כור מציקרא • ועוד אבי' פתיה דאף כר"מ לא אחי' דהא ר"ת מודה בבית כהן שנכסת לוי' ישראל' שאינה משלמת חומש משום דאפשר לה לחזור לבית אביה בחינת בעלה וה"כ אפשר בחינת העובר ולא בחלק' ר"ת אלא כנשאת לא' מכל הפסולין דאונה דאווה לאכול עוד בתרומה אבל זו אפ"ה ששגוב לבית אביה ונ"ע •

ובפ"ק דכריתות דף ה' אמרינן הסך לעלמים ולכהנים ר' מאיר תשייב ור' פיטור ואמרינן במאי פליגי א"ר יוסף ואשר יתן ממנו על זה כתיב ומלך וכהן הסתא זדים גיבהו ור' סבר כעינן עד דאיכא זר מתחלתו וש' סוגו ומלך וכהן מעיקר' לאו זדים הוו וא"ר חיקא בריה דרב אשי ואזרולט' גמיהו דתנן

לנבעלת זונה • ולזה אמרינן קרא אכל לחללה לא אמרינן קרא משום דהיא כור' • והנראה דס"ל להר"ם דקרא אתא אף לתיבא שנתחללה כביאה זו • ואפי' נב' דהחלל הוא כור לכל דבר אמרינן קרא יבום משום דכיון דאמרינן דאמרינן דומיא דכל יבמה דעלמא אלא שלוקה משום האיסור טי' בו • אך מהאי דמסק' לי' לתיבא דיש לה בן מכהן דקול דאפילו ישראלית במורה טי' לה בן מכהן אוכלת בסביל כנה אשמושינן קרא סאם נבעלה בעילת איסור בין שנבעלה בעילה שפוסה אותה זונה או חללה אינה אוכלת אבל לעולם לחללה ענמה שלא תאכל כסביל ענמה לא אמרינן קרא אבל אין זה פסול דברי הר"ם • ואפשר לומר דס"ל להר"ם דהא דאמרינן דחלל הוא כור לכל דבר הוא דוקא כחלל שגולד מפסולי' כהונה אבל האשה הנבעלת לפסול כהונה נהי' שנקרא' חללה לענין איסור כהונה ואם בא על חללה זו לוקה שמים וכמו שכתב הרמב"ם בפ"ו מהלכות איסורי ביאה דין י' מ"מ אינה כורה גמורה • וזוה דייקי דברי הר"ם שכתב כדיון כל חלל שהחלל כור לכל דבר ודבר ידוע דחלל לא הוי אלא כגולד מפסולי' כהונה אבל הכהן אינו מתחלל כביאת איסור וכמ"ס הר"ם ברפ"ט מה' איסורי ביאה •

ויש לדקדק בהאי' דאמרינן בפ"ח דבכורות עלה מ"ו אמר רב פפא בדיון לן רבא כהנת שנתעברה מנוי' מהו ואחינא ליה לאו היינו דרב אורא בר אבהה דאמר לוי' שילדה כנה פטור מחמת שלמים ואמר לי הכי השתא בכלמא לוי' בקדושתה קיימא אלא כהנת כיון דאיבעלה הויא זרה עד כאן • והנה דין זה דרבא דכהנת שנתעברה מנוי' דכנה חייב כפדיון היא הלכה פסוקה וכן כתב הר"ם פ"ה פ"ה י"א מהלכות בכורים דין י"א ואין ספק דלאו דוקא שנבעלה נהי' אלא כל שנבעלה בעילת איסור כנה חייבת כפדיון סהרי' פקעה ממנה קדושת כהונה והר"ם כן טעם לזה שהרי נפסלה אמו לכהונה כבעילת הכותי' ע"כ • למדנו מזה דכל שנבעלה בעילת איסור הפוסלה לכהונה פקעה ממנה הכהונה והויא לה זרה והנה לא נשאר חס דין זה קבלה היא ב' דיה דרבא או שלמדו מהך דובת איס' כהן דאמרינן דכל שנבעלה לפסול לה שנתחללה מדיון כהונה • ואי מהכא יליף לה קשה דהא הכא על כרחין גורת הכתוב היא דהא לוי' וישראלית נמי אישטיטו מהאי קרא והתם לאו משום דפקעה קדושתם •

והנראה אגלי' בזה הוא דרב' משהך דובת איס' כהן קא נמיר לה וס"ל דמנינו חביל' תרומה כסביל שני דברים או מנד ענמה שהיא מורע אהרן או מנד דבר אחר כגון לוי' וישראלית הנשואות לכהן שאוכלות בתרומה כסביל דהו' קנין כספו דכהן או לוי' וישראלית טי' להם בן מכהן שאוכלות בתרומה כסביל הדין מנדכתיב יליד ביתו הם יאכלו קרי ביה הם יאכלו וכדאיתא בפרק יונה דופן עלה מ"ד ואתא קרא דובת איס' כהן למשק דלא אשה שנבעלה ביאת איסור דממעטו ממנה שתי' אוכלות הללו ופשיטא דקרא דמיירי' בבית כהן שהיתה אוכלת בסביל ענמה שמעינן ליה מנופיה דקרא דתיבא דהיתה אוכלת בסביל ענמה כל שנבעלה לאיסור לה שלא תאכל ומרבוי' הכתוב דכתב ונת דהוי קרא יתירה וכדאיתא בפ"ו דיבמות עלה ס"ח שמעטינן לוי' וישראלית האוכלות בסביל אחרים סאם נבעלו לאיסור להם שלא יאכלו • והנה מדיון זה ליכא למילף מיניה משום דהכא גורת הכתוב הוא ולא משום דפקעה קדושתה שהרי הם מנד ענמה לא היה בהם קדושה אלא דגורת הכתוב הוא דכל שנבעלו בעילת איסור לא יאכלו כסביל אחרים ומשום הכי לוי' שנתעבר' מנוי' פטור כנה מפדיון וכל לוי' שנבעלה בעילת איסור

דרך מצותיך ה'ג

המחבר וכו' ע

שם חלא טרנונו היום כמו שהיה תחלה • כ"ב כל זה לפי
ניסת הר"ס בפ"ו מה' שכונות ועיין לקמן סי' ת"ו •
סי' ל"ח ואפי' עשו בו כוס מצפה אינו חייב • כ"ב המחבר
ס"ל כהרשב"ד דלאו זה אינו חלא גדל' אחר רונה
אינו ולפיכך פטרו מן המלקות מסי' דנייתן להטבון • אך הר"ס
ס"ל דאפי' אחר רונה אינו עובר בלאו ופטרו מן המלקות לפי
טאין בו מצפה י"ג ע

סס"ט ט"ל כלו' ואין בה חיוב מלקות • כ"ב לא ידעתי טעם
הדבר והר"ס בה' סנהדרין • מנאז' ככל הלוקין וכ"ב
במנין המנות סי' ר' •

פרשת משפטים

סי' מ"ב טאין האשה קונה עבד עברי • כ"ב מפני החסד
הוא וכדאיתא בגמרא • ומטבת לה כנקבות
בפחות מט' טנים וכמ"ס הר"ס סוף ה' עבדים • ואינו מסתפק
בזה לפי שהמחבר כתב לקמן סי' ט"ב שחנות לצולט כ"ס
מעבדו הוי אף בנקבות טאם עבדו וקניו אסור לשחררם חלא
ימכרו אותם בעבד עברי היכי ליריבונו דייני' למוכרו אינו
רשאי דכתיב לעם נכרי וזה' לעבד עברי וכמ"ס הר"ס • ואולי
כופין אותה לשחררו והדבר נר"ך תלמוד ועיין לקמן פ' ראה
סי' ת"ן •

סי' ת"ה בהנה' האמת הוא כי הרוגת מיתמו בסייף וכו' •
כ"ב וכ"כ לעיל סי' ל"ד ולא ידעתי איך עלה בדעתו
שהיה חמור העבד מהישראל זה דבר מתמיה •

שם וחולס במשפטי הזמה וכו' • כ"ב לא יכולתי להלום
כונת דבריו •

סי' כ"ח דיני המנוה כתוב למעלה במגו' יעוד • כ"ב לא
ביאר המחבר אם לוקין על לאו זה והר"ס לא
הביאו בה' סנהדרין ככלל הלוקין • ואולי טעמו לפי טלח העיל
לו מעשיו וכמ"ס בפ"ו מה' בכורות והמחבר ככלל זה פוסח על
שתי הסעיפים •

סי' ס' ובהנחת אב ואם הר"ס כו כרת • כ"ב מטעם לא
שמענו כרת במכה אביו ואמו ובריש כריתות כשמנו
מחוייבי כריתות לא מנו זה • והר"ס במנין המנות ל"ת סי'
כ"ב כשמנה מחוייבי מיתת ב"ד טאין בהם כרת מנה את זו
ככללם • והכי איתא בת"כ פ"ו ויקרא גבי פר כהן פטיח
יע"ט •

סי' ס"ה ואעפ"י טאין לוקיו על לאו זה לפי טאין העינוי
דבר חסויים • כ"ב עוד אפשר לו' לפי טלאו זה
אפשר לעבור עליו מבלי מעשה שהרי אפי' בדברים איכא לאו
דלא תענון וכל לאו שאפשר לעבור עליו מבלי מעשה אין לוקין
עליו אף במצפה וכמ"ס המחבר סי' סת"ה ושמ"א ותקפ"ג יע"ט •
והטעם שכתב המחבר אינו כח לי ודוק •

סי' ס"ח וכוונת זה אינו ככוונת סוכרניו כ"ב כלו' דטונא דקרא
לא טייך כסיית יגר כיון שמנוה לשנאיתו וכ"כ העוס'
פ"ב דמניעא דף ל"ב • אך בערבי פסחים דף ק"ג כתבו טדין
זה הוא ככוונת דקרא • ודברי הר"ס בסוף ה' רונה נוטים למ"ס
התום' בפ' ע"פ ודוק •

סי' ס"ט מדיני המנוה מה הם הדברים • כ"ב כל אלו הדינים
אין זה תקומם כי אם לקמן פ' כי טסא סי' ק"ח
סנכטוינו שמשכות הארץ מעבודה בפנה העניעית וכ"כ טס
המחבר •

דמנן בת כהן שנכחה וכו' ניסת לאחר מכל הפסולים מכלתת
קרן וחומס וכו' עד כאן • כלומר דלרבי יאודה כי היכי דס"ל
דהסך למלכות ולכהנים פטור משום דבעינן זר מתחלתו ועד
סופו ס"ל נמי דכהנת טנתחלה אינה מסלמת את החימס
משום דכתיב וכל זר לא יאכל קדש ועלה קאי ואיני כי יאכל
קדש וגו' •

והשתא חליבה דהר"ס ת"ל לתלמודא דחכמים דתרומות
חולי' כשיטת רבי יאודה ומס"ה פטרי מן החומס
אימא דטעמייהו הוא דס"ל דלא חייבה תורה חומס חלא במקום
מיתה אבל בלאו חומס • ובאמת דלר"ת דס"ל דמכלתת חומס
יט לתורה דלמתי מסלמת חומס כיון טאין בה מיתה והרי כפי
דכנת דף ס"ט אמרינן רבא אחר מיתה במקום כרת עומדת
וחומס במקום קרבן וקול כרבא וכמו שפסק הרמב"ם ריט פ"ז
מה' תרומות • וכפי סכנת הרמב"ם ה"ק רבא דחומס במקום
קרבן והרי מנינו דחייב חומס אף במקום דליכא מיתה ואי
חומס במקום קרבן היכי מחייב חלאו הא אמרינן בפ' כלל גדול
דשכונות בטוי דחייב עליה קרבן חדוש הוא דככל התורה לא
לאכתי' לאו דמייטי עליה קרבן והכא מייטי •

ובי מיתה דרבא לא אמרה למילתיה חלא חליבה דחכמים
וס"ל דמס"ה פטרי רבנן משום דחומס במקום קרבן
וקרבן חלאו לא מייטי • אם כן היכי מדמו' לה בכריתות להך
דתרומות עם הדין דסך למלכות ולכהנים והדבר נר"ך חלי
תלמוד •

ורע דלעיל כתבנו דכהנת אשת הזר לכ"ע חייבת מיתה
אך כפי מה שכתבנו דלכ"ע אינה מסלמת חומס •
בנה כי כן אינו מסתפק דכיון דטעמא הוא משום דזו אינה
זרה אם כן כי היכי דאמרינן דקרא דואיש כי יאכל קדש לא
קאי חלא לזרה גמורה אבל לכהנת אשת הזר אף דרכינהו
קרא לחיסורא לחימס לא רכינהו ה"כ נימא דקרא דותמו בו כי
יתללוהו לא קאי חלא חזר גמור אבל כהנת אשת הזר ליכא
מיתה ודוק •

חלק רביעי

והם הנזות וחדוסיים שנמלאו כתובים מכתבת ידו על הרב
המחבר ול' כגליון ספר החינוך •

פרשת יהרו

סס"י ז'ך ואם יש כח בכ"ד כופין אותו • כ"ב במ"ע
במתן טכרה בדה' לא מנינו כפיה אף על
העמיד וזה מוכרח מכתה מקומות • ואולי יאמר הרב' אם ירנו
ב"ד ומקנת המורים הכי ס"ל : אבל אין זה כמשמעות דבריו
טנר' דמטוה עשה זה לשאר עשה וג"ע •

סי' ל"ב ואם תטאל מי טנדר וכו' תסוכתך טגדר עשה וכו'
כ"ב יש לתמוה במה שמירן המחבר לקוסי' זו מהדיא
דאמרינן בפ' שני כוורים דף ל"ח דכויר טנכטרע דמנלח דאתי
עשה דמטרע ודתי ל"ת דכויר ואע"ג דכויר איכא כמי עשה
דכפי' קדום יהיה גדל טרע ואין עשה דוחה ל"ת ועשה מ"ת
טלני כויר דקיל הוהיל ואישי' בטאלה ומס"ה אתי לעשה דמגור'
ודתי ל"ת ועשה דכויר והכי איתא בריש יבמות דף ה' • ואם כן
ה"כ נימא יכא עשה דמנה וידחה עשה ול"ת דנדר הוהיל ונדר
אישי' בטאלה • ואישי' להרמב"ם שכתב בספ"ו מה' כוירות
טעם אחר לכויר טנכטרע • ואולי כך היתה גירסתו וגירסת
המחבר •

פרשת תרומה

סימן כ"ו שלא להניח כדי הארון • כ"ב לוקין על לאו זה וכמ"ס הר"ם פרק ב' מהלכות כלי המקדש •

פרשת ויקרא

סימן קכ"ה ואם הוא עני והביא כסבה או שעור לא יבא ידי חובתו • כ"ב לא ידעתי אלא מלא דין זה ובסוף נגעים מן עני שהביא קרבן עשיר יבא וכן כתב הר"ם סוף פ"ו מהלכות שנגות וכתב ד"ט דאפילו לכחילה מביא ומבא עליו ברכה :

שם חזן מקרבן סכונת העדות שאינו נוהג בנקבות כ"ב אף בטומאה ומיתה דמהניא עדות אשה אפשר דאינה בטונות העדות דדוקא עד אחר דבעלמא בר הנדז היו ומנטרף עם אחר בטומאה ומיתה סמויניא מתון על פי עד אחר חייב בקרבן אבל אשה שאינה בתורת עדות בטום מקום אף בטומאה ומיתה אינה חייבת בקרבן • והכי דייקא ליטכא דמתניין דריש פרק סכונת העדות :

סימן קכ"ה אעפ"י ששבר על איסור תורה • כ"ב דקיל חזי טיעור אסור מן התורה •

שם גולה ים כאן הסב גולה אין כאן • כ"ב נירסת רוב הפוסקים לפי המסקנא היא גולה אין כאן הסב גולה אין כאן •

שם בת"ס אל הנזול מחבירו שזה פרוטה שחייב להוליכה אחריו • כ"ב כסנפצע לסקר דוקא •

סימן קכ"ו וכן מהל היוצא מן הפירות • כן כתב רש"י בפירוש התורה •

שם וכן סיירי התנחות • כ"ב דניס אלו מקומם הוא לקמן סימן קמ"א •

סימן קכ"ז כלשכפ המלא היו מולחין • כ"ב עורות הקדשים ועל גבי הכבש היו מולחין •

פרשת צו

סימן קל"א ואף על פי שפ' זה • כ"ב עיין מה שכתב מרן לדרך קושיא זו •

סימן קל"ח ובהגנת בזמן הבית בזכרי כהונה • כ"ב לא ידעתי אמאי לא כתב שנוהג אף בישראלים כגון בקדשים קלים וכמו שכתב בעשה שאחר זה •

סימן קל"ט ונתת של קדשים קלים • כ"ב כל זה שייך לעשה הקודם •

סימן קמ"ה הדם החלק דמיתר הקרבן הוא • כ"ב דלאחר שזרק הדם •

שם ומ"ט אעפ"י שאין בו כרת לוקין עליו • כ"ב משום אוכל פסולי המוקדשין •

פרשת שמיני

ס"ס קמ"ט אף על פי שכתב אחר כך שהיה אכל • כ"ב המתבאר מדברי הרם במנין המנות הוא ששעה זה הוא לאו הבא מכלל עשה והאוכל דבר טמא עובר בעשה ולא עשה ועיין בלב טמא שורט' ו' וכתב שכתב הרב הענין דיש הלכות מיעט ראשון •

ס"ס קס"ג או מכל העמוסין שבעולם • כ"ב באלו ים לאו בפני עצמו הובא בסוף הפרשה •

סימן

שם ומדברנו נוהגת אפילו בזמן הזה • כ"ב מדברי הר"ם פ"ד מהלכות טביעות כראה דס"ל דטביעות נוהגת בזמן הזה בארץ מן התורה וכבר ייטב שם מרן דברי הר"ם שפ"י יע"ש •

סי' ע"א או עוף מור או נזול • כ"ב דבריו תמוהים לפי שהלמ"י אינו באים מן העוף כי אם מן הבהמה דוקא וזה פשוט •

שם וגם עבר על לאו • כ"ב לאו זה לא באמר בעשה זה דחגיגה כי אם בעשה דראה דכתיב יראה כל זכורך ועל זה הזהיר הכתוב ולא ידאו פני ריקס וזה פשוט למי שיצוין בדברי הר"ם וכן כתב המחבר אל ס"פ דאה יע"ש •

סי' ע"ב כי אחר טלח הזכרו פירות אחרים • כ"ב בספרי פרט' כי טבא הוציאו דין זה מנזיר' שיה באמ' כאן ארץ ובאמ' להלן ארץ חטה וכו' מה להלן משבעת המינין אף כאן מו' המינין וכ"כ רש"י בפירוש התורה •

שם ונוהגת בזמן הזה בזכרי' • כ"ב לא מנאמי דין זה מבואר משום דדוקא מקריאה נמשעשו אבל מהבאה לא :

ובמסכת בכורים מנן בכלל אלו מביאין ואין קורין הנשים : ולדברי המחבר ג"ל דמביאין מדרבנן • אך ק"ל דלא חיובם אינו אלא מדרבנן הול להפריש תרומה כיון שהם חולין מן התורה וכמ"ס הר"ם גבי קונה ב' חילנות • ומסוריא ועבר הירדן שאין חיובן כי אם מדרבנן לא תיקשי טעם דאף בתרומה אין חיובם כי אם מדרבנן : וכעל כתר תורה הביא עשה זה בכלל המנות שחיובן לזכרים ולנקבות וכ"כ בסיתן ק' •

שם ומסוריא ועבר הירדן : כ"ב מדרבנן דוקא והיה לו לשרש :

סימן ס"א וכמו כן באמר בחטור על עבירה אחרת • כ"ב עיין בת"ס מרן ספ"ב מהלכות עדות ודוק •

שם לפי שניתן להטבוחו אין לוקין עליו • כ"ב לפי שיטתו טבל לאו שאשער לעבור עליו בלי מעשה

סימן שאין לוקין עליו במעשה אין גורף לטעם שניתן להטבוחו :

סימן פ"ג ואם יש ממט בדבריו אינו יורד משם כל אותו היום • כ"ב זה אינו אלא לא היה יורד משם

לעולם יוחא דתנן במתניתין לא היה יורד משם כל היום כבר תרנמה אכ"י אאין ממט בדבריו יע"ש :

שם דכל שאינו כשר להעיד אינו כשר לדון • כ"ב כבר ייטבו זה התוספו בפרק בא סימן ובפלהו פ"ק דב"ק

ד"ק כל איש הכשר לדון כשר להעיד • ומ"מ הדין הוא נדחה מכל הפוסקים וכמו שכתב המחבר אל :

סימן ג"ג והם שבעה עמתי' • כ"ב כן כתב הר"ם במנין המנות שלא זו לא מיידי אלא בשבעה עמתי' •

אך מדבריו בפ"ז מה' ע"ז נראה שהוא כולל לכל האומות • וזה נראה מוכרח לפי שיטתו דס"ל דלא יטבו דסמ"ך לזה הוא כולל

ואם כן פשיטא דלאו זה ג"כ מיידי בכל האומות • והסמ"ג כשב

כדעת המחבר ולדידיה ניהא משום דס"ל דלאו דלא יטבו לא מיידי כי אם ב' עמתי' • ומה שקשה לזה מה"ס הר"ם פ"ו מהל'

מלכים כבר ייטבו הל"מ יע"ש •

סימן ג"ד אלא אפילו לטכור לו בית אסור • כ"ב כל אלו החלוקות לא נפקי תלאו זה כי אם מלאו דלא

תחנם דדרטינן לא תתן להם חנייה בקרקע וכן מתבאר מדברי

הר"ם פרק ז' מה' ע"ז וכן כתב הסמ"ג • ודע דהראב"ד ס"ל דלאו

זה דלא יטבו בארץ לא מיידי כי אם ב' אומות וכן הוא דעת

הסמ"ג • ואם כן ע"כ דהמפירה והסכירות לא באשרו מפרש זה

דאליבא דב' ע"כ המכירה והסכירות לכל עובר ע"ז נאסר לא ודאי

מלא תחנם נטקי ולאו זק' אליבא דב' ע"כ הוא כולל לכל האומות •

סימן

פרשת תזריע

פרשת קדושים

סימן

קס"ו אי אפשר לפתחת הרחם בלא דם • כ"ב פסק
דלא כהר"ם וכמבואר פ"ה ופ"ח ת"ה ח"ב •

שם

והעובר וכו' עליה במזיד • כ"ב כפי הנראה מדברי
הר"ם פי עשה זה הוא לענין טומאה וטהרה דוקא
וכמו שנהג בכלל הענין טומאת מת ויכלה וכבר כתב המחבר
לעיל סימן קכ"ד טעם המצות מספטי הטומאה בכלל הענין
וגם זו מכללם • והרמב"ן ט"ל מנה מספטי הטומאה בכלל
הענין סקל גם את זו מחסבוננו ועוד ראיה לזה שהר"ם הביא
עשה זה בהלכות מטכב ומוטב ואם כסברת המחבר אל בהלכות
איסורי ביאה היה מקומו ועיין לקמן סי' קע"ה וקס"ח וקע"ח •

סימן

קס"ח וכל מי שננטרע ולא התנהג בו בטל עשה זה
כ"ב אם פירוש עשה זה בדברי המחבר לא היה מטיב
ברמב"ן על הר"ם בעשה זה שהרי עשה גמור הוא טילך המנוגע
אזל הכהן מה שאין כן בשאר דיני הטומאה אלא פירוש עשה
זה לדעת הרמב"ם הוא כשאר הענין שכלו דיני טומאה וכבר
כתב הרמב"ם במנין הענין סימן ג'ו טעם המצות הטומאות
בכלל הענין והביאו המחבר לעיל סימן קכ"ד ועיין לקמן סימן
קע"ה וקס"ד וקע"ח •

סימן

קע"ח ועובר עליו ולא התנהג • כ"ב עיין לעיל סוף
סימן קס"ח •

פרשת מצורע

סימן

קע"ח אם עשה כן בטל עשה זה כ"ב על סימן קס"ה
וסי' קע"ח ועובר עליה וכנס למקדש • כ"ב לא ידעתי
למה לא פירש כן בכל דיני הטומאה שמה בכלל
הענין דנפקא מינה לנכנס למקדש או אכל קדש בטל עשה
מלבד העונש • ובסימן קכ"ד הביא דברי הר"ם בטעם מנין
הטומאות וגם זו הוי דוגמתה ועיין בסימן קס"ח וקע"ח וקע"ה
סימן קס"ב ומפני שכבר טעו בזה אחרים • כ"ב עיין
בהרמב"ם סוף ד' מהלכות איסורי ביאה •

פרשת אהרי מות

סימן

קס"ו ואם כן לדעתך כל שנכנס להשתחוות אפשר
שאינו במלקות • כ"ב אם קבלה נקבל ואם לדון יס
תשובה פרוש ראש וקדוש כנדים אליבא דהרמב"ם הוא אפילו
בין האולם ולפניה אבל ביאה ריקנית אליבא דכ"ע לא נאסרה
כי אם בהיכל ואם כן פרוש ראש שנכנס להיכל יתחייב אליבא
דהר"ם משום פרוש ראש ומשום ביאה ריקנית ואליבא דהרמב"ן
יתחייב משום ביאה ריקנית דוקא והתקדק בדברי הרמב"ן
בפרשת שמיני כפסוק קרבו שאלו את אחיכם ידאעו דס"ל דאפילו
להשתחוות אסור ליכנס להיכל • ומכל מקום הדיון במחלוקת
הוא שנוי שהתוספות בפרק הקומץ דף כ"ב כתבו דהשתחויה הוי
גורף עבודה וכ"כ בסוף הגינה והסמ"ג לאוין סימן ט"ג חולק על
זה יע"ס •

סימן

קכ"ט או מן האס כ"ב לא מנאמי דין זה מבווא' והדבר
גריך תלמוד דסיפיה דקרא דאל אשתו לא תקרב לא
מיירי כי אם באחי אביו מן האב •

סימן

ר"ט וכמו כן שפחה כנענית כ"ב בפירוש כתב הר"ם
פ"ב מהלכות איסורי ביאה שאין בשפחה לאו דלא
מתחתו ואין איסורא כי אם מדרבנן והכריח הדבר ממה שהארזן
נותן שפחה כנענית לפיכך העברי יע"ס •

סימן

סימן

ר"ג וכן כמיהו ופטרויות • כ"ב מפני שאין גדולתן מן
הארץ וכן הספק פטור לפי כו' •

סימן

ר"ח כדי שיהא קרוב החוטא כ"ב עיין בהר"ם •

סימן

ר"ך וכן כתב הרמב"ם • כ"ב בפ"י כתב הר"ם בפ"י
מהמ"א שנהגת בפני הכית וט"ל בפני הכית ולא
ראיתי מי שחלוק בדיון זה •

סימן

רכ"ז וע"כ אפ"ס שאזרת שניהם • כ"ב בפ"י כתב
הר"ם בל"ת סימן ט' דחלוקה דלאו לא שניה חלוקה

וחלוקה דמיתה סמה חלוקה • והרמב"ן השינו עס מזהו אליבא
דר"ל אבל לרבי יוחנן חלוקה דלאו שניה חלוקה והלכתא כר"י
אף הר"ם בהלכות שגגות פסק כר"ל • ומלבד דסוגיות הנ"ל עלה
דאף התנדף מוכתה דהלכה כר"ל • מכאן נמ"י לראובין כן
דהא פיגול ונותר מניבא להו בפרתי בריש כריתות אפ"ס דכלאו
אחד נאחרו • והיה דמעילה שהביא המחבר לטומאת ידים

ר"ט ואל תחטב טוח הוא לאו ככללות • כ"ב הרמב"ן
השינו בזה ועיין לעיל סימן רכ"ז •

רס"א ופ"י הדומה שהממור חייב בקללת אביו ואמו • כ"ב
אם לא עשה תשובה פט"ו שאינו חייב לא על מכתו ולא
על קללתו דכתיב ונשיא בעמך לא תאור בעושה מפסח עמך
ואם עשה תשובה פט"ו דחייב ואין גורף לראיותיו דמפנה
שלימה שנינו בפ"ב דיבמות מי שיש לו בן מכל מקום כו' יחייב
על מכתו ועל קללתו ואמרין בנמרה מכל מקום לאתיי' מאי
לאתיי' ממור יע"ס •

פרשת אמור

סימן

רס"ו ועל מ"ט הקדים לוקה גריך תלמוד • כ"ב עיין
לקמן סימן ט"ו ובפ"ק דתמורה דף ז' •

סימן

רס"ז אבל מ"מ ראיתי להרמב"ם • כ"ב הכי איתא בר"פ
שני פטורים מנין ט"ל יקדישנו מחוסר זמן ט"ל קרבן והבי
איתא בפרק הלוקח בהמה דף כ"א • ובפ"ק דובחים דף י"ב
אמרין לילה לקדושה יום להנאפה וכ"כ הראב"ד ריש פ"א ע"ה
פרה הדומה יע"ס •

סימן

רס"ט ובכל זמן כוכבים ונקבות • כ"ב דעת המחבר דאף
דהוי מ"ע שהזמן נרמא כיון דאיכא לאו מזהירות הם אף
בעשה וכ"כ כסי' דפ"ג וכ"כ הר"ם בסוף מנין מ"ע אף השום פ"ק
דקדושין דף ל"ד חולקים על זה וס"ל דלעולם אין הנשיא מזהירות
בעשה דהזמן נרמא אף דאיכא לאו •

סימן

רס"י ופ"י שטכיתת הרגל כו' כ"ב עיין לעיל סימן רס"ט
ר"י אבל ראיתי הרמב"ם שכתב בו' כ"ב הכי איתא בהדיא
בפ"ק דתמורה ע"ה •

פרשת בהר

סימן

טכ"ח וכן אם לא רצה לסלח עבדו חפטי • כ"ב עיין
בהר"ם ריש פ"י מהלכות שמיטה ויובל •

סימן

טל"ב מ"מ אם קנו אותם • כ"ב ומטבת לה נמי היכא
דנעלו לה בירושה ט"ל משחרר ואפשר דליכא חיובא
למוכרם כיון ט"ל עשה איסור בקניה ח"כ בשחותים
מט' שנים דליכא טעמא דחשדא וכת"ס הר"ם סוף הלכו'
עבדים ועיין לעיל סימן מ"ב •

סימן

מ"ב וכן הלוקחו מתכו בענין זה שניהם לוקין • כ"ב
לדעת הר"ם שכתב פ"ו מהלכו' בכורות ט"ל הויעילו
מ"ב פ"ו

דרך מצותיך חד

עב
סי' תכ"ג וכוהנת מנוה זו בזכרים ונקיבות . כ"ב ע"ל סי' תכ"ב
סי' תכ"ד ואין בו חלקות . כ"ב ע"ל סי' ל"ח ולקמן
סי' תכ"ד .

מעטיו אינו לוקה ה"כ אינו לוקה וכן נרא' מזה שלא הביא הר"ם
לאו זה כפי"ט מהלכות סנהדרין . אך המחבר פוסק דלקי מסו'
דעבר אהורמנא דמלכא וכן נראה מת"ס בסימן כ"ג שהגורד
לשפור הפורה הבכור מסוס דהוי לאו שאין בו מעשה ולדעת
הר"ם אין גורד לטעם זה דתיסוק ליה מסוס דלא הועילו מעטיו
אך קשה ממ"ס בסימן ס"א שהמוכר מעטר בהמה אינו לוקה
שלא הועילו מעטיו .

פ' ראה

סי' ת"ן וכוהנת מנוה זו בזכרים ונקיבות . כ"ב ע"ל סי' תכ"ב
סי' ת"ס ויש לדון ג"כ שאיסור זה כו' . כ"ב לא ידעתי טעם
לזה דלמה לא ינהוג איסור זה בכל זמן .
סי' תפ"ט שנמנענו מהקריב סה הפסח . כ"ב לא ראיתי
לשום ח' ממוני המלות שמנה לאו זה בכלל הלאוין לפי
שלאו זה הוא דוקא בשעת היתר הבמות שאף שהותר להקריב
בכמת יחיד קרבן פסח לא הותר כי אם בכמה גדולה אבל לאחר
שנבנה הבית אין חילוק בין פסח לשאר קרבנות וכל המקריב
אזיה קרבן שהיה חוץ לבית אף בזמן הזה חייב כרת והנראה
מדעת המחבר הוא דס"ל דהמקריב קרבן פסח בחוץ מלבד
הכרת הכולל עובר ג"כ בלאו זה שהרי כתב שנוהג איסור זה
בזמן הבית ובזמן הזה ומסו"א דפ' בתרא דובחים יראה דליתא
להאי דינא . והר"ם שהביא דין זה בריש הלכות קרבן פסח לא
הביאו כי אם להפלת הדין שכתב אין שוחטין את הפסח אלא
בעזרה כו' אך במנין המנות לא הביאו ונ"ע שוב ראיתי הלאו
שחבר מחכמינו של הר"ם במקום לאו זה והוא וור לא יאכל כי
קדם הם האתור בפרשת מנוה שהוא אזהרה לזר האוכל קדשי
קדשים והביאו הר"ם במנין הלאוין סי' קמ"א ובחיבורו פ"א
מתעסה הקרבנות וכ"כ כל מוני המנות לאו זה והוא תיעה אך
השמיטו המחבר ז"ל .

פרשת בהקותי

סי' ס"א אבל אין לוקין עליו . כ"ב ממ"ס בסו' שג"ג נראה
דלא ס"ל האי כלל דהר"ם וכן כתב בסו' סמ"ב ונ"ע .

פ' נשא

סי' טס"ה שאין אומרים בכורות שהיו דברי פיו בכיוון
כלבבו כמו בכבועה : כ"ב אף בכבועה ק"ל כינוי
כבועה בכבועה וזה הטעם נבוי ידות נזירו' כנזירות שייך וכ"כ
הר"ם ריש פ"א מה' נזירות .

פ' קרח

סי' ס"ג אבל אינו לוקה לפי שאפשר לעבור עליו מבלי
מעשה . כ"ב לפי מ"ס הרמ"ם בפ"ו מהלכות בכורות אין
גורד לטעם זה אלא לפי שלא הועילו מעטיו והמחבר לא ס"ל
האי כלל דהר"ם ופמו שנראה מזה שחייב חלקות כסיתן סמ"ב
במוכר טדה לגמיתות יע"ס .

פ' מטות

סי' ת"ד אבל אינו לוקה עליו לפי שאין בו מעשה כ"כ לא
ידעתי למה נאם אסר על ענמו איזה דבר ואכל תן
האיסור אין לך מעשה גדול מזה . ובפ"ו כתב הר"ם שלוקה
על לאו זה ומה שהגורד לומ' שהנכבש לוקה אף שאין בו מעשה
היינו בכבועה דלעבר כנון נכבש שאכל ולא אכל או שלא אכל
ואכל אבל בכבועה שלא יאכל ואכל בהא פטיטא דלקי .

פ' ואתחנן

סי' ת"ט ויש עד סופה . כ"ב עיין בכ"מ ספ"א מה' ק"ט
סי' ת"ך ומפני כן אצל הסכסכים והלוים . כ"ב אף דהכנים
דוקא הם דפטורים בשעת עבודה מפלין טל יד מסוס
דהוו חזינה בין בנד לבסר וכתוב ולבס על בסרו כדאיתא בפ"ק
דערכין היינו דוקא לענין איסורא אבל לפיטור אף בשל ראש
כשעת עבודה והלוים בדוכנס וישראל כמעמדס פטורים מן
התפלין כדאיתא בפ"ב דובחים על ז"ט
סימן

פ' שופטים

סי' תק"ג דיבין במלחמת רעות כו' כ"ב הרמב"ן בפ"י התורה
כתב שאין דין זה נוהג בכל חלוקי נכא לא בארץ אחר
נשבע לאבותינו לתת לנו כמו שמפורט בענין אך הר"ם בפ"ח
מה' מלכים כתב סתם ולא חלק תמנע דס"ל דאף במלחמת
הרעות נוהג דין זה וכן נר' ממ"ס סמוך לדיון זה וכן בוטל כו'
והא תיירי במלחמת הרעות כמבואר .

פ' כי תצא

סי' תקנ"ח ובאמת כי גם על כל יחיד כו' כ"ב ע"ל סימן חכ"ב
סי' תר"ד ועוד שאפילו עבר ושקל כ"כ ע"ל סימן תכ"ד .

פ' כי תבא

סי' תר"ח אין בו חיוב חלקות כ"ב עיין במ"ס הרמב"ן סוף
שיקרא' ובס"ל שבח טס :

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם .

